

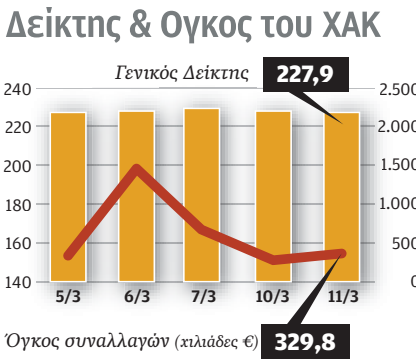
ΘΕΜΑ

Κρας τεστ
για τις οικονομίες
παγκοσμίως
Σελ. 10

ΟΙ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ
Οι επιπτώσεις
των δασμών και
οι παλινωδίες Τραμπ

ΝΕΑ ΜΠΛΟΚ
Προς αναζήτηση
εμπορικών συμμάχων
πολλές χώρες

Με Nurofen,
ο πονοκέφαλος **δεν
θα χαλάσει
τη στιγμή.**

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΕΛΛΑΔΑ

**Επένδυση 1,8 δισ.
στο «Ελ. Βενιζέλος»**

Σε λίγα χρόνια το αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος» στα Σπάτα θα έχει διπλασιαστεί σε χώρους, και θα μπορεί να εξυπηρετεί καλύτερα σημαντικά μεγαλύτερο αριθμό ταξιδιωτών. Αυτός είναι ο πρώτος στόχος του επενδυτικού προγράμματος, προϋπολογισμού 1,28 δισ. ευρώ, το οποίο θα αυξήσει τις δυνατότητες εξυπηρέτησης στα 50 εκατ. επιβάτες ετησίως. **Σελ. 18**

ΠΑΓΚΟΣΜΙΩΣ ΤΟ 2025
Ο ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ ΘΑ
ΑΝΕΛΘΕΙ ΣΤΑ 12,3 ΤΡΙΣ. ΔΟΛ.
Σελ. 12

ΑΠΟ ΜΑΣΚ ΣΤΙΣ ΗΠΑ
ΟΙ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ ΟΔΗΓΗΣΑΝ
ΣΕ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
Σελ. 13

Δυναμικό επενδυτικό ξεκίνημα το 2025

Πέραν των 90 ξένων εταιρειών εγγράφηκαν στο μπιρώ – Θετικές προοπτικές για τη δραστηριότητα της αγοράς

Ιδιαίτερα θετικό ξεκίνημα έκανε ο τομέας των επενδύσεων τους πρώτους μήνες του 2025, με τις προοπτικές που δημιουργούνται να είναι εξαιρετικά ευνοϊκές για την οικονομική δραστηριότητα της κυπριακής αγοράς. Τα στοιχεία για τις ξένες επενδύσεις καταδεικνύουν ότι επικρατεί ευφορία στο επενδυτικό τοπίο της Κύπρου, με τους επενδυτές που δραστηριοποιούνται στο νησί να έρχονται με πλάνο για επέκτασή τους και στην ευρωπαϊκή αγορά. Ο στόχος να καταστεί η χώρα μας ακόμα πιο ελκυστικός προορισμός για τις ξένες επενδύσεις, προβάλλοντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος. Το ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί στη χώρα άνοιξε τον δρόμο σε 93 νέες ξένες επιχειρήσεις, οι οποίες θα αποκτήσουν φυσική παρουσία στο νησί στήνοντας τα γραφεία τους και ανοίγοντας ταυτόχρονα νέες θέσεις εργασίας. Τα στοιχεία για την περίοδο Ιανουαρίου μέχρι 11 Μαρτίου 2025 καταδεικνύουν αύξηση της τάξης του 20% στις εγγραφές ξένων επενδύσεων σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. **Σελ. 4**

Το 1980, το Ναούρου ήταν το πλουσιότερο κράτος του κόσμου, καθώς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ του ξεπερνούσε ακόμη και τα επίπεδα των πλούσιων πετρελαιοπαραγωγών χωρών της Μέσης Ανατολής. Σήμερα, η μικροσκοπική νησιωτική χώρα αντιμετωπίζει μια πραγματική υπαρξιακή απειλή και πουλάει διαβατήρια για να επιβιώσει. Η κλιματική αλλαγή είναι μια πολύ απειλητική πραγματικότητα για το νησάκι. Σε μία προσπάθεια να μεταφέρει το 90% του πληθυσμού των 12.500 ατόμων σε μεγαλύτερο υψόμετρο και να χτίσει μια εντελώς νέα κοινότητα, η κυβέρνηση άρχισε να πουλάει «χρυσά» διαβατήρια για 105.000 δολάρια. **Σελ. 9**

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΦΟΡΟΥΜ Συνεργασίες εταιρειών Κύπρου-Ελλάδας

Με αμείωτο ρυθμό συνεχίζεται η επέκταση των ελληνικών επιχειρήσεων στην Κύπρο. Σήμερα πραγματοποιείται επιχειρηματικό φόρουμ που διοργανώνει η ΟΕΒ σε συνεργασία με τον ΣΕΒ Ελλάδας. Συμμετέχουν 21 ελληνικές εταιρείες και 60 κυπριακές. Στόχος είναι σύσφιγξη εμπορικών και επενδυτικών συνεργασιών, δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες. **Σελ. 4**

ΚΥΠΡΙΑΚΟ Πώς στήνεται η άτυπη πενταμερής

Η άτυπη πενταμερής διάσκεψη, το διήμερο 17-18 Μαρτίου στη Γενεύη, κορυφώνει την προσπάθεια του ΟΗΕ για άρση του αδιεξόδου στις συνομιλίες του Κυπριακού μετά από μια οκταετία. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, ο Γ.Γ. θα προβεί σε εφαρμόσιμα δηλώσεις και θα ακολουθήσουν δηλώσεις από τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών. **Σελ. 5**

Στον «πάγο» ρωσικά assets 1,2 δισ. ευρώ στην Κύπρο

Ποιοι τα διαχειρίζονται

«Παγωμένα» παραμένουν ρωσικά περιουσιακά στοιχεία (assets) ύψους πάνω από 1,2 δισ. ευρώ, στην Κύπρο. Κυρίως συναντώνται σε αποθετήρια στο εξωτερικό. Τα 901 εκατ. ευρώ διαχειρίζονται funds και ΚΕΠΕΥ και 307 εκατ. Εταιρείες Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών. **Σελ. 7**

Εθελούσια έξοδος 150 υπαλλήλων από την Ελληνική

Θα κοστίσουν 22 - 25 εκατ.

Λίγο περισσότεροι από 150 υπάλληλοι πάτησαν το «κουμπί της εξόδου» στο πλαίσιο του σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης της Ελληνικής Τράπεζας. Πρόκειται κυρίως για υπαλλήλους τμημάτων που είτε καταργούνται, είτε χρήζουν μείωσης. Θα κοστίσουν στην Ελληνική περί τα 22 - 25 εκατ. ευρώ και αντιστοιχούν στο 6,5% του προσωπικού του Ομίλου. **Σελ. 6**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

- Το βέτο «στο σκαμνί» της Ε.Ε.
- Αγκάθι ξανά τα return hubs

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Trumpnomics 2.0.

Σε πολλούς αναλυτές υπάρχει αυτή η διάχυτη απορία, πού το πάει ο πρόεδρος Τραμπ, σε αυτή τη δεύτερη θητεία, όσον αφορά στην οικονομία. Σύμφωνα με τις έως τώρα ενδείξεις, στόχος του προέδρου Τραμπ είναι να «τσιμεντώσει» τις πολιτικές που εφάρμοσε κατά την πρώτη θητεία, τα γνωστά «Trumpnomics». Βασικοί πυλώνες αυτών, όπως καταγράφηκαν την περίοδο 2017-2021, είναι οι φοροελαφρύνσεις, η απορρύθμιση, ο εμπορικός αναθεωρητισμός και η ενεργειακή αυτονομία. Με αυτό τον τρόπο η κυβέρνηση Τραμπ στοχεύει να ενισχύσει την ανάπτυξη και να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας για τους Αμερικανούς πολίτες.

Η πρώτη θητεία Τραμπ χαρακτηρίστηκε από τη μεγάλη μείωση των εταιρικών φόρων στο 21% από 35% προηγούμενως. Σε σχέση με την απορρύθμιση, η λογική Τραμπ έχει να κάνει με την αντίληψη ότι λιγότεροι κανόνες θα φέρουν μεγαλύτερη ανάπτυξη και άρα νέες θέσεις εργασίας. Η εμπορική πολιτική Τραμπ αφορά σε επαναδιαπραγμάτευση εκείνων των εμπορικών διακρατικών συμφωνιών που θεωρούνται πως στρέφονται κατά των αμερικανικών συμφερόντων. Όσον αφορά στις υποδομές, η πρώτη θητεία Τραμπ επικεντρώθηκε στην κατασκευή γεφυρών, αυτοκινητοδρόμων, δημόσιων συγκοινωνιών, χωρίς όμως να πετύχει τη μεγάλη ανατροπή αλλαγής του νομικού πλαισίου. Το σύνθημα η «Αμερική Μπροστά» είναι μια πολιτική πλατφόρμα που θέτει στην προτεραιότητα την προάσπιση των αμερικανικών συμφερόντων με κάθε κόστος.

Στη δεύτερη θητεία Τραμπ, που από τις πρώτες ενδείξεις δείχνει πολύ πιο καλά προετοιμασμένη και στοχευμένη, εκτιμάται πως οι προτεραιότητες θα μείνουν ίδιες επιχειρώντας όμως μεγαλύτερη εμβάθυνση. Θα πρέπει, λοιπόν, να αναμένουμε νέες φοροελαφρύνσεις, μεγαλύτερες ρυθμιστικές χαλαρώσεις για τις εταιρείες ενέργειας και χρηματοοικονομικών, περισσότερο εμπορικό προστατευτισμό, ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης των υποδομών, μεταρρύθμιση της υγείας και αλλαγές στο καθεστώς μετανάστευσης των ΗΠΑ.

Όσο καλά προετοιμασμένη και αν είναι η δεύτερη θητεία παραμένουν στον ορίζοντα τεράστιες προκλήσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν αυτή την επιμονή σε αδιέξοδο. Πρώτα και κύρια οι γεωπολιτικές εντάσεις που ήδη προκαλούν οι εμπορικοί πόλεμοι που ανακοίνωσε σε Καναδά, Κίνα και Μεξικό, χωρίς ακόμη να προκύψει ο εσωτερικός αντίκτυπος λόγω ανατιμήσεων και ανόδου του πληθωρισμού. Σε σχέση με τις περαιτέρω φορολογικές ελαφρύνσεις, η νέα διακυβέρνηση Τραμπ καλείται να λάβει σοβαρά υπόψη τα δημοσιονομικά και εμπορικά ελλείμματα, καθώς και τη δραματική αύξηση του κρατικού χρέους των προηγούμενων ετών. Όσον αφορά στις νέες μεταναστευτικές πολιτικές, η πλήρης ανάπτυξη τους εγκυμονεί κινδύνους πρόκλησης ελλείψεων σε προσωπικό χαμηλής εξειδίκευσης.

Όπως εξάλλου δήλωσε και ο πρόεδρος Τραμπ, κατά την ομιλία του στο Κογκρέσο, πριν έρθουν οι καλύτερες μέρες θα προηγηθεί πόνος. Ο εξορθολογισμός της οικονομίας με τον τρόπο που τον αντιλαμβάνεται η δεύτερη διακυβέρνηση Τραμπ, θα φέρει πτώση και μεταβλητότητα στις αγορές, αφού οι βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις θα περιλαμβάνουν κόστος και αναστάτωση.

Η αποφασιστικότητα Τραμπ για διόρθωση των στρεβλώσεων, όπως ο ίδιος τις αντιλαμβάνεται, εξακολουθεί να παραμένει η μόνη σταθερά. Όλα τα άλλα παραμένουν ρευστά και κινούνται γύρω από την εμμονή του Λευκού Οίκου να μεταφέρει τα εμπορικά βάρη της αμερικανικής οικονομίας σε αυτούς που την προμηθεύουν προϊόντα. Προσπάθεια θα γίνει επίσης και για την ανακατανομή των εισοδημάτων στο εσωτερικό, υπέρ των ασθενέστερων στρωμάτων.

Η συνέχεια θα είναι γεμάτη αναταράξεις, γι' αυτό προσδεθείτε και αφήστε τον εαυτό σας να απολαύσει αυτή την πρωτόγνωρη εμπειρία.

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback!**

ΚΑΤΕΒΑΣΕ ΤΟ ΤΩΡΑ

 HELLENIC BANK |

Ο Σαίξπηρ ιδωμένος αλλιώς

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η παράσταση «Ρωμαίος και Ιουλιέτα: μια παράσταση που δεν έγινε ποτέ» είναι σύμπραξη της ΕΘΑΑ με την Audere Productions και με την ομάδα Point To Contemporary Theater. Πρόκειται για σύγχρονη διασκευή του σαιξπηρικού έργου, σε διασκευή των Μιχάλη Κολοκοτρώνη και Σοφίας Μαυρομικάλη, οι οποίοι επίσης σκηνοθετούν την παράσταση. Πρόκειται για μία ενδιαφέρουσα θεατρική πρόταση, και με ευρηματικό τρόπο συνδέει την τραγική ιστορία των δύο νεαρών εραστών της Βερόνας, με τα πολιτικά πάθη των χρόνων του Πολυτεχνείου το 1973.

Μάρτιος 1973, φοιτητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών προσπαθούν να ανεβάσουν ένα έργο το οποίο θα μπορέσει να ξεφύγει από τη λογοκρισία της Χούντας, εγχείρημα που όμως σκοντάφτει στους δύο ερασιτέχνες ηθοποιούς που καλούνται να ενσαρκώσουν τους κεντρικούς ήρωες, οι οποίοι προέρχονται από οικογένειες διαφορετικού πολιτικού προσανατολισμού, όπως ο Ρωμαίος και η Ιουλιέτα, στο έργο του Σαίξπηρ. Πρόβες για μία παράσταση που δεν έγινε ποτέ, όμωρ οι φοιτητές, όπως και οι σαιξπηρικοί ήρωες, στις πολιτικές του καιρού τους, όχημα για την αντίστασή τους, ο έρωτας, που θεωρείται πράξη επαναστατική.

Η αγωνία της συνεύρεσης επί σκηνής των δύο νεαρών, όπως και των σαιξπηρικών ηρώων, νομίζω πως είναι η κεντρική ιδέα πάνω στην οποία χάραξαν την παράσταση ο Μιχάλης Κολοκοτρώνης και η Σοφία Μαυρομικάλη, έχοντας στη διάθεσή τους μία ομάδα ηθοποιών (Γιώργος Ευαγόρου, Ραφαέλλα Καβάζη, Μιχάλης Καζάκας, Άνθη Κάσινου, Αλέξανδρος Κυριαζής, Νίκος Μανωλάς και Παναγιώτα Μαραγκού), ομάδα που ακολούθησε το μονοπάτι των σκηνοθετών και κατάφεραν με τις ερμηνείες τους να μην παρεκκλίνουν από αυτό. Οι ερμηνείες των Άνθης Κάσινου και Νίκου Μανωλά, ως των δύο ερωτευμένων φοιτητών και ως Ιουλιέτας και Ρωμαίου, απέντεαν ταυτόχρονα την αφέλεια της νεανικότητας αλλά και την πίστη πως τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν, αρκεί να πολεμήσει κανείς γι' αυτά. Κανείς από τους δύο –και το θεωρώ σημαντικό– δεν προσπάθησε (θα υπήρχε φυσικά και σχετική σκηνοθετική οδηγία) να γίνει σαιξπηρικός ήρωας. Το ίδιο ισχύει φυσικά και για τους/τις υπόλοιπους/ες ηθοποιούς, οι οποίοι όλοι κατάφεραν να αποδώσουν επί σκηνής τους χαρακτήρες τους με ερμηνευτική σταθερότητα και σε ισορροπία ο ένας με τον άλλο. Κατάφεραν εν ολίγοις οι Κολοκοτρώνης και Μαυρομικάλη να δημιουργήσουν ένα συμπαγές σμίγαν σε δύο διαφορετικούς χωροχρόνους, με τις ερμηνείες των ηθοποιών να είναι οργανικά δεμένες μεταξύ τους. Σε αυτούς τους ενδιαφέροντες κόσμους πολύ σημαντική ήταν η συμβολή και των υπόλοιπων συντελεστών της παράστασης. Τα σκηνικά του Γιώργου Γιάννου εξυμνητούσαν τους σκοπούς της παράστασης, και ξεχωρίζω ιδιαίτερα το εξομολογητήριο. Άλλωστε και η ιδέα της τριχοτόμησης του πατέρα Λαυρέντιου, ως ένα πολιτικό τρίπτυχο, ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα. Τα κοστούμια του Κωνσταντίνου Νατίου επίσης λειτούργησαν, ιδιαίτερα αυτά που οι ηθοποιοί έφεραν ερμηνεύοντας το σαιξπηρικό έργο. Πολύ όμορφη και μελετημένη η μουσική σύνθεση και εν γένει η μουσική επιμέλεια του Δημήτρη Σπύρου. Επίσης, η κίνηση και οι χορογραφίες του Αλέξανδρου Κυριαζή δούλεψαν σε εξαιρετικό βαθμό, δίνοντας στην παράσταση μια αέρινη και ατμοσφαιρική διάσταση. Ο σχεδιασμός φωτισμών του Βασίλη Πετεινάρη, τα ειδικά εφέ του Χριστόδουλου Μαρτά και οι μάσκες της Ευαγγελίας Ονουφρίου πρόσθεταν στο όλο εγχείρημα –αν και η χρήση του εφέ καπνού ήταν υπερβολική.

Η Σοφία Μαυρομικάλη και ο Μιχάλης Κολοκοτρώνης, με τόλμη, χρήσιμη για το θέατρο, αντίκρισαν το κείμενο του Σαίξπηρ, και το αντιμετώπισαν με μια νέα ματιά. Σίγουρα δεν πειραματίστηκαν για χάρη του πειραματισμού, και αυτό το θεωρώ πολύ σημαντικό, αναμετρήθηκαν όμως με το κείμενο ενός emblematicού έργου, ζυγίστηκαν – και ζύγισαν τα πράγματα– και σίγουρα δεν βρέθηκαν ελλείψεις.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΡΙΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

23ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες Κύπρος 2025

Οι προβολές του 23ου Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες Κύπρος 2025 περιλαμβάνουν εκλεκτές ταινίες πρώτης προβολής καταξιωμένων και ανερχόμενων δημιουργών από την Κύπρο και όλο τον κόσμο, οι οποίες προσεγγίζουν με ευαισθησία, τόλμη και ανατρεπτική διάθεση κοινωνικά και καλλιτεχνικά ζητήματα της εποχής μας.

Το πρόγραμμα διαμορφώνεται με γνώμονα την ποικιλία και τη φρεσκάδα της κινηματογραφικής γλώσσας, περιλαμβάνοντας ποιοτικές ταινίες μυθοπλασίας.

το σχεδιασμό του Φίλιππου Βασιλειάδη, οι σκόπιμα αμφίσημες εικόνες λειτουργούν ως καλειδοσκόπιο ερμηνειών, ανάλογα με τη σκοπιά και τη διάθεση του θεατή.

Παράλληλο πρόγραμμα

Στις προβολές θα προστεθούν προτάσεις του παράλληλου προγράμματος και της φετινής έκδοσης του φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες για Παιδιά και Νεαρά Άτομα, ενώ η έκδοση του 2025 επιφυλάσσει in memoriam αφιέρωμα στον οραματιστή σκηνοθέτη David Lynch, που απεβίωσε πρόσφατα, με μερικές από τις πιο πρωτοποριακές ταινίες του. Εξαιρετικά ενδιαφέρουσες και εποικοδομητικές είναι και οι παράλληλες εκδηλώσεις, που περιλαμβάνουν masterclass VR κινηματογράφησης στο CYENS με τον βραβευμένο δημιουργό Deniz Tortum, πρακτικό εργαστήρι κινηματογράφησης που αντλεί έμπνευση από κρυμ-

μένους μύθους της Κύπρου με τις Mariangela Ciccarello και Olyviá Tado, και εξειδικευμένο εργαστήρι διανομής ρόλων (casting) με εισηγητές τους Francesco Vedovati (The White Lotus, Io Capitano) και Mákn Gázhn (The Lost Daughter, Salade Grecque).

Σινεμά για παιδιά και νεαρά άτομα

Το 10ο Φεστιβάλ Κινηματογραφικές Μέρες για Παιδιά και Νεαρά Άτομα 2025 στοχεύει στην εκπαίδευση και τη διεύρυνση των οριζόντων του νεανικού κοινού, με ταινίες που προωθούν την ισότητα, τον σεβασμό και την αλληλεγγύη. Από τις 4 έως τις 13 Απριλίου θα προβληθούν στο Ριάλτο Λεμεσού και το K-Cinplex Στροβόλου έξι εκλεκτές ταινίες, ενώ θα διεξαχθούν δύο masterclasses και πέντε εργαστήρια από επαγγελματίες. Παράλληλα, επιστρέφει ο επιτυχημένος διαγωνισμός ταινιών μικρού μήκους για μεθόδης και άτομα έως 24 ετών. Καλλιτεχνική διευθύντρια είναι η σκηνοθέτρια Αθηνά Ξενίδου.

Τα Βραβεία

Πέντε εξέχουσες προσωπικότητες της διεθνούς ανεξάρτητης κινηματογραφικής κοινότητας απαρτίζουν τη Διεθνή Κριτική Επιτροπή. Στην τελετή βράβευσης στις 12 Απριλίου θα απονεμηθούν το Βραβείο Καλύτερης Ταινίας, το Βραβείο Καλύτερης Κυπριακής Ταινίας που χορηγεί η Authorwave, το Ειδικό Βραβείο Κριτικής

Επιτροπής, το Βραβείο Καλύτερης Σκηνοθεσίας, το Βραβείο Καλύτερης Φωτογραφίας που χορηγεί η Carretta Films, το Βραβείο Καλύτερου Κύπριου Σκηνοθέτη που χορηγεί το CYENS και το Βραβείο Καλύτερης Ερμηνείας για Κυπριακή Ταινία, προσφορά του Δήμου Λεμεσού. Όλες οι ταινίες που θα προβληθούν στο επίσημο διεθνές διαγωνιστικό πρόγραμμα και το κυπριακό διαγωνιστικό τμήμα διεκδικούν αυτομάτως και το Βραβείο Κοινού, που απονέμεται από την ψήφο αξιολόγησης των θεατών αμέσως μετά από κάθε προβολή, μία χορηγία της Breaking Wave Productions.

6o Dot.on.the.Map Industry Days

Η αναπτυξιακή διάσταση της διοργάνωσης προβλέπει και φέτος, το διάστημα 10-12 Απριλίου, την πραγματοποίηση του 6ου Dot.on.the.Map Industry Days, της πλατφόρμας συμπαραγωγής, επιμόρφωσης και δικτύωσης με επικεφαλής την παραγωγή και σκηνοθέτρια Δανάη Στυλιανού. Η θεσμική δράση ενθαρρύνει τις συνεργασίες μεταξύ παραγωγών, σκηνοθετών και σεναριογράφων από χώρες της Μεσογείου, με επαγγελματίες του διεθνούς κινηματογραφικού χώρου. Περιλαμβάνει δύο κύριες δράσεις: το Meeting Point και το Cinema Talks.

Περισσότερες πληροφορίες cypriusfilmdays.com και στη σελίδα του Φεστιβάλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Threads of Resonance

Το ντουέτο βιολί -τσέλο των Demian Baraldi και Jakub Otcenasek παρουσιάζει τη συναυλία «Threads of Resonance» στο Τεχνόπολις 20, στην Πάφο. Η συναυλία συγκεντρώνει τρία αξιόλογα κομμάτια για βιολί και τσέλο, που το καθένα προσφέρει έναν μοναδικό χαρακτήρα. Η Sonatina του Arthur Honegger συνδυάζει ενέργεια με λυρικές στιγμές, ενώ το String Duo No. 2 του Bohuslav Martin συνδυάζει τη ρυθμική ζωντάνια με τη λαϊκή γοητεία. Το Castillo Interior του P teris Vasks προσθέτει μια αντανάκλαστική και πνευματική πινελιά, εμπνευσμένη από τα γραπτά της Saint Teresa of Avila. Μαζί, αυτά τα έργα αναδεικνύουν το εκφραστικό εύρος και την ομορφιά του ντουέτου εγχόρδων. Ο Ιταλός βιολιστής Demian Baraldi έχει εμφανιστεί ως σολίστ με εξέχοντα σύνολα, όπως η Orchestra delle Venezie και η Orchestra di Padova e del Veneto. Ο Τσέχος τσελίστας Jakub Otcenasek είναι απόφοιτος του Ωδείου της Πράγας και του Konservatorium Wien Privatuniversität.

Τεχνόπολις 20, Νικολάου Ι. Νικολαΐδη 18, Πάφος. Πληροφορίες τηλέφωνο 70002420 | www.technopolis20.com

Ad hoc Orchestra

Η έκθεση της Έβελυν Αναστασίου με τίτλο «Ad hoc Orchestra» παρουσιάζεται από την Παρασκευή 14 Μαρτίου στο Pylon Art & Culture στη Λεμεσό. Η πρακτική της Έβελυν Αναστασίου αντλεί έμπνευση από ετερόκλητες μουσικές παραδόσεις, επικεντρώνοντας να δημιουργήσει μια οπτικό-ακουστική συνθήκη, με σκοπό την ενεργοποίηση νέων τρόπων συσχέτισης και επικοινωνίας μέσα από

τη συνάρθρωση φαινομενικά ασύμβατων κόσμων: από την επαναστατική ενέργεια της σύγχρονης πανκ μουσικής σκηνής έως την αρμονική συνεργασία των μελών μιας συμφωνικής ορχήστρας και την ενθουσιώδη –στα όρια της παραληρηματικής– χαρά των μεταπολεμικών κινηματογραφικών μιούζικαλ. Η συνάρθρωση ετερόκλητων και εκ πρώτης όψεως αταίριαστων κόσμων, έτσι όπως πραγματώνεται εντός του εκθε-

σιακού χώρου μέσα από μια σειρά νηπτικών, οπτικών και τρισδιάστατων έργων, επιχειρεί να διασυνδέσει την επικοινωνία προκαθορισμένων ερμηνευτικών σχημάτων, ανοίγοντας την προοπτική για νέους τρόπους (αντι)δράσης. **Διάρκεια:** μέχρι 12 Απριλίου. Pylon Art & Culture, Αθηνών 1Α, Λεμεσός, Κύπρος. Πληροφορίες τηλέφωνο 95950857 | info@pylon-ac.org

Οικισμοί: Ανάποδα βουνά

Παρουσιάζεται η τρίτη έκθεση οπτικής συμφωνίας με τίτλο «Ανάποδα Βουνά, Volume III», του διεθνούς artist-led πρότζεκτ Settlements | Οικισμοί, σε οργάνωση και επιμέλεια μιας ομάδας καλλιτεχνών από την Κύπρο και το εξωτερικό, η οποία απαρτίζεται από τους: Biku Περικλέους (Κύπρος), Burchard Garlchs, (Γερμανία), Δημήτρη Νεοκλέ-

ους, (Κύπρος), Κυριάκο Καλλή (Κύπρος), Μιχάλη Νικολαΐδη (Γερμανία), Nika Span (Γερμανία/Σλοβενία), Πανίκο Τεμπριώτη (Κύπρος), Στέφανο Καράμπιμα (Ελλάδα), Horst Weierstall (Κύπρος/Γερμανία). Η νέα αυτή εγκατάσταση απλώνεται σε χώρους στην εντός των τειχών Λευκωσίας, κατά μήκος των οχυρωματικών ενετικών τειχών της Λευκωσίας (ή Κάστρο της Λευκωσίας) και συγκεκριμένα στο οικισμό του E.KA.TE, στο Υδραγωγείο Σιλικτάρ/Οικημία ICAMOS και σε γύρω χώρους. Συμμετέχουν οι: Biku Περικλέους, Burchard Garlchs, Δημήτρη Νεοκλέους, Κυριάκο Καλλή, Μιχάλη Νικολαΐδη, Nika Span, Πανίκο Τεμπριώτη, Στέφανο Καράμπιμα, Horst Weierstall. **Εγκαίνια** 15 Μαρτίου, ώρα 7:00 μ.μ. Διάρκεια έκθεσης έως 24 Μαρτίου.

«Φάουστ» του Γκαίτε

Η Θεατρική Ομάδα Persona και ο Πολιτιστικός Οργανισμός «ΥΠΟΓΑΙΑ» παρουσιάζουν από τις 15 Μαρτίου τον «Φάουστ» του Γκόχαν Βόλφγκανγκ φον Γκαίτε, σε σκηνοθεσία Λεάνδρου Ταλιώτη, ο οποίος έχει κάνει επίσης τη διασκευή και τη μετάφραση. Η σκηνοθετική προσέγγιση επιχειρεί να αναδείξει τον «Φάουστ» ως έναν καθρέφτη της σύγχρονης εποχής, όπου η τεχνολογική πρόοδος και η ακόρεστη δίψα για γνώση θέτουν την ανθρωπότητα μπροστά σε πρωτόγνωρες προκλήσεις. Μέσα από μια καινοτόμο ματιά και με έναν θιασμό αποτελεσματικό αποκλειστικά από γυναίκες, η παράσταση επιχειρεί να γεφυρώσει το χθες με το σήμερα, με τα διλήμματα του Φάουστ να απηχούν εκκωφαντικά επίκαιρα και διαχρονικά. Παίζουν οι ηθοποιοί: Βασιλική Κυπραίου, Λέα Μαλένη, Μαριλϋ Μήλια, Μυρτώ

Κουγιάλη, Ιωάννα Κορδάτου, Θέμιδα Νικολάου, Αθηνά Σάββα. **Κέντρο** Παραστατικών Τεχνών «Εγκώμιο», Νέας Εγκωμής 8, Εγκωμη. Πρεμιέρα Σάββατο 15 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. Τακτικές παραστάσεις: Κυριακή 16, 23 και 30 Μαρτίου, Δευτέρα 17, 24, 31 Μαρτίου, Τετάρτη 2 Απριλίου, Παρασκευή 4 Απριλίου, ώρα 8:30 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 70000138.

«Henna Night» της Amy Rosenthal

Η «Nextisart Productions» παρουσιάζει το έργο «Henna Night» της Amy Rosenthal, σε σκηνοθεσία Παυλίνα Φλεβοτομή. Το έργο αποτελεί μια βαθιά συναισθηματική αναμέτρηση ανάμεσα σε δύο γυναίκες, την Τζούντιθ και τη Ροζ, που συνδέονται μέσα από τη σχέση τους με τον ίδιο άντρα, τον Τζακ. Η πλοκή ξετυλίγεται στο μικρό, ακατάστατο διαμέρισμα της Τζούντιθ στο Λονδίνο, όπου οι δύο γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με τα συναισθήματα της ζήλιας, της αγάπης του έρωτα και της απάλειας. Το έργο φέρνει κοντά δύο γυναίκες διαφορετικές, που σε ένα παράλληλο σμίγαν, ίσως να ήταν φίλες. Το θεατρικό έργο «Henna Night» υπογραμμίζει μια ειλικρινή γυναικεία ματιά, στις ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις, και υπόσχεται να καθλώσει το κοινό με την ένταση, την ευαισθησία του και το χιούμορ του. Στην παράσταση πρωταγωνιστούν οι Μαρί-λένα Ζωδιάτου ως Τζούντιθ και η Νάγια Αναστασιάδου ως Ροζ. **Πολυκώρος** Συνεργείο, οδός Ελευθερίας 19, Λεμεσός. Παραστάσεις Λεμεσού: 14, 15, 21, 22 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. Λευκωσία, 19 και 20 Μαρτίου, ώρα 8:30 μ.μ. ARTOS. Πληροφορίες 97834784.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Να ζεις από κοντά τον παλμό του γηπέδου:

Κάνε τις αγορές σου με κάρτες
Mastercard της Ελληνικής Τράπεζας
από **03/03** έως **28/03**
και μπορεί να είσαι **1 από τους 4 τυχερούς**
που θα ζήσουν από κοντά τον Τελικό του
UEFA Champions League 2025 στο Μόναχο.

Τα εισιτήρια είναι προσφορά της Mastercard,
επίσημου χορηγού του UEFA Champions League.

Μάθε πώς στο
<https://www.hellenicbank.com/ucl>

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Θετικό επενδυτικό ξεκίνημα έκανε το 2025

Καταδεικνύεται αύξηση 20% στις εγγραφές ξένων εταιρειών σε σχέση με πέρσι

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Τρέκει με χίλια το επενδυτικό κλίμα της Κύπρου τους πρώτους μήνες του 2025 με τις προοπτικές που δημιουργούνται να είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές για την οικονομική δραστηριότητα της κυπριακής αγοράς. Τα στοιχεία για τις εγγραφές ξένων επενδύσεων καταδεικνύουν ότι επικρατεί ευφορία στο επενδυτικό τοπίο της Κύπρου, με τους επενδυτές που δραστηριοποιούνται στο νησί να έρχονται με πλάνα για επέκτασή τους και στην ευρωπαϊκή αγορά, σε κατοπινό στάδιο. Ο στόχος να καταστεί η χώρα μας ακόμα πιο ελκυστικός προορισμός για τις ξένες επενδύσεις, προβάλλοντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος. Το επόμενο διάστημα, όπως επισημαίνεται από τα στοιχεία για τις εγγραφές των ξένων εταιρειών, θα παρατηρήσουμε την ανάπτυξη νέων εταιρειών από ξένους επενδυτές σε όλες τις επαρχίες της χώρας μας.

Το θετικό σκηνικό των επενδυτικών προοπτικών δεν αναμένεται να επηρεάσει ούτε η αύξηση του εταιρικού φόρου από το 12,5% στο 15%, που θα επιβληθεί με την εφαρμογή του νέου φορολογικού πλαισίου που ετοιμάστηκε με στόχο να τεθεί σε ισχύ στις αρχές του 2026. Στόχος των αρχιτεκτόνων του φορολογικού πλαισίου, αυτή η μικρή άνοδος του εταιρικού φορολογικού συντελεστή να δημιουργήσει θετικό πρόσημο ανάμεσα στους ξένους επενδυτές, καθώς θα αποτελέσει ένα ακόμα βήμα περιορισμού της ζημιάς στη φήμη που έχει γίνει εδώ και αρκετά χρόνια στην Κύπρο περί φορολογικού παράδεισου. Προκύπτει ακόμα ότι η άνθηση των επενδύσεων στη χώρα μας αφορά πληθώρα τομέων δραστηριοποίησης όπως η τεχνολογία και ο τομέας των ακινήτων.

Οι αριθμοί

Με θετικούς οίωνους μπήκε το 2025 όσον αφορά στην προσέλκυση ξένων

επενδυτών στην Κύπρο, καθώς όπως όλα δείχνουν οι ξένοι επενδυτές βρίσκουν τόσο το πρόσφορο έδαφος για να δραστηριοποιηθούν στην Κύπρο όσο και μια πιθανή διόδο για άλλες αγορές. Το ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον που έχει διαμορφωθεί στη χώρα άνοιξε τον δρόμο σε 93 νέες ξένες επιχειρήσεις, οι οποίες θα αποκτήσουν φυσική παρουσία στο νησί στήνοντας τα γραφεία τους και ανοίγοντας ταυτόχρονα νέες θέσεις εργασίας. Τα στοιχεία για την περίοδο Ιανουαρίου μέχρι 11 Μαρτίου 2025 καταδεικνύουν αύξηση της τάξης του 20% στις εγγραφές ξένων επενδύσεων σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Το 2024 είχαν καταγραφεί 77 ξένες εταιρείες στην Κύπρο από τον Ιανουάριο μέχρι τις 11 του Μάρτη, ενώ το εξάμηνο πέρσι είχε καταγραφεί ως η καλύτερη περίοδος για το

Πέραν των 90 ξένων εταιρειών εγγράφηκαν στο μητρώο – Θετικές προοπτικές για τη δραστηριότητα της αγοράς.

επιχειρείν με τη δραστηριοποίηση περίπου 200 εταιρειών από ξένους επενδυτές. Μέσα από αυτές τις επενδυτικές δραστηριότητες των ξένων εταιρειών δημιουργήθηκαν 1.200 νέες θέσεις εργασίας σε πολλούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας. Φέτος το εξάμηνο αναμένεται να ξεπεραστούν κατά πολύ οι συγκεκριμένοι αριθμοί, σύμφωνα και με τα μέχρι στιγμής στοιχεία για τις ξένες επενδύσεις. Η Μονάδα Διευκόλυνσης Εταιρειών (ΜΔΕ) που υπάγεται στο υπουργείο Ενέργειας Εμπορίου και Βιομηχανίας και αποτελεί το σημείο επαφής για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ήδη στην Κύπρο, αλλά και για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν

Υπάρχουν προσδοκίες για συνεχόμενη κινητικότητα των επενδυτών στους τομείς της τεχνολογίας και των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

να δραστηριοποιηθούν ή να επεκτείνουν τις δραστηριότητες τους στην Κύπρο, σημειώνει ότι την καλύτερη χρονιά αναφορικά με τις εγγραφές ξένων εταιρειών αποτέλεσε το 2022 με 1.605 συνολικά εταιρείες. Σε καλά επίπεδα κινήθηκε και το 2024 όσον αφορά την κάθοδο ξένων επιχειρήσεων στην Κύπρο, με τον συνολικό αριθμό των εγγραφών να ανέρχεται στις 465. Χαμηλός συγκριτικά με τις άλλες χρονιές ήταν ο αριθμός των ξένων εταιρειών που δραστηριοποιήθηκαν στην Κύπρο το 2023 καθώς έφτασε μόλις στις 286.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι η ΜΔΕ δημιουργήθηκε γιατί η πρόωθηση της επιχειρηματικότητας, η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, και η μείωση της γραφειοκρατίας, αποτελούσαν βασικές επιδιώξεις της κυβέρνησης.

5 στον 1 αγοράς

Επενδύδες από έξι συνολικά αγορές επένδυσαν στην Κύπρο από την αρχή του έτους μέχρι και τη χθεσινή ημέρα. Σύμφωνα με τα στοιχεία, διαφαίνεται

Το 2024 είχαν καταγραφεί εγγραφές 77 ξένων εταιρειών στην Κύπρο από τον Ιανουάριο μέχρι τις 11 του Μάρτη.

αυξημένη επενδυτική παρουσία από Ισραήλ, Ουκρανία, Ρωσία, Λίβανο, Λευκορωσία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι πέρσι είχαν γίνει και ορισμένες προσπάθειες προσέλκυσης επενδυτών από τη Βραζιλία καθώς υπογράφηκε ένα ιστορικό μνημόνιο συνεργασίας (MoU) με τον αντίστοιχο Invest Paran της ομώνυμης πολιτείας της Βραζιλίας. Οι εταιρείες από τη Βραζιλία δραστηριοποιούνται στους τομείς της βιομηχανίας, του τουρισμού και της ενέργειας. Την ίδια ώρα, οι αρμόδιοι φορείς επικεντρώνουν τις προσπάθειές τους στις αγορές της Ινδίας αλλά και των ΗΠΑ με στόχο τους τομείς της ενέργειας, των ΑΠΕ και της δημι-

ουργίας λογισμικών προγραμμάτων. Σημειώνεται ακόμα ότι στον επενδυτικό χάρτη βρίσκονται και οι αγορές της Σαουδικής Αραβίας αλλά και η Ιορδανία, ενώ το 2024 για πρώτη φορά έγινε προσπάθεια να προωθηθεί το επιχειρηματικό πακέτο της Κύπρου στις χώρες της Λατινικής Αμερικής.

Η δραστηριοποίηση

Η τεχνολογία και η ανάπτυξη λογισμικών αποτελεί τις πιο δημοφιλείς κατηγορίες επενδύσεων ανάμεσα στους ξένους επενδυτές. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΔΕ οι 93 εταιρείες που εγγράφηκαν στην Κύπρο από την αρχή του έτους δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Αυξημένο ενδιαφέρον παρατηρείται και για εταιρείες ανάπτυξης λογισμικού για βιντεοπαιχνίδια. Τα επενδυτικά ταμεία αποτελούν έναν ακόμα τομέα στον οποίο οι ξένοι δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα, ενώ οι τομείς της συμβουλευτικής επιχειρήσεων αποδεικνύεται περιζήτητος. Επιπλέον, στην Κύπρο φέτος εγγράφηκαν εταιρείες που ασχολούνται με

τη διαφήμιση και τις δημόσιες σχέσεις, το ηλεκτρονικό εμπόριο, τα ακίνητα και την ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Η συμβολή του rebranding

Η στρατηγική για το rebranding της Κύπρου από τον διεθνή οικογενειακό ΚΡΕΑΒ, ο οποίος επιλέχθηκε μετά από σχετικό διαγωνισμό, αναμένεται να ενισχύσει την όλη προσπάθεια που γίνεται από τους αρμόδιους φορείς για προσέλκυση ξένων επενδυτών. Εξάλλου, στόχος αυτής της προσπάθειας είναι η αποκατάσταση της φήμης της χώρας μας στη διεθνή κοινότητα, η ανάδειξη της Κύπρου ως αξιόπιστου επιχειρηματικού και επενδυτικού κέντρου και εν τέλει η προσέλκυση περαιτέρω επενδύσεων από εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, καινοτομίας, έρευνας και ανάπτυξης, ενέργειας, υγείας, εκπαίδευσης, ναυτιλίας και εποπτευόμενες υπηρεσίες όπως επενδύσεις στον χρηματοοικονομικό, ασφαλιστικό και τραπεζικό τομέα, καθώς και σε επενδυτικά κεφάλαια και στη διαχείριση κεφαλαίων.

Πρόσθετες επενδύσεις στην Κύπρο αναζητούν ελληνικές εταιρείες

21 επιχειρήσεις συμμετέχουν σε φόρουμ στη Λευκωσία με στόχο την ανάπτυξη συνεργασιών και συνεργειών μεταξύ των δύο αγορών

Της **ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Μεγάλο ενδιαφέρον συνεχίζουν να επιδεικνύουν ελληνικές επιχειρήσεις για την κυπριακή αγορά καθώς βρίσκουν πρόσφορο έδαφος για συνεργασίες και συνεργείες με κυπριακές επιχειρήσεις. Η έντονη παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων στην Κύπρο δεν αναμένεται να φρενάρει σύντομα αποφέροντας πολλαπλά οφέλη και για τις δυο αγορές.

Σήμερα πραγματοποιείται το επιχειρηματικό φόρουμ Κύπρου-Ελλάδας, που διοργανώνει η Ομοσπονδία Εργοδοτών & Βιομηχάνων (ΟΕΒ) σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) Ελλάδας. Στο φόρουμ, που στοχεύει στην περαιτέρω σύσφιξη των εμπορικών και επιχειρηματικών σχέσεων μεταξύ των δυο χωρών, θα συμμετάσχουν 21 ελληνικές εταιρείες οι οποίες δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», κατά τη διάρκεια του επιχειρηματικού φόρουμ θα πραγματοποιηθούν πέραν των 150 επιχειρηματικών συναντήσεων (B2B) θέτοντας ως στόχο την προώθηση εμπορικών και επενδυτικών συνεργασιών ανάμεσα σε κυπριακές και ελληνικές επιχειρήσεις, δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες σε διάφορους τομείς της οικονομίας. Οι συναντήσεις θα συμβάλουν ουσιαστικά στην ενδραίωση νέων επιχειρηματικών σχέσεων και στην περαιτέρω ενίσχυση των εμπορικών δεσμών Ελλάδας και Κύπρου.

Η συνεχής βολιδοσκόπηση της κυπριακής αγοράς από εταιρείες ελληνικών συμφερόντων οφείλεται και στα επιτυχημένα παραδείγματα συνεργασιών μεταξύ των δυο αγορών σε τομείς όπως το εμπόριο, οι υπηρεσίες, ο τουρισμός, η ενέργεια, η ναυτιλία και η τεχνολογία. Εξάλλου, οι κοινές αξίες, η παρόμοια επιχειρηματική κουλτούρα και στρατηγικοί στόχοι, υποδεικνύουν ότι οι δυο

Επιδιώκουν επέκταση στην Κύπρο στους τομείς των κατασκευών, της φαρμακοβιομηχανίας και των τροφίμων.

Θα πραγματοποιηθούν πέραν των 150 επιχειρηματικών συναντήσεων (B2B) θέτοντας ως στόχο την προώθηση εμπορικών και επενδυτικών συνεργασιών ανάμεσα σε κυπριακές και ελληνικές επιχειρήσεις.

χώρες μπορούν να αποτελέσουν ιδανικούς εταίρους, τόσο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς όσο και για την αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Η πρωτοβουλία της ΟΕΒ και του ΣΕΒ για το φόρουμ αποτελεί ευκαιρία για ανταλλαγή απόψεων, αλλά και αφετηρία για νέες, ουσιαστικές συνεργασίες. Η παρουσία εκπροσώπων από όλους τους τομείς επιχειρηματικής δραστηριότητας και από τις δύο πλευρές, αποδεικνύει το ενδιαφέρον και την επιθυμία για νέες συμπτύξεις.

Η πρωτοβουλία υποστηρίζεται από το υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, την προέβεια της Κύπρου στην Αθήνα, την ελληνική προέβεια στη Λευκωσία και τη Eurobank.

Με ελληνική σημαία

Οι 21 ελληνικές επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν στο σημερινό επιχειρηματικό φόρουμ δραστηριοποιούνται στους τομείς των τροφίμων, της φαρ-

μακοβιομηχανίας, της τεχνολογίας, της ενέργειας, της ναυτιλίας και των κατασκευών. Πρόκειται συγκεκριμένα για τις DP PUMPS MANUFACTURERS A.E., EPAPHY, ELNOVIS ELECTRICAL, GIATRAS - FRESH QUALITY MEAT, HELLENIC FINE OILS S.A., HOBSIDO TECHNOLOGY I.K.E., I.L.T LOGISTICS SA, INDEAVOR HELLAS, KAMARIDIS GLOBALWIRE SA, KAPTAIN S.A, KATSAOUNIS BROS SA, KIBO CABINS, METHYMNAEOS WINNERY, MYLOI RODIAS S.A., POBUCA, PORTOKALIDIS FAMILY, PRISMA ELECTRONICS SA, SFTWEB A.E., SYNTHETICA S.M.P.C, TEREK A.E. και ZANAE.

Με κυπριακή σημαία

Πέραν των 60 εταιρειών από την Κύπρο θα συμμετέχουν στο επιχειρηματικό

φόρουμ. Κυβερνητικοί οργανισμοί, τηλεπικοινωνίες, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, υπαγορές, ξενοδοχεία, καζίνο και εργοληπτικές εταιρείες θα δώσουν το στίγμα του τομέα τους στις ελληνικές επιχειρήσεις με τις οποίες θα πραγματοποιήσουν επιχειρηματικές συναντήσεις.

Μερικές από τις κυπριακές επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν είναι οι ΠΑΠΑΦΙΛΙΠΠΟΥ & ΣΙΑ, Eurofast, P.G. Economides, Abacus, Laiko Cosmos Trading, Axiom Consulting, A. Eracleous Electrical Installations, Melco Resorts – City of Dreams Mediterranean, Alpha Mega, Baker Tilly, ANEMOS (Υπεργορές MAS), LOUIS HOTELS, LANDTOURIST Estates, Bionic, Delfi Partners, OKYnY, CYTA, Εργολ. Εταιρεία ΧΠΘ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, Infocredit, Cyprus

Millers By Hadjigiorkis, Brink's, Ascanio, SPS Private Security Services, P.G. Economides, Totalserve Management και άλλες.

Ενίσχυση και ενδυνάμωση

Οι αρμόδιοι φορείς προτίθενται να ενισχύσουν περαιτέρω την οικονομική διπλωματία της Κύπρου, προωθώντας πολιτικές που ενδυναμώνουν την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων δημιουργώντας ταυτόχρονα νέες προοπτικές συνεργασίας και διαμορφώνοντας ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον. Όπως πληροφορούμαστε, η διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών, η ανάπτυξη στρατηγικών συμμαχιών και η προώθηση κοινών επενδυτικών σχεδίων αποτελούν προτεραιότητες της κυβέρνησης και του αρμόδιου υπουργείου Εξωτερικών.

Ιδιαίτερη συμβολή στη σύσφιξη των επιχειρηματικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ της Κύπρου και της Ελλάδας έχει και η ΟΕΒ που διοργανώνει το φόρουμ. Η ΟΕΒ υποστηρίζει την εξωστρέφεια των κυπριακών επιχειρήσεων και προωθεί ενεργά τη δημιουργία συνεργασιών με ελληνικές εταιρείες μέσω των συμμετοχών σε επιχειρηματικές αποστολές, εκθέσεις και επισκέψεις στο εξωτερικό.

1.500 με παρουσία

Η εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι σήμερα δραστηριοποιούνται στην Κύπρο πέραν των 1.500 εταιρειών ελληνικών συμφερόντων. Η παρουσία ελληνικών εταιρειών στην Κύπρο είτε μέσω επεκτάσεων είτε μέσω συγχωνεύσεων και εξαγορών αφορά τους τομείς των τροφίμων, της ένδυσης και υπόδησης, του λιανικού εμπορίου, του γενικού εμπορίου, εταιρειών πετρελαιοειδών αλλά και τον χρηματοπιστωτικό και ασφαλιστικό τομέα.

Πώς στήνεται η πενταμερής της Γενεύης

Προετοιμασία σε κάθε επίπεδο για τη διευρυμένη άτυπη διάσκεψη για το Κυπριακό

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Στην τελική ευθεία βρίσκονται οι προετοιμασίες για τη μετάβαση στη Γενεύη, όπου 17 με 18 Μαρτίου θα λάβει χώρα η άτυπη πενταμερής για το Κυπριακό με στόχο να φανεί αν υπάρχει περιθώριο άρσης του αδιεξόδου των συνομιλιών και επανεκκίνηση της διαδικασίας μετά την κατάρρευση των συνομιλιών το καλοκαίρι του 2017, ξανά στην Ελβετία, στο Κραν Μοντανά. Αθήνα και Λευκωσία συντονίστηκαν το περασμένο Σάββατο κατά τη διάρκεια της συνάντησης του προέδρου Χριστοδουλίδη με τον Έλληνα ΠΘ, Κυριάκο Μητσοτάκη – τη στιγμή που ο Τουρκοκύπριος ηγέτης, Ερσίν Τατάρ, επιμένει στη ρητορική της κυριαρχικής ισότητας και της λύσης δύο κρατών. Παράλληλα, η Λευκωσία διαμνύει πως προσέρχεται στην Ελβετία με συγκεκριμένες προτάσεις, ενώ κι εκ μέρους του ΟΗΕ έχει καταρτιστεί, μέχρι νωτέρας, το πρόγραμμα του διήμερου.

Το πρόγραμμα

Τα Ηνωμένα Έθνη, σε ανεπίσημο σημείωμα σχετικά με το πρόγραμμα της διήμερης συνάντησης στη Γενεύη για την Κύπρο, αναφέρουν

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, ο Γ.Γ. θα προβεί σε εναρκτήρια δήλωση και θα ακολουθήσουν δηλώσεις από τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών.

ότι ο γενικός γραμματέας Αντόνιο Γκουτέρες θα φιλοξενήσει δείπνο με τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών και διμερείς συναντήσεις, καθώς και μια διευρυμένη συνάντηση με τις δύο αντιπροσωπείες τη δεύτερη ημέρα της συνάντησης. Το ανεπίσημο σημείωμα αναφέρεται στην άτυπη διευρυμένη σύνοδο για την Κύπρο που θα πραγματοποιηθεί στη Γενεύη, Ελβετία, στις 17-18 Μαρτίου 2025, όπου «ο γενικός γραμματέας θα παραθέσει δείπνο στο Ξενοδοχείο Intercontinental στις 17 Μαρτίου στις 7 μ.μ. για να καλωσορίσει τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών». Η μορφή του δείπνου θα είναι επικεφαλής αντιπροσωπείας συν ένας. Ο γ.γ. θα υποδεχθεί τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών και θα υπάρχει επίσης ευκαιρία για σχετική φωτογραφία με τον γ.γ. Την επόμενη ημέρα, ο γ.γ. προγραμματίζει να πραγματοποιήσει «διμερείς συναντήσεις το πρωί της 18ης Μαρτίου, ξεκινώντας στις 09:00 π.μ. στο Ξενοδοχείο Intercontinental». Η μορφή των διμερών συναντήσεων με τον Γενικό Γραμματέα, προστίθεται στο σημείωμα, «είναι επικεφαλής της αντιπροσωπείας συν πέντε». Θα ληφθούν επίσης οι σχετικές επίσημες φωτογραφίες όταν ο γενικός γραμματέας υποδέχεται κάθε αντιπροσωπεία.

Η διευρυμένη συνάντηση είναι προγραμματισμένη να ξεκινήσει στις 11:30 π.μ. στο Palais des Nations. Η συνάντηση είναι προγραμματισμένη να ολοκληρωθεί στις 2:30 μ.μ. Η μορφή της συνάντησης είναι επικεφαλής αντιπροσωπείας συν πέντε. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, ο γ.γ. θα προβεί σε εναρκτήρια δήλωση και θα ακολουθήσουν δηλώσεις από τους επικεφαλής των αντιπροσωπειών. Κάθε αντιπροσωπεία, σημειώνεται, «ενθαρρύνεται να διασφαλίσει τη σημαντική συμπερίληψη γυναικών συμμετεχόντων στις αντιπροσωπείες

τους» – πτυχή που αποκρυσταλλώνει την πάγια προσέγγιση εκ μέρους των ΗΕ για ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις ειρηνευτικές διαδικασίες.

Με πλάνο η Λευκωσία

Μεταβαίνουμε στη Γενεύη με συγκεκριμένο πλάνο και συγκεκριμένες προτάσεις που θα υποβάλουμε στο τραπέζι των συζητήσεων, δήλωσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστοδουλίδης προερχόμενος την περασμένη Κυριακή στην τελετή εγκαίνιων του ανακαινισμένου Βυζαντινού Μουσείου, στη Λευκωσία και τόνισε ότι οφείλουμε να πράξουμε ό,τι είναι δυνατόν. Συγκεκριμένα, ερωτηθείς αν υπό το φως της συνεχιζόμενης τουρκικής αδιαλλαξίας, μεταβαίνουμε με συγκεκριμένο πλάνο στη Γενεύη, ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης είπε «σίγουρα,

Το διήμερο 17ης-18ης Μαρτίου κορυφώνει την προσπάθεια του ΟΗΕ για άρση του αδιεξόδου στις συνομιλίες του Κυπριακού μετά από μια οκταετία

πάμε με συγκεκριμένο πλάνο, έχουμε συγκεκριμένες προτάσεις που θα υποβάλουμε στο τραπέζι των συζητήσεων». Όπως σημείωσε,

«αντιλαμβάνεστε ότι και οι διμερείς συναντήσεις που θα γίνουν, ειδικότερα με τον γ.γ. των ΗΕ, είναι καθοριστικές σημασίας. Αυτό που έχετε

αναφέρει είναι γεγονός, ναι, αλλά ποια είναι η επιλογή μπροστά μας; Να λέμε συνέχεια για την τουρκική αδιαλλαξία ή να πράξουμε ό,τι είναι δυνατόν από δικής μας πλευράς για τερματισμό της κατοχής και επανένωση της πατρίδας μας;».

Στο τέλος της ημέρας, τόνισε, «είναι η δική μας πατρίδα υπό κατοχή, άρα, οφείλουμε ως ελάχιστο, να πράξουμε ό,τι είναι δυνατόν». Άρα, είπε ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης, «ππαίνω στη Γενεύη, γνωρίζω όλα αυτά που έχετε προαναφέρει αλλά την ίδια στιγμή γνωρίζω και την υποχρέωσή μου έναντι του κυπριακού λαού».

Στηρίζει ο Κόστα

Την προσήλωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) στις σχετικές με το Κυπριακό αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) ενόψει της διευρυμένης συνάντησης που θα φιλοξενηθεί στη Γενεύη στις 17-18 Μαρτίου, εξέφρασε τη Δευτέρα ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Αντόνιο Κόστα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Χριστοδουλίδη, κατά τη διάρκεια τηλεφωνικής επικοινωνίας.

Σύμφωνα με γραπτή δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου, Κωνσταντίνου Λετυμπώτη, κατά τη διάρκεια της επικοινωνίας, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου συζήτησαν ενόψει της διευρυμένης συνάντησης που θα πραγματοποιηθεί στη Γενεύη στις 17-18 Μαρτίου, υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, στο πλαίσιο των προσπάθειών για επανέναρχ των διαπραγματεύσεων για επίλυση του Κυπριακού από το σημείο που έχουν διακοπεί.

Όπως σημειώνει ο κ. Λετυμπώτης, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου επανέλαβε τις κοινές θέσεις της ΕΕ για τη τήρηση στις προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας και υπογράμμισε την προσήλωση στις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ

Εμμένει ο Τατάρ

«Η πιο σωστή λύση είναι αυτή των δύο κρατών», δήλωσε ο Τ/κ ηγέτης, Ερσίν Τατάρ, σε εκδήλωση στο Πρασιτό Λευκωσίας για τους «μάρτυρες της Μαλίας στις 10 Μαρτίου 1964». Όπως μεταδόθηκε στις αρχές της εβδομάδας στα Κατεχόμενα, ο Τ/κ ηγέτης απευθυνόμενος προς την ηγεσία της ελληνοκυπριακής πλευράς είπε: «Εάν θέλετε μια συμφωνία, ας υπογράψουμε όλοι μαζί μια λύση δύο κρατών. Ας μεταφέρουμε μαζί την Κύπρο μας σε ένα πιο ευήμερες μέλλον». Για τον ίδιο, το ψευδοκράτος είναι ένα «ανεξάρτητο, ελεύθερο και κυρίαρχο τουρκικό κράτος» και ο ίδιος συνεχίζει τις προσπάθειες «με μεγάλο θάρρος», όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, «να το κρατήσει ζωντανό».

Εξοικονόμηση χρήματα κερδίζοντας και εξαργυρώνοντας βαθμούς ανταμοιβή, πληρώνοντας με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου σε 250+ επιχειρήσεις, με 900+ σημεία σε όλη την Κύπρο.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ / Τον **ΜΠΕΝ ΚΑΣΣΕΛΜΑΝ** και **ΚΟΛΜΠΙ ΣΜΙΘ** / THE NEW YORK TIMES

Η αβεβαιότητα πλήττει και την αμερικανική οικονομία

Ο Ντόναλντ Τραμπ κληρονόμησε μια οικονομία που πετούσε, με τους μισθούς, την κατανάλωση και την κερδοφορία των επιχειρήσεων σε άνοδο, την ανεργία χαμηλά και τον πληθωρισμό να υποχωρεί. Μέσα σε λίγες εβδομάδες η εικόνα της αμερικανικής οικονομίας έχει επιδεινωθεί.

Η εμπιστοσύνη επιχειρήσεων και καταναλωτών έχει υποχωρήσει, το χρηματιστήριο είναι σε αστάθεια, οι απολύσεις αυξάνονται, ενώ οικονομολόγοι υποβαθμίζουν τις προβλέψεις τους για την ανάπτυξη και κάποιιο προβλέπουν μείωση του αμερικανικού ΑΕΠ το α' τρίμηνο.

Ορισμένοι φθάνουν στο σημείο να μιλούν για επικείμενη ύφεση, ραγδαία επιτάχυνση του πληθωρισμού ή ακόμη και έναν συνδυασμό των δύο. Οι περισσότεροι, πάντως, θεωρούν πιθανότερη την επιβράδυνση. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η επιδείνωση προκαλεί αίσθηση, ιδιαιτέρως επειδή αποτελεί αποκλειστικά και μόνο αποτέλεσμα της πολιτικής του Τραμπ και της συνεπακόλουθης αβεβαιότητας. Οι δασμοί και τα αναπόφευκτα αντιποινά των εμπορικών εταίρων θα ο-

δηγήσουν σε άνοδο των τιμών και σε επιβράδυνση της ανάπτυξης. Οι απολύσεις στο ομοσπονδιακό κράτος θα αυξήσουν την ανεργία και πιθανώς θα αναγκάσουν δημοσίους υπαλλήλους και εργολάβους του αμερικανικού κράτους να μειώσουν τις δαπάνες τους

Η οικονομική πολιτική του Τραμπ είναι χαοτική και αυτό επηρεάζει την ψυχολογία επιχειρήσεων και καταναλωτών.

μέχρις ότου δουν τι τους περιμένει. Και οι απελάσεις μάλλον θα οδηγήσουν σε άνοδο του κόστους σε κλάδους όπως οι κατασκευές και ο τομέας των ξενοδοχείων, που εξαρτώνται από τους μετανάστες. Η αμερικανική οικονομία έχει επανειλημμένως αποδειχθεί ανθεκτική τα τελευταία χρόνια. Μέχρι στιγμής, όμως, η προσέγγιση του Τραμπ στην οικονομική πολιτική είναι χαοτική. Ανακοινώνονται δασμοί

και μετά αναβάλλονται, απολύονται δημόσιοι υπάλληλοι και μετά επαναλαμβάνονται. Είναι σαφές πως οι πολιτικές του Τραμπ μπορούν να συνδυασθούν έτσι ώστε να προκαλέσουν ύφεση. Και μόνον οι δασμοί επαρκούν για να μειώσουν μία εκατοστιαία μονάδα από την αύξηση του ΑΕΠ φέτος. Υπό κανονικές συνθήκες, λογικά θα παρέμβει η Federal Reserve μειώνοντας τα επιτόκια ώστε να τονώσει την οικονομία. Κάτι τέτοιο θα είναι, όμως, δύσκολο αν οι δασμοί εξακολουθούν να πιέζουν ανοδικά τις τιμές και οι οικονομολόγοι της ομοσπονδιακής τράπεζας θα ανησυχούν πως μια χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής μπορεί να επιταχύνει τον πληθωρισμό.

Οι περισσότεροι οικονομολόγοι εκτιμούν, πάντως, πως δεν θα συμβεί κάτι τέτοιο. Ο Τραμπ έχει επανειλημμένως αναβάλει την επιβολή των δασμών, οι απελάσεις είναι περιορισμένες, ενώ πολλές από τις απολύσεις δημοσίων υπαλλήλων έχουν ακυρωθεί από τα δικαστήρια. Έτσι μπορεί να αποφευχθεί η ύφεση, αλλά η παρατεταμένη αβεβαιότητα θα έχει κόστος.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Τον **ΜΑΡΚ ΣΠΕΡΣ** και **ΠΕΤΡΑ ΣΟΡΤΖ** / BLOOMBERG

Η αύξηση δαπανών δεν αρκεί για τη Γερμανία

Η οικονομία της Γερμανίας χρειάζεται μεταρρυθμίσεις για να αναβαθμίσει τη δυναμική ανάπτυξης και την ανταγωνιστικότητά της και δεν πρέπει να βασιστεί αποκλειστικά στην αύξηση των δαπανών για να βγει από τη στασιμότητα. Αυτή τη θέση υποστήριξε χθες ο διοικητής της Bundesbank, Γιοακίμ Νάγκελ, σε ομιλία του στο Βερολίνο, στο πλαίσιο της οποίας τόνισε ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη για πρόοδο σε τρεις τομείς: την αγορά εργασίας, την καθαρή οικονομία και τον επιχειρηματικό τομέα. Διευκρίνισε μάλιστα πως «οι περίοδοι έκτακτων συνθηκών δικαιολογούν τη λήψη έκτακτων μέτρων», αλλά πρόσθεσε πως τα ειδικά ταμεία μεγάλων κλίμακας και οι εξαιρέσεις από το λεγόμενο φρένο χρέους μπορεί να καλλιεργήσουν «την απατηλή εντύπωση πως δεν υπάρχουν φραγμοί στη χρηματοδότηση». Οι θέσεις του κ. Νάγκελ τροφοδοτούν περαιτέρω τη δημόσια αντιπαράθεση γύρω από το πώς μπορεί να βγει η μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης από τη μακροχρόνια στασιμότητα, που βρίσκεται στο επίκεντρο των συνομιλιών για κυβερνητική συνεργασία α-

νάμεσα στους συντηρητικούς και στο Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα.

Η οικονομία της Γερμανίας έχει πληγεί επειδή έχει μειωθεί η παγκόσμια ζήτηση, έχει χάσει τη ρωσική ενέργεια, έχει υπερβολικές ρυθμίσεις και πάσχει από μεγάλη έλλειψη εργατικών χεριών.

Το Βερολίνο πρέπει να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις για ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας.

Και στο μεταξύ, οι απειλές του Τραμπ για επιβολή δασμών αυξάνουν τους κινδύνους. Ο κ. Νάγκελ υποστήριξε χθες πως είναι σύνθετα τα αίτια των οικονομικών προβλημάτων της. «Γι' αυτό και πρέπει να επιστρατευθεί ένα μείγμα μέτρων, μεταξύ των οποίων η χρηματοδότηση δεν είναι και το σημαντικότερο», υποστήριξε ο διοικητής της Bundesbank και πρότεινε να δοθεί επιγόντως προτεραιότητα σε 12 μέτρα

στους τρεις τομείς που είχε ήδη αναφέρει. Προκειμένου να διευρυνθεί η δεξαμενή των εργατικών χεριών συνέστησε να αυξηθούν οι ώρες εργασίας του προσωπικού μερικής απασχόλησης, να αυξηθεί ο αριθμός των μεταναστών, αλλά εκείνων που ταιριάζουν στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, και να συνδεθεί η ηλικία συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής από το 2031.

Προκειμένου να επιτευχθεί η μετάβαση στην πράσινη ενέργεια, ο κ. Νάγκελ τάσσεται υπέρ της ενοποίησης της ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας και της κατάργησης όσων επιδοτήσεων αποβαίνουν εις βάρος του κλίματος. Επισημαίνει επίσης την ανάγκη να τονωθεί ο δυναμισμός μεταξύ επιχειρήσεων, όπως για παράδειγμα με τη ραγδαία μείωση της γραφειοκρατίας και τη μείωση των φόρων. «Αντιμετωπίζουμε μεγάλες προκλήσεις πολιτικές και οικονομικές φύσεως», τόνισε ο κ. Νάγκελ, αλλά πρόσθεσε πως «μια έξυπνη, συνεκτική και αξιόπιστη οικονομική πολιτική μπορεί να θέσει το πλαίσιο και να εμπνεύσει το πνεύμα αισιοδοξίας που χρειαζόμαστε τώρα».

Το βέτο «στο σκαμνί» της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Σύνοδος παρέκαμψε το «όχι» του Όρμπαν – Ανησυχεί η Λευκωσία για κατάργηση του δικαιώματος αρνησικυρίας

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΣΑΝΘΟΥΛΗ

Η έκτακτη Σύνοδος Κορυφής της 6ης Μαρτίου απέτυχε να λάβει ομόφωνη απόφαση στο ζήτημα της Ουκρανίας, ως αποτέλεσμα του βέτο του πρωθυπουργού της Ουγγαρίας Βίκτορ Όρμπαν. Ωστόσο, το περιεχόμενο του προσχεδίου Συμπερασμάτων, αν και δεν συμφωνήθηκε σε επίπεδο 27 κρατών-μελών, αναπαράχθηκε και εκδόθηκε ως το σήμα κατατεθέν της Συνόδου Κορυφής για το Ουκρανικό, με εμφανή την πρόθεση δημιουργίας της εντύπωσης ότι αυτή είναι η ισχύουσα θέση της Ε.Ε. Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου με «αποστολά» τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Α-

Η ανάρτηση του προσχεδίου στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου θεωρείται από κοινοτικούς επισήμους ως προπομπός της επαναφοράς της ιδέας για κατάργηση της ομοφωνίας στη λήψη αποφάσεων στην Ε.Ε., και την υποκατάστασή της από ειδική πλειοψηφία.

ντόνιο Κόστα και με τη σημείωση ότι «υποστηρίχθηκε σθεναρά από 26 αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων». Δημιουργώντας ένα πλασματικό πλαίσιο, σύμφωνα με το οποίο η Ε.Ε. μπορεί να προχωρά και με σύμφωνη 26 κρατών-μελών και παρά την άσκηση βέτο ενός κράτους-μέλους.

Η εικόνα λοιπόν που επικεχειρείται να δημιουργηθεί, συνιστά εκ των πραγμάτων ένα ακόμη αρνητικό προηγούμενο στην προσπάθεια παράκαμψης του βέτο ενός κράτους-μέλους, είτε συμφωνεί είτε διαφωνεί κάποιος μαζί του. Και ανεξαρτήτως των λόγων για τους οποίους ασκήθηκε εν προκειμένω

«Αν κάποιος θεωρεί ότι αυτό που έγινε στην πρόσφατη έκτακτη Σύνοδο Κορυφής ήταν μεμονωμένο και δεν θα έχει συνέχεια, πλανάται», ανέφερε στην «Κ» Ευρωπαίος επίσημος.

από τον εθνικιστή γκέιτ της Ουγγαρίας, το δικαίωμα αρνησικυρίας. Αν και ασυζητητί ο κ. Όρμπαν το έχει παρακάνει με την άσκηση βέτο και εδώ και αρκετά χρόνια θεωρείτο δικαίως ως δορυφόρος της Μόσχας εντός της Ε.Ε., οι εξελίξεις γύρω από το ζήτημα του δικαιώματος αρνησικυρίας τείνουν να θυματοποιήσουν τα μικρά κράτη-μέλη. Τα οποία βρίσκονται ενώπιον μιας εμφανούς προσπάθειας ροκανίσματος του δικαιώματος βέτο, το οποίο αποτελεί τη μοναδική διέξοδο στην οποία θα μπορούσε να καταφύγει ένα μικρό κράτος-μέλος, περιλαμβανομένου της Κυπριακής Δημοκρατίας, προκειμένου

να διασφαλίσει ζωτικά συμφέροντα και κυριαρχικά του δικαιώματα. Όπως μάλιστα ανέφερε στην «Κ» κοινοτική πηγή, η ανάρτηση του προσχεδίου στην ιστοσελίδα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ως ένα πολιτικό «σημείωμα» για την Ουκρανία, με τη σημείωση ότι «υποστηρίχθηκε σθεναρά από 26 κράτη-μέλη», στη Σύνοδο Κορυφής, δεν αποτελεί απλώς σαφή ένδειξη παράκαμψης του συγγικού βέτο. Αλλά, θεωρείται από κοινοτικούς επισήμους ως προπομπός της επαναφοράς της ιδέας για κατάργηση της ομοφωνίας στη λήψη αποφάσεων στην Ε.Ε., και την υποκατάστασή της από ειδική πλειοψηφία, σε κάποιους

τομείς, περιλαμβανομένων της εξωτερικής πολιτικής. Με άλλα λόγια, σύμφωνα με την ίδια πηγή, «το ζήτημα της κατάργησης της ομοφωνίας στη λήψη αποφάσεων, αναμένεται να επανέλθει στο τραπέζι των κρατών-μελών, καθώς γίνεται κατανοητό ότι η ισχύουσα τάξη πραγμάτων δυσχεραίνει τη λήψη αποφάσεων στην Ε.Ε., σε ένα κρίσιμο σημείο που απαιτεί και ευελιξία και ταχύτητα» από την ενωμένη Ευρώπη.

Όλοι μαζί...

Σημειώνεται ότι ανάλογες αλχημείες για παράκαμψη του βέτο μιας χώρας είχαν εκδηλωθεί και τον Δεκέμβριο

2023. Και πάλι στην περίπτωση της Ουγγαρίας, όταν ο μόνιμος ύποπτος πρωθυπουργός της χώρας, Βίκτορ Όρμπαν, αποχώρησε από την αίθουσα του Συμβουλίου, επιτρέποντας στις υπόλοιπες 26 χώρες της Ε.Ε. να δημιουργήσουν μια «τεχνητή ομοφωνία», στη δική του απουσία. Ως αποτέλεσμα, είχε καταστεί τότε δυνατή η λήψη αποφάσεων για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Ουκρανίας από 26 κράτη-μέλη και όχι από το σύνολο των 27 χωρών της Ε.Ε., δεδομένης της σκόπιμης απουσίας του κ. Όρμπαν. Υπενθυμίζουμε ότι ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης είχε χαρακτηρίσει τότε δικαίως ως «κακό προηγούμενο» την κίνηση Όρμπαν, η οποία όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», υπαγορεύθηκε από το Βερολίνο και τον Καγκελάριο της Γερμανίας Όλαφ Σολτς, ο οποίος ενθάρρυνε τον κ. Όρμπαν να αποχωρήσει από την αίθουσα του Συμβουλίου, κάτι που βαπτίστηκε «εποικοδομητική αποχή».

Σημειώνεται ότι υπέρ της κατάργησης της ομοφωνίας στη λήψη αποφάσεων για θέματα εξωτερικής πολιτικής έχει τοποθετηθεί επανειλημμένα και η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, όπως βεβαίως και ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, Μάνφρεντ Ζέμπερ, ο οποίος δηλώνει εδώ και πέντε τουλάχιστον χρόνια, από το 2020, ότι «το μέλλον στο Συμβούλιο δεν είναι η ομοφωνία, αλλά η πλειοψηφία».

Δεν θα ήταν υπερβολή να λεχθεί ότι όλοι οι επικεφαλής των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. και η πλειοψηφία των πολιτικών ομάδων στην Ευρωβουλή, κινούνται στην ίδια ακριβώς γραμμή. Ομοίως και η νέα ύπατη εκπρόσωπος της Ε.Ε. Κάγια Κάλας, η οποία σε ανύποπτο χρόνο είχε τονίσει ότι «η λήψη αποφάσεων στην Ε.Ε. στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας πρέπει να είναι ταχύτερη και αποτελεσματικότερη, μεταξύ άλλων, μέσω της χρήσης της εποικοδομητικής αποχής (σ.σ. αυτής δηλαδή που χρησιμοποίησε ο Όρμπαν τον Δεκέμβριο του 2023 και χαρακτηρίσε κακό προηγούμενο ο Νίκος Χριστοδουλίδης), καθώς και της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία».

Αγκάθι ξανά τα return hubs

Εντατικότερα μέτρα για επιστροφές των αιτητών ασύλου που απορρίπτονται προτείνει η Κομισιόν

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες, ΓΩΓΡΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Επικρίσεις για τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η δημιουργία της δυνατότητας για τα κράτη μέλη να στέλνουν άτομα των οποίων οι αιτήσεις για άσυλο έχουν απορριφθεί σε τρίτες χώρες με τις οποίες υπάρχουν συμφωνίες, σε μια ρύθμιση που θυμίζει τα κέντρα επιστροφών (return hubs) που είχε προτείνει μεταξύ άλλων η Ιταλία, έφερε η παρουσίαση της πρότασης της Κομισιόν για έναν νέο κανονισμό για τη διαχείριση των επιστροφών.

Από πλευράς της Κομισιόν, πάντως, τόσο ο επίτροπος για τις Εσωτερικές Υποθέσεις, Μάγκνους Μπρούνερ, όσο και η αρμόδια αντιπρόεδρος της Επιτροπής, Χένα Βίρκουνεν, τόνιζαν την Τρίτη απαντώντας σε ερωτήσεις δημοσιογράφων στο Στρασβούργο για το πώς η πρόταση διαφέρει από την καταστροφική προσπάθεια του Ηνωμένου Βασιλείου να «εξάγει» αιτητές ασύλου στη Ρουάντα, ή από τη συμφωνία της Ιταλίας με την Αλβανία για επεξεργασία αιτήσεων εκτός της ΕΕ.

Απαντώντας σε ερώτηση της «Κ», η κ. Βίρκουνεν υπογράμμισε πως η πρόταση αφορά «άτομα τα οποία έχουν λάβει τελική απόφαση για επιστροφή τους στην ΕΕ», μετά δηλαδή από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένων των εφσεών, όπως ανέφερε σε άλλο σημείο της συνέντευξης Τύπου. Όπως επίσης τονίζεται, από τη διαδικασία αυτή θα εξαιρούνται ανήλικα και οικογένειες.

Ο προτεινόμενος κανονισμός για ένα κοινό σύστημα για τις επιστροφές αποτελεί «συμπλήρωμα» στο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο που εγκρίθηκε στα τέλη του 2023 και αναμένεται να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή περί τα μέσα του 2026. Και αρκετά κράτη μέλη, μεταξύ τους και η Κύπρος, είχαν επενδύσει στο να προωθηθεί κανονισμός, και όχι οδηγία, ώστε να δεσμεύει τα κράτη μέλη – και κυρίως να αποτελεί αντικίνητρο στη διαφυγή ατόμων που έλαβαν αρνητική απόφαση σε άλλα κράτη μέλη καθώς η εντολή για επιστροφή ενός κράτους μέλους θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλα.

Ουσιαστικά η Κομισιόν, και τα κράτη μέλη, επενδύουν από τη μια στον συντονισμό, με τη δημιουργία μιας κοινής διαδικασίας επιστροφών, και από την άλλη στην αυστηροποίηση για περιορισμό του φαινομένου της διαφυγής ατόμων των οποίων οι αιτήσεις έχουν απορριφθεί σε άλλα κράτη μέλη ή απλά μη εκτέλεσης

Απαντώντας σε ερώτηση της «Κ», η κ. Βίρκουνεν υπογράμμισε πως η πρόταση αφορά «άτομα τα οποία έχουν λάβει τελική απόφαση για επιστροφή τους στην ΕΕ».

της απόφασης (μόνο 20% των αποφάσεων επιστροφής υλοποιούνται σύμφωνα με την Κομισιόν).

Αν και ο νέος κανονισμός φαίνεται να έχει την έγκριση της πλειοψηφίας των κρατών μελών, τα οποία έλαβαν χαλαρώσεις όσον αφορά τις μάξιμουμ περιόδους κράτησης για άτομα που επιστρέφονται και τη δυνατότητα δημιουργίας των «return hubs» έστω και με περιορισμένη μορφή, η κατάσταση δεν είναι και τόσο απλή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου οι φιλελεύθεροι Renew έχουν ήδη εκφράσει επιφυλάξεις για τις επιστροφές μέσω συμφωνιών με τρίτες χώρες, και οι Πράσινοι κατηγορούν την Κομισιόν πως έχει ενδώσει στις λαϊκιστικές φωνές.

Και οι δύο πολιτικές ομάδες, μαζί με τους Σοσιαλδημοκράτες (S&D) διαφωνούν κάθετα με την όποια ιδέα για «return hubs» σε τρίτες χώρες, ωστόσο η ανησυχία που και οι τρεις πολιτικοί χώροι ουσιαστικά εκφράζουν είναι πως το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα (ΕΛΚ) δεν θα διατάσει να ενεργοποιήσει την κατά περίπτωση συμμαχία με μέλη του συντηρητικού - ακροδεξιού

ECR για να περάσει τις θέσεις του χωρίς την κεντρικά συμμαχία που επανεξέλεξε την Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

Παράπονα στο Κοινοβούλιο

Τα ζητήματα τα οποία έθεσαν οι πολιτικές ομάδες αμέσως μετά την παρουσίαση της πρότασης της Κομισιόν δείχνουν ενδεχομένως και πού θα κινηθούν οι συζητήσεις στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή πολιτικών ελευθεριών, δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων (LIBE). Εκ μέρους του ΕΛΚ, η Γερμανίδα ευρωβουλευτής Λένα Ντουπόντ η οποία είναι αρμόδια εκπρόσωπος για τις εσωτερικές υποθέσεις, χαίρεται την πρόταση αλλά πρόσθεσε πως «σημασία έχει η τελική της μορφή», καλώντας τις πολιτικές δυνάμεις να συνεργαστούν προς την κατεύθυνση ενός κανονισμού «που εγγυάται την αποτελεσματική επιστροφή εκείνων που δεν έχουν δικαίωμα να παραμείνουν». Και τόνισε την ανάγκη το τελικό κείμενο να περιλαμβάνει «ποιο αυστηρές επιπτώσεις για τη μη συμμόρφωση, μέτρα για αποτροπή της διαφυγής, μεγαλύτερες περίο-

δους κράτησης και απαγόρευσης εισόδου, καθώς και νομικό πλαίσιο για κέντρα επιστροφής».

Αν και μέχρι το απόγευμα της Τρίτης το S&D δεν είχε αντιδράσει με επίσημη ανακοίνωση, η πολιτική ομάδα τόνιζε με ανάρτηση στο X (πρώην Twitter) πως η πολιτική για τις επιστροφές πρέπει να είναι «αποτελεσματική, βιώσιμη, αξιοπρεπής», καλώντας τα κόμματα που είναι υπέρ της ΕΕ να εργαστούν για βελτίωση του συστήματος, με στόχο περισσότερη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ, εφαρμογή του Συμφώνου, λέγοντας όμως «όχι στα αμφιλεγόμενα κέντρα επιστροφών».

Τη Δευτέρα, η συντονιστής της ομάδας του S&D για θέματα πολιτικών ελευθεριών, η Γερμανίδα ευρωβουλευτής Μπίργκιτ Ζίπελ, τόνιζε πως οι «ούτω καλούμενες καινοτόμες λύσεις που απορρίφθηκαν στο παρελθόν δεν είναι η λύση», χαρακτηρίζοντας λάθος για την ΕΕ να εμπνεύσει από τις συμφωνίες ΗΒ - Ρουάντας ή Ιταλίας - Αλβανίας, καθώς «η νομιμότητα τους αμφισβητείται». Καινοτόμα, είχε σημειώσει, θα ήταν «η βιώσιμη συνεργασία με χώρες προέλευσης σε συνδυασμό με πιο αποτελεσματικές νόμιμες διόδους».

Η ομάδα των Renew από την άλλη χαίρεται την πρόθεση που δείχνει η πρόταση για κοινή ρύθμιση του ζητήματος που έλειπε στην κοινή μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ, όμως σε ανακοίνωση την Τρίτη εξέφρασε επιφυλάξεις για την πρόταση για επιστροφές σε τρίτες χώρες μετά από σχετικές συμφωνίες, καθώς «η μετανάστευση δεν είναι ζήτημα που μπορεί εύκολα να ανατεθεί σε τρίτους (outsourcing)» λόγω νομικών ζητημάτων και κινδύνων για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Όπως επεσήμανε η Γαλλίδα ευρωβουλευτής, Φαμπιέν Κέλερ, στόχος της ομάδας θα είναι «η εξισορρόπηση της αποτελεσματικότητας των επιστροφών με τα θεμελιώδη δικαιώματα που πρέπει να διασφαλιστούν».

Από την πλευρά των Πρασίνων πάντως, η Ολλανδή ευρωβουλευτής Τίβεκε Στρικ, επεσήμανε πως βάσει της πρότασης τα κράτη μέλη «θα μπορούν να απειλούν ανθρώπους σε χώρες με τις οποίες έχουν συμφωνίες, ανεξάρτητα με το αν τα άτομα που εμπλέκονται έχουν δεσμούς με αυτή τη χώρα ή αν θα μπορούν τελικά να επιστρέψουν στη χώρα τους».

Αυτή η προσέγγιση, σημείωσε, θα οδηγήσει σε μακράς διάρκειας κρατήσεις, καθώς τα «return hubs» μεταθέτουν την ευθύνη για τα άτομα που πρέπει να επιστραφούν.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Ο ρόλος των κέντρων αριστείας και το κοντόφθαλμο κράτος

Τα κέντρα αριστείας αποτελούν κρίσιμους πυλώνες για την προώθηση της έρευνας, της καινοτομίας και της τεχνολογικής ανάπτυξης μιας χώρας. Στην Κύπρο, όμως, η σημασία τους φαίνεται να έχει παρεξηγηθεί, καθώς αντιμετωπίζονται περισσότερο ως επικειρήσεις που οφείλουν να είναι οικονομικά βιώσιμες, αλλιώς κινδυνεύουν με κατάργηση. Αυτή η προσέγγιση είναι κοντόφθαλμη και υπονομεύει τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας. Η τεχνολογική εξέλιξη απαιτεί επενδύσεις που δεν αποφέρουν άμεσα κέρδη, αλλά δημιουργούν προστιθέμενη αξία σε βάθος χρόνου. Αν δεν στηρίξουμε τους ερευνητές μας και την τοπική καινοτομία, θα καταλήξουμε να εξαρτόμαστε αποκλειστικά από λύσεις που αναπτύσσονται σε άλλες χώρες. Αυτό σημαίνει πως όχι μόνο θα χάσουμε την ευκαιρία να γίνουμε πρωτοπόροι σε αναρχόμενους τομείς, όπως οι βιολογικές τεχνολογίες και η τεχνητή νοημοσύνη, αλλά θα βρισκόμαστε συνεχώς σε μειονεκτική θέση, αναζητώντας προσαρμογές λύσεις που δεν εξασφαλίζουν συνέχεια και πρόοδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της έλλειψης στρατηγικής είναι η απόρριψη πρότασης συγχρηματοδότησης από το κράτος για τη δημιουργία κέντρου αριστείας στις βιολογικές τεχνολογίες, παρά το γεγονός ότι το έργο είχε λάβει συγκατάθεση από το υφυπουργείο Καινοτομίας και επελέγη στο πλαίσιο του προγράμματος Teaming της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με εξασφαλισμένα 15 εκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο, το υπουργείο Οικονομικών απέρριψε το έργο, δημιουργώντας ασυνέπεια στη χάραξη πολιτικής και θέτοντας σε κίνδυνο μια σπουδαία ευκαιρία για την τεχνολογική ανάπτυξη της Κύπρου. Η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων φορέων όχι μόνο εμποδίζει την πρόοδο, αλλά και προωθεί άθεμτο ανταγωνισμό και επιλεκτική μεταχείριση, με τη σωλή του υφυπουργείου Καινοτομίας να είναι εκκωφαντική. Στον διεθνή χώρο, τα κέντρα αριστείας που χρηματοδοτούνται από κυβερνήσεις λειτουργούν ως βασικοί πυλώνες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, με στόχο τη μακροπρόθεσμη πρόοδο και όχι την άμεση κερδοφορία. Στηρίζονται σε κρατικές επικοινωνήσεις, ευρωπαϊκά και διεθνή ερευνητικά χρηματοδοτικά προγράμματα, καθώς και σε συνεργασίες με πανεπιστήμια και ιδιωτικούς φορείς. Η επιτυχία τους δεν μετρείται μόνο με οικονομικά κριτήρια, αλλά κυρίως με την παραγωγή καινοτομίας, τη δημιουργία νέας γνώσης και την ανάπτυξη τεχνολογιών που ενισχύουν την οικονομία και την ανταγωνιστικότητα. Πολλά από τα κορυφαία ερευνητικά κέντρα παγκοσμίως, όπως το MIT Media Lab στις ΗΠΑ, δεν λειτουργούν με γνώμονα την άμεση κερδοφορία, αλλά ως κέντρα που αποδίδουν μέσω της βιομηχανικής ανάπτυξης, της εκπαίδευσης εξειδικευμένου προσωπικού και της μεταφοράς τεχνολογίας στην αγορά. Συνεπώς, η επιμονή για άμεση οικονομική βιωσιμότητα των κέντρων αριστείας, όπως θέλουν κάποιοι στην Κύπρο, είναι ασύμβατη με τη διεθνή πρακτική και υπονομεύει τον αναπτυξιακό τους ρόλο. Η καινοτομία δεν μπορεί να εξαρτάται από πολιτικές σκοπιμότητες και αποστασιοποιητικές αποφάσεις. Τα κέντρα αριστείας πρέπει να στηρίζονται με συνέπεια και να αναγνωρίζεται η αξία τους στην κοινωνία. Μόνο έτσι η Κύπρος μπορεί να αποκτήσει αυτονομία στην τεχνολογική ανάπτυξη και να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά της στο διεθνές περιβάλλον.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικειρήσεων.

«Παγωμένα» 1,2 δισ. ρωσικά «assets» στην Κύπρο

Κυρίως συναντώνται σε αποθετήρια στο εξωτερικό – 901 εκατ. ευρώ σε funds και 307 εκατ. ευρώ σε Παρόχους Διοικητικών Υπηρεσιών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

«Παγωμένα» πάνω από 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ ρωσικών περιουσιακών στοιχείων (assets) υπάρχουν στην Κύπρο, από τα συνολικά 300 δισεκατομμύρια «παγωμένων» ρωσικών περιουσιακών στοιχείων που υπάρχουν σε ευρωπαϊκό έδαφος. Τα πλείστα χρήματα εκ των 1,2 δισεκατομμυρίων ευρώ δεν βρίσκονται στην πραγματικότητα επί κυπριακού εδάφους, καθώς κάτω από 1% βρίσκονται σε μετρητά στην Κύπρο και κάτω από 2% εξ αυτών συναντώνται σε περιουσιακά στοιχεία. Κατακερματίζοντας το 1,2 δισ. ευρώ «παγωμένων assets», 901 εκατομμύρια ευρώ τα διαχειρίζονται funds και ΚΕΠΕΥ και 307 εκατομμύρια από Εταιρείες Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών, τα οποία όπως είναι ξεκάθαρο, βρίσκονται στην πλειονότητα τους σε αποθετήρια εκτός Κύπρου.

Στο πλαίσιο παρουσίασης του απολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου για το 2024 και τους στόχους για το 2025, ο πρόεδρος της ΕΚΚ, κ. Γιώργος Θεοχαρίδης, σχολίασε πως το Τμήμα Παρεμπόδισης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες εντός του 2024, πραγματοποίησε ή και ολοκλήρωσε περίπου 90 επιτόπιους και εξ αποστάσεως θεματικούς ελέγχους σε εποπτευόμενες οντότητες με σκοπό την αξιολόγηση της επάρκειας και της καταλληλότητας των σχετικών πολιτικών, ελέγχων και διαδικασιών που εφαρμόζουν για την αποτελεσματική διαχείριση και περιορισμό των κινδύνων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Μεταξύ αυτών, όπως υπέδειξε, περιλαμβάνονταν θεματικοί έλεγχοι για την αξιολόγηση του τρόπου χρήσης συστημάτων από τις εποπτευόμενες οντότητες για τον εντοπισμό/screening προσώπων που είναι υπό Κυρώσεις/Περιοριστικά Μέτρα, για τις επιχειρηματικές σχέσεις με πρόσωπα που υπόκεινται σε Περιοριστικά Μέτρα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ρωσίας και για συναλλαγές μεταφοράς ρωσικών κινητών αξιών στη Ρω-

Το 2025 καθώς και τα επόμενα έτη θα τεθεί σε εφαρμογή σειρά σημαντικών ρυθμιστικών αλλαγών, μέσω ευρωπαϊκών οδηγιών και κανονισμών, που θα ενισχύσουν την εποπτεία της ΕΚΚ.

Τον Οκτώβριο του 2024, άρχισε η διαδικασία της 4ης αξιολόγησης από την Επιτροπή Moneyval, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2025.

σία «Forced Transfers» που έχουν διενεργηθεί από φυσικά και νομικά πρόσωπα στην Κύπρο. Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας και της σχετικής απόφασης του Συμβουλίου της ΕΚΚ, το Τμήμα απέστειλε στην Αστυνομία για περαιτέρω διερεύνηση στοιχεία για συναλλαγές «Forced Transfers» και ενημέρωσε το υπουργείο Οικονομικών.

Τον αριθμό των συγκεκριμένων υ-

ποθέσεων που στάλθηκαν στην Αστυνομία για περαιτέρω διερεύνηση δεν είχε διαθέσιμο ο κ. Θεοχαρίδης, ωστόσο εξήγησε ότι, όπου έχει καταγραφεί προσπάθεια διαγραφής ρωσικών περιουσιακών στοιχείων από αποθετήρια στην Ευρώπη και μεταφοράς τους σε αποθετήρια στη Ρωσία, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς υπέδειξε τις περιπτώσεις αυτές στην Αστυνομία για περαιτέρω διερεύνηση.

Προχωράμε στο AML

Το Τμήμα Παρεμπόδισης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες διενήργησε έλεγχο σε 510 Ετήσιες Εκθέσεις των Λειτουργιών Συμμόρφωσης και των Εκθέσεων Εσωτερικού Ελέγχου, που υποβάλλουν στην ΕΚΚ για θέματα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της

τρομοκρατίας, καθώς και των σχετικών πρακτικών των Διοικητικών Συμβουλίων, που υπέβαλαν οι ΚΕΠΕΥ, Εταιρείες Παροχής Διοικητικών Υπηρεσιών και Διαχειριστές Οργανισμών Συλλογικών Επενδύσεων και Πάροχοι Υπηρεσιών σε Κρυπτοπεριουσιακά Στοιχεία.

Στην ομιλία του απολογισμού της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου ο κ. Θεοχαρίδης, υπογράμμισε πως, το 2024, δημοσιεύτηκε η 3η Έκθεση Αξιολόγησης Προόδου, από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων MONEYVAL, αναφορικά με την αξιολόγηση της τεχνικής συμμόρφωσης της Κύπρου σε σχέση με την καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (AML/CFT). Όπως είπε, η αναβάθμιση της αξιολόγησης για τη Σύσταση 15 από «εν μέρει συμμορφούμενη» (Partially Compliant - PC) σε «συμ-

μορφούμενη σε μεγάλο βαθμό» (Largely Compliant - LC), αντικατοπτρίζει τη σημαντική πρόοδο που έγινε και τα μέτρα που υιοθέτησε η ΕΚΚ και οι άλλες Αρχές για την παρεμπόδιση και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στον τομέα των κρυπτο-περιουσιακών στοιχείων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, τον Οκτώβριο του 2024, άρχισε η διαδικασία της 4ης αξιολόγησης από την Επιτροπή Moneyval, στην οποία περιλαμβάνεται και η πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας για τη Σύσταση 15, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2025.

Ρυθμιστικές αλλαγές το 2025

Το 2025 καθώς και τα επόμενα έτη θα τεθεί σε εφαρμογή σειρά σημαντικών ρυθμιστικών αλλαγών, μέσω ευρωπαϊκών οδηγιών και κανονισμών, οι οποίοι αναμένεται να ενισχύσουν το εποπτικό πλαίσιο που διέπει τις επενδυτικές υπηρεσίες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου. Συγκεκριμένα, αναμένονται αλλαγές μεταξύ άλλων σε AML Package, ESAP, EU Sustainability Framework, AIFMD II, FIDA, MiFIR Review, EMIR Refit και Retail Investment Strategy.

Εντός του 2025, θα επικαιροποιηθεί και το AML Εποπτικό Πλαίσιο βασισμένο στη Διαχείριση Κινδύνων στη βάση των νέων κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Επιπλέον, για το 2025 αναμένεται να δοθεί έμφαση στην εφαρμογή του Κανονισμού για την Ψηφιακή Επιχειρησιακή Ανθεκτικότητα (DORA) και του Κανονισμού για τις Αγορές Κρυπτοστοιχείων (MiCA), καθώς και σε νέες θεματικές πρωτοβουλίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την τεχνητή νοημοσύνη (AI), τα άτομα επιρροής (FinFluencers) και το copy trading (προσομοίωση πετυχημένων συναλλαγών από έμπειρους επενδυτές).

Καμπάνες 2,76 εκατ.

Το 2024 από τους εποπτικούς ελέγχους επιβλήθηκαν διοικητικές κυρώσεις περίπου 2,76 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 2,12 εκατ. ευρώ ήταν σε ΚΕΠΕΥ. Τα

τελευταία τρία χρόνια έχουν επιβληθεί διοικητικές κυρώσεις ύψους 7,82 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 6,3 εκατ. ευρώ ήταν σε ΚΕΠΕΥ για παραβάσεις της κείμενης νομοθεσίας. Όπως διευκρίνισε ο πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, όλα τα ποσά κατατίθενται στο Πάγιο Ταμείο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πέραν των προστίμων και των συμβασιμίων, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς προχώρησε στην επιβολή και άλλων εποπτικών μέτρων. Συγκεκριμένα, σε 321 περιπτώσεις ζητήθηκε η λήψη διορθωτικών μέτρων. Επιπρόσθετα, η ΕΚΚ υπέδειξε σε πέραν των 70 εποπτευόμενων οντοτήτων τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων εντός συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, για την πλήρη συμμόρφωσή τους με τις πρόνοιες του Νόμου και της Οδηγίας για θέματα παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ενώ προχώρησε σε κλήση παραστάσεων σε 6 περιπτώσεις.

Περαιτέρω, έγινε ανάκληση ή και αναστολή άδειας λειτουργίας σε 7 περιπτώσεις ΚΕΠΕΥ, ενώ άλλες 2 περιπτώσεις αφορούσαν ανάκληση της άδειας λειτουργίας ΚΟΕΕ.

Επίσης, για 7 εκδότες η ΕΚΚ αποφάσισε όπως ζητήσει από το Συμβούλιο του ΧΑΚ την αναστολή της διαπραγμάτευσης των κινητών αξιών τους στις ρυθμιζόμενες αγορές ΧΑΚ, μέχρι τη συμμόρφωσή τους με τις συνεχείς τους υποχρεώσεις ή μέχρι συγκεκριμένη ημερομηνία που τέθηκε από την ΕΚΚ.

Το 2024, αποστράφηκαν 9 υποθέσεις στον γενικό εισαγγελέα της Δημοκρατίας για να αποφανθεί, κατά πόσο προκύπτουν ενδεχόμενα ποινικά αδικήματα εκ μέρους εταιρειών ή φυσικών προσώπων.

Το 2024 εκδόθηκε επίσης σημαντικός αριθμός προειδοποιήσεων προς το επενδυτικό κοινό για διαδικτυακούς τόπους που δεν ανήκουν σε οντότητα η οποία κατέχει άδεια λειτουργίας για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών ή/και την άσκηση επενδυτικών δραστηριοτήτων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

150 πάτησαν το κουμπί εξόδου από την Ελληνική

Θα κοστίσουν στην Τράπεζα περί τα 22-25 εκατ. ευρώ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Στο τελευταίο μεγάλο σχέδιο εθελούσιας εξόδου προσωπικού της Ελληνικής Τράπεζας που έληξε στις 11 Μαρτίου 2025, πάτησαν το «κουμπί της εξόδου» λίγο πάνω από 150 πρόσωπα. Η επέκταση του Σχεδίου κατά μία εβδομάδα είχε ως αποτέλεσμα να πατήσουν το κουμπί λίγοι παραπάνω, ωστόσο όπως πληροφορείται η «Κ», παρόλο που δεν έχει σχέση το νούμερο με την αρχική σκέψη της αποχώρησης 400 προσώπων, ο αριθμός έχει ικανοποιήσει την Τράπεζα.

Τα πρόσωπα που επέλεξαν να πατήσουν το κουμπί της εξόδου είναι πράγματι από τμήματα που είτε καταργούνται, είτε χρήζουν μείωσης λόγω της πλήρωσης που θα γίνει όταν συνενωθεί η Ελληνική Τράπεζα με τη Eurobank Κύπρου για να δημιουργηθεί μία ενιαία οντότητα. Στην εξίσωση αυτή θα πρέπει να συνυπολογιστεί πως θα έπρεπε να γίνει «κώρος» και για τη συνένωση των ασφαλιστικών εταιρειών της Ελληνικής Τράπεζας με την αποκτιθείσα ασφαλιστική, CNP Cyprus. Γι' αυτό εξάλλου στο Σχέδιο της Ελληνικής συμμετείχαν και οι δύο ασφαλιστικές της, Παγκυπριακή και Hellenic Life.

Στα τέλη 2024, ο αριθμός προσωπικού που εργοδοτούσε ο Όμιλος ήταν 2.265, άρα, πλέον η Ελληνική θα πρέπει να υπολογίζεται με δυναμικό περίπου στους 2.110 - 2.120 υπαλλήλους. Το τελευταίο Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης είχε υλοποιηθεί τον Νοέμβριο του 2022, που είχε κοστίσει στην Ελληνική 71 εκατ. ευρώ. Ο συνολικός αριθμός υπαλλήλων του Ομίλου που είχε εγκριθεί για να συμμετάσχει στο Σχέδιο ήταν 446 (περίπου το 16% του προσωπικού του Ομίλου).

Τώρα, βάσει υπολογισμών που αναλογούν στα παραπάνω νούμερα, οι 150, ή αλλιώς οι λίγο παραπάνω από τους 150 θα κοστίσουν στην Ελληνική περί τα 22 - 25 εκατ. ευρώ και αντιστοιχούν στο 6,5% του προσωπικού του Ομίλου.

Κόστος προς έσοδα 40%

Ο δείκτης εξόδου προς έσοδα για το 2024 στην Ελληνική Τράπεζα ανήλθε στο 40% σε σύγκριση με 39% για το

Οι 150 που θα αποχωρήσουν αντιστοιχούν στο 6,5% του προσωπικού του Ομίλου.

Την Τρίτη 11 Μαρτίου έγινε και η πρεμιέρα της Δημόσιας Πρότασης από τη Eurobank, για την απόκτηση του 100% της Ελληνικής Τράπεζας.

έτος 2023. Τα συνολικά έξοδα για το έτος 2024 ανήλθαν σε 291,2 εκατ., αυξημένα κατά 12% σε σύγκριση με 259,1 εκατ. για το έτος 2023, κυρίως λόγω της αύξησης στα διοικητικά και άλλα έξοδα και στα έξοδα προσωπικού. Τα συνολικά έξοδα για την 4η τριμηνία του 2024 ανήλθαν σε 75,6 εκατ. και αυξήθηκαν κατά 7% σε σύγκριση με 70,4 εκατ. την 3η τριμηνία του 2024, κυρίως λόγω της αύξησης στα διοικητικά και άλλα έξοδα.

Τα έξοδα προσωπικού για το 2024 ανήλθαν σε 134,2 εκατ. αυξημένα κατά 12% σε σύγκριση με 119,3 εκατ. το 2023, και αντιπροσώπευαν το 46% των συνολικών εξόδων του Ομίλου (2023: 46%). Οι κύριοι παράγοντες για την αύξηση στα έξοδα προσωπικού είναι οι μισθολογικές αυξήσεις, η αύξηση στο τιμαριθμικό επίδομα (ΑΤΑ) και οι υψηλότερες συνεισφορές εργοδότη,

καθώς επίσης και το κόστος που προέκυψε από την ανανέωση της Συλλογικής Σύμβασης που υπογράφηκε τον Νοέμβριο του 2024.

Τρέχει η Δημόσια Πρόταση

Την Τρίτη 11 Μαρτίου έγινε και η πρεμιέρα της 2ης δημόσιας πρότασης που δόθηκε σε ένα χρόνο από τη Eurobank, για την απόκτηση του 100% της Ελληνικής Τράπεζας. Στην παρούσα φάση η Eurobank κατέχει το 93,47% της Ελληνικής και η περίοδος αποδοχής της Δημόσιας Πρότασης λήγει στις 9 Απριλίου 2025, η ώρα 14:30. Η αντιπαροχή που προσφέρεται στους μετόχους της Ελληνικής Τράπεζας που θα αποδεχθούν τη δημόσια πρόταση είναι 4,843 ευρώ ανά μετοχή, πληρωτέα σε μετρητά.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Eurobank βεβαιώνει ότι το χρηματικό ποσό το οποίο η Eurobank θα κληθεί να καταβάλει κατά τη λήξη της Δημόσιας Πρότασης στους αποδέκτες, δηλ. ποσό μέχρι €130.558.703,05 (εκατόν τριάντα εκατομμυρίων, πεντακοσίων πενήντα οκτώ χιλιάδων, επτακοσίων τριών ευρώ και πέντε λεπτών) είναι δεσμευμένο και θα παραμείνει δεσμευμένο στη Eurobank Cyprus Ltd για τον σκοπό αυτό μέχρι την ημερομηνία καταβολής της πληρωμής στους αποδέκτες της Δημόσιας Πρότασης.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ Σύνδεσμος Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων & Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων

Βάσει της περί του Ορισμού Λειτουργίας Συστήματος ή Μηχανισμού Ανταλλαγής, Συγκέντρωσης και Παροχής Δεδομένων Οδηγίας του 2024 - (Κ.Δ.Π. 243/2024), όλοι οι Διαχειριστές Πιστώσεων υποχρεούνται να παρέχουν στην Artemis Credit Bureau ακριβείς πληροφορίες σχετικά με τα οικονομικά και δημογραφικά στοιχεία των δανειοληπτών (Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα) των χαρτοφυλακίων που διαχειρίζονται.

Ο Σύνδεσμος Εταιρειών Εξαγοράς Πιστώσεων & Διαχειριστριών Εταιρειών Πιστωτικών Διευκολύνσεων καλεί όλους τους δανειολήπτες να υποβάλουν άμεσα επικαιροποιημένα στοιχεία και πληροφορίες σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Για τον λόγο αυτό έχουν εκδοθεί σχετικές ανακοινώσεις από τους Διαχειριστές Πιστώσεων, με τις οποίες καλούνται οι δανειολήπτες μέχρι τέλος Ιουνίου 2025, όπως:

- Επικοινωνήσουν άμεσα με την εταιρεία που διαχειρίζεται το δάνειό τους μέσω της αντίστοιχης ιστοσελίδας ή τηλεφώνου επικοινωνίας που παρουσιάζονται πιο κάτω και
- Συμπληρώσουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία στο σχετικό έντυπο που βρίσκεται στην κάθε ιστοσελίδα και το αποστέλλουν στην ηλεκτρονική διεύθυνση που αναφέρει ο Διαχειριστής Πιστώσεων. Επισημαίνεται ότι οι δανειολήπτες ενδέχεται να κληθούν από τον Διαχειριστή Πιστώσεων να προσκομίσουν συμπληρωματικά δικαιολογητικά.

Για οποιαδήποτε βοήθεια, οι δανειολήπτες μπορούν να επικοινωνούν με τον αρμόδιο Λειτουργό Εξυπηρέτησής τους ή μέσω του κεντρικού τηλεφώνου της ανάλογης εταιρείας ως πιο κάτω.

Η καθυστέρηση ή μη υποβολή των επικαιροποιημένων στοιχείων μπορεί να οδηγήσει σε λανθασμένες καταχωρήσεις στο Τραπεζικό Πληροφοριακό Σύστημα Artemis Credit Bureau, επηρεάζοντας αρνητικά τη σφαίρική πιστοληπτική εικόνα των δανειοληπτών.

Οι σχετικές ιστοσελίδες και τα τηλέφωνα επικοινωνίας των Διαχειριστών Πιστώσεων φαίνονται πιο κάτω:

Όνομα Διαχειριστή Πιστώσεων	Ιστοσελίδα	Τηλέφωνο Επικοινωνίας
B2KAPITAL CYPRUS LTD	www.b2kapital.com.cy	25259620
CAC CORAL LIMITED	www.caccoral.com.cy	22275560
DOVALUE CYPRUS LIMITED	www.dovalue.cy/for-debtors	22696300
GORDIAN SERVICING LIMITED	www.gordianservicing.com	80004321
SKY CAC LIMITED	www.dovalue.cy/for-debtors	22696300
THEMIS PORTFOLIO MANAGEMENT LIMITED	www.themisportfoliomanagement.com	22816816
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΛΙΜΙΤΕΔ	www.kedipes.com.cy	22744800

*Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων διέπεται από την Πολιτική Ιδιωτικότητας & Απορρήτου της κάθε εταιρείας και συνιστάται η ανάγνωσή της στις σχετικές ιστοσελίδες των Διαχειριστών Πιστώσεων.

Τεχνογνωσία που δε γνωρίζει σύνορα

Η ALUMIL αποτελεί μία από τις ηγέτιδες εταιρείες παγκοσμίως στον σχεδιασμό και την παραγωγή αρχιτεκτονικών συστημάτων αλουμινίου, διαθέτοντας πάνω από 30 χρόνια εμπειρίας και ένα ισχυρό διεθνές δίκτυο πωλήσεων, σε περισσότερες από 60 χώρες. Κύρια αποστολή της εταιρείας μας είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων, ενισχύοντας την επίδοση των κτιρίων τους με προϊόντα υψηλής ποιότητας, τεχνολογίας και αισθητικής.

Οι αρχές της κυκλικής οικονομίας και της αειφόρου δόμησης αποτελούν τον βασικό οδηγό μας. Γιατί για εμάς ο σεβασμός στο περιβάλλον δεν αποτελεί επιλογή, αλλά αναγκαιότητα.

Vancouver House
Vancouver, Canada

Event Center
Ayia Napa Marina
Ayia Napa, Cyprus

Crown Sydney
Sydney, Australia

ΑΝΑΛΥΣΗ

Μια ανέφικτη αποστολή «περιμένεν» τις τράπεζες

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η έκπη το τελευταίο δωδεκάμηνο μείωση επιτοκίου της ΕΚΤ έγινε για την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας στην Ευρωζώνη, αλλά ανοίγει το νέο πεδίο ανταγωνισμού για τις τράπεζες, την προσέλκυση καταθέσεων. Μια ανέφικτη αποστολή σε χώρα με χαμηλή αποταμίευση.

Δεν ήταν αυτή η προτεραιότητα των τραπεζών στην Ελλάδα της κρίσης γιατί είχαν άλλα προβλήματα με τα οποία έπρεπε να αναμετρηθούν. Γι' αυτό τον Ιανουάριο του 2025, με επιτόκιο ΕΚΤ 2,50% το επιτόκιο των υφιστάμενων καταθέσεων ήταν 0,49%. Το περιθώριο επιτοκίου μεταξύ των υφιστάμενων καταθέσεων και δανείων είναι 4,85 εκατοστιαίες μονάδες, των νέων δανείων 5,10%. Βέβαια για διαφορετικούς λόγους και στην υπόλοιπη Ευρώπη, την εποχή χαμηλών επιτοκίων, οι καταθέτες δεν είχαν κίνητρο να μετακινήθούν καθώς οι τράπεζες δεν ανταγωνίζονταν στον τομέα αυτό. Αυτό που άλλαξε είναι ότι οι καταθέσεις στις «κανονικές» τράπεζες στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ, μετά μακρά περίοδο ανόδου, άρχισαν να περιορίζονται. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, οι καταθέσεις των νοικοκυριών στην Ευρωζώνη αυξήθηκαν μόλις 1,2% το 2023, τον χαμηλότερο ρυθμό αύξησης από το 2000. Στο μεταξύ, εμφανίζονται νέοι «ψηφιακοί παίκτες», οι οποίοι δεν έχουν καταστήματα, αλλά εύκολα κανείς από το κινητό ανοίγει λογαριασμό κι έχει καλύτερη απόδοση. Γι' αυτό εμπιστεύονται τράπεζα της οθόνης, που δεν έχει μεγαλοπρεπή κτίρια. Ακόμα και στην ελληνική αγορά μετά τα μαύρα χρόνια της κρίσης, οι καταθέσεις νοικοκυριών και επιχειρήσεων στα τέλη του 2024, αυξήθηκαν 42% από το 2019, αλλά τον Ιανουάριο του 2025 η μηνιαία καθαρή ροή του συνόλου των καταθέσεων ήταν αρνητική. Οι καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα μειώθηκαν κατά 4,7 δισ. ευρώ τον Ιανουάριο, από τον προηγούμενο μήνα. Μείωση κατά 1 δισ. ευρώ παρουσίασαν τον Ιανουάριο του 2025 οι καταθέσεις των νοικοκυριών.

Οι τράπεζες «αναγκάζονται» να κι-

νηθούν δραστήρια στη διαχείριση τσχυρών τάσεων που ανατρέπουν δομμένα της αγοράς. Οι κεντρικές τράπεζες αλλά και πολλοί επενδυτές - μέτοχοι τους εξετάζουν με λεπτομέρειες ό,τι αφορά τις καταθέσεις, τα επιτόκια που προσφέρουν αλλά και τα επιτόκια στις χορηγήσεις, τον επιτοκιακό κίνδυνο που έχουν αναλάβει.

Το ακραίο παράδειγμα που προκάλεσε σοκ ήταν η κατάρρευση της Silicon Valley Bank που το 2023 έχασε το 85% των καταθέσεων της σε δύο μέρες! Ούτως ή άλλως, οι τράπεζες σήμερα στηρίζονται σε λιγότερο σταθερές καταθέσεις, εφόσον είναι πάνω από το όριο των κρατικών εγγυήσεων.

Βέβαια, εκτός από τις τράπεζες αλλάζουν κυρίως οι πελάτες! Όλο και περισσότεροι έχουν πρόσβαση σε ψηφιακά εργαλεία που συγκρίνουν αποδόσεις καταθέσεων, αποκτούν ψηφιακές δεξιότητες, «δοκιμάζουν» νέες δυνατότητες και εμπειρίες. Η λιανική τραπεζική γίνεται μια δραστηριότητα στην οποία έχει κανείς πρόσβαση από παντού. Πάντως, η αύξηση επιτοκίων των προθεσμιακών καταθέσεων είναι μια πανευρωπαϊκή τάση καθώς σε πολλές χώρες προσφέρεται καλύτερη απόδοση από καταθέσεις ταμειωτηρίου αφού υπάρχει χρονική δέσμευση. Συναχά οι τράπεζες αξιοποιούν την τεχνολογία και επιχειρούν προσωποποιημένες προσφορές σε καταθέτες αγοράς διαμορφώνουν μια πρωτόγνωρη κατάσταση. Χρειάζονται πιστούς πελάτες αλλά και υψηλότερη μακροχρόνια κερδοφορία και στην πραγματικότητα πρέπει να επανεφεύρουν τη δουλειά τους με νέα συστήματα, περιορισμό του κόστους κεφαλαίου, καλύτερη εξυπηρέτηση. Κανένα από όλα αυτά δεν είναι εύκολο να υλοποιηθεί και πολύ περισσότερο όλα μαζί.

Το μικρό νησί Ναούρου πουλάει «χρυσά» διαβατήρια για να επιβιώσει

Ήταν από τις πιο πλούσιες χώρες και τώρα απειλείται από την κλιματική αλλαγή

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980, το Ναούρου ήταν το πλουσιότερο κράτος του κόσμου, καθώς τα σημαντικά κοιτάσματα φωσφορικού άλατος σήμαιναν ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ του ξεπερνούσε ακόμη και τα επίπεδα των πλούσιων πετρελαιοπαραγωγών χωρών της Μέσης Ανατολής. Σήμερα, η μικροσκοπική νησιωτική χώρα αντιμετωπίζει μια πραγματική υπαρξιακή απειλή και πουλάει διαβατήρια αντί 105.000 δολαρίων για να επιβιώσει.

Η κλιματική αλλαγή είναι μια πολύ απειλητική πραγματικότητα γι' αυτό το νησάκι των 21 τετραγωνικών χιλιομέτρων, που βρίσκεται 4.000 χιλιό-

Λόγω των κοιτασμάτων φωσφορικού άλατος, το κατά κεφαλήν ΑΕΠ του ξεπερνούσε ακόμη και τα επίπεδα πλούσιων πετρελαιοπαραγωγών χωρών.

Οι περισσότεροι άνθρωποι ζουν κατά μήκος της ακτογραμμής του νησιού, εκτεθειμένοι στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας, η οποία συμβαίνει στο Ναούρου με ρυθμό υψηλότερο του παγκόσμιου μέσου όρου.

Ηνωμένο Βασίλειο, το Χονγκ Κονγκ, η Σιγκαπούρη και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Ελάχιστοι από όσους θα αποκτήσουν το «χρυσό» διαβατήριο του Ναούρου αναμένεται να πατήσουν έστω το πόδι τους στο απομακρυσμένο νησί, αλλά η υπηκοότητα αυτή θα τους

επιτρέψει να ζήσουν μια «παγκόσμια ζωή», εξηγεί η Κίρστιν Σούρακ, καθηγήτρια Πολιτικής Κοινωνιολογίας στο London School of Economics, που έχει γράψει βιβλίο για τα «χρυσά» διαβατήρια. Όπως δηλώνει στο CNN, κάτι τέτοιο είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για

άτομα με περιοριστικά διαβατήρια. Για το Ναούρου, το πρόγραμμα παρουσιάζεται σαν μια ευκαιρία να διασφαλιστεί το μέλλον ενός νησιού με σκοτεινό παρελθόν. Στη χώρα γινόταν εξόρυξη φωσφορικού άλατος από τις αρχές του 1900 και για σχεδόν έναν αιώνα το κέντρο του νησιού σκαβόταν εντατικά, με συνέπεια σήμερα να έχει μείνει ένα άγονο τοπίο από αιχμηρά βράχια. Πλέον, το 80% του νησιού δεν μπορεί να κατοικηθεί, κάτι που σημαίνει ότι οι περισσότεροι άνθρωποι ζουν κατά μήκος της ακτογραμμής, εκτεθειμένοι στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας, η οποία συμβαίνει στο Ναούρου με ρυθμό υψηλότερο του παγκόσμιου μέσου όρου.

Όταν τα κοιτάσματα φωσφορικού άλατος εξαντλήθηκαν, το Ναούρου αναζήτησε νέες πηγές πόρων. Από τις αρχές του 2000 άρχισε να λειτουργεί κέντρο κράτησης για πρόσφυγες και μετανάστες που επιχειρούν να εγκατασταθούν στην Αυστραλία, όμως το πρόγραμμα αυτό συρρικνώθηκε έπειτα από θανάτους κρατούμενων.

Τώρα, το νησί βρίσκεται στο επίκεντρο ενός αμφιλεγόμενου σχεδίου για την εξόρυξη πρώτων υλών για την πράσινη μετάβαση, στην ανοικτή θάλασσα. Οι ίδιοι οι κάτοικοι του Ναούρου, ωστόσο, δεν νιώθουν καθόλου προστατευμένοι. «Πολύς κόσμος που μένει στην ακτή έχει ήδη χάσει τη γη του. Κάποιοι είδαν ολόκληρα τα σπίτια τους να καταπίνονται από τεράστιες παλίρροες και έχασαν τα πάντα», αναφέρει στο CNN ο Ταϊρόν Ντάιγε, ερευνητής στο Monash Business School της Αυστραλίας, με καταγωγή από το Ναούρου.

Τώρα, η χώρα εκτιμά πως μπορεί να συγκεντρώσει περίπου 5,6 εκατ. δολάρια κατά τον πρώτο χρόνο του προγράμματος του «χρυσού» διαβατηρίου, με τελικό στόχο τα ετήσια έσοδα να φτάσουν στα 42 εκατ. δολάρια. Ελπίδα της κυβέρνησης είναι το πρόγραμμα να συνεισφέρει με 19% στα συνολικά κρατικά έσοδα.

Η ΚΩΜΩΔΙΑ ΠΟΥ ΕΚΑΝΕ ΡΕΚΟΡ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ
ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ !!!

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ:

HELLENIC BANK

Μέλος του Ομίλου **EUROBANK**

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ:
ticketmaster.cy | **ACS** | 7777 7040

SEXY LAUNDRY

THE MICHELE RIML

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΡΕΝΙΑ ΛΟΥΪΖΙΔΟΥ

Μετάφραση: Νικολέτα Κοτσαηλίδου
Σκηνοθεσία: Σπύρος Παπαδόπουλος

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ:
24-25-26-27 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ:
29-30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΚΑΙ 1η ΜΑΙΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ:

KEAN

ΧΟΡΗΓΟΙ:

Agrino

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ:

αλφαμεγα
 DAVIDOFF

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ

UNICARS
Driving your stories.

ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ:

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

wizguide

Κακή συγκυρία

Εκπνάζοντας ανησυχία για τον αντίκτυπο των δασμών στις ευρωπαϊκές οικονομίες, ο επικεφαλής του τομέα Εμπορικής Πολιτικής στο Οικονομικό Ινστιτούτο του Κιέλου, Τζούλιαν Χιντζ, επισήμανε πως «οι ευρωπαϊκές οικονομίες δεν είναι σε καλή κατάσταση τώρα, επομένως η ζημία θα γίνει στην ευρύτερη οικονομία της Ε.Ε. Ισως μοιάζει μικρή, αλλά έρχεται σε κακή συγκυρία».

235,6

δισ. δολ. ήταν το 2024 το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ με την Ε.Ε., έχοντας σημειώσει αύξηση 12,9% σε σύγκριση με το 2023.

Το μεγάλο έλλειμμα

Ο Μορίς Ομπστφελντ, πρώην οικονομολόγος του ΔΝΤ, έχει υπογραμμίσει πως «τα εμπορικά ελλείμματα των ΗΠΑ δεν οφείλονται στην εξαπάτησή τους από τους εμπορικούς της εταίρους, αλλά στις υπερβολικές δαπάνες της υπερδύναμης που υπερβαίνουν το εισόδημά της». Διευκρίνισε μάλιστα πως το πλέον καθοριστικό όλων «είναι το τεράστιο ομοσπονδιακό δημοσιονομικό έλλειμμα, που ανέρχεται σε περίπου 6% του ΑΕΠ».

1,2

τρис. δολ. ήταν το συνολικό εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ από τις συναλλαγές τους με όλες τις χώρες.

Ο απότερος στόχος

Εξηγώντας πόσο ο ίδιος αλλά και οι επικεφαλής επιχειρήσεων προσπαθούν να καταναόσουν τον απώτερο στόχο των δασμών Τραμπ, ο Ντέιβιντ Σόλομον, διευθύνων σύμβουλος της Goldman Sachs, τονίζει πως «ο Τραμπ έχει κάποια κατεύθυνση και κάποιον στόχο που επιδιώκει, γι' αυτό θα πρέπει να πάρουμε στα σοβαρά τα λόγια του και τις προθέσεις του».

Προς αναζήτηση νέων εμπορικών συμμάχων πολλές χώρες

Οι δασμοί, όπως και οι αλληπάλληλοι αποκλεισμοί που έχει επιβάλει η Ουάσινγκτον στην Κίνα, από την αμερικανική τεχνολογία, από τις επενδύσεις σε αμερικανικά περιουσιακά στοιχεία, από τη συμμετοχή κινεζικών εταιρειών όπως η Huawei και η ZET στα συστήματα τηλεπικοινωνιών των ΗΠΑ και των συμμάχων τους και πολλά άλλα, έχουν οδηγήσει την Κίνα στη σύσφιγξη εμπορικών σχέσεων με άλλες χώρες. Σήμερα η Κίνα είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος των περισσότερων χωρών ανά τον κόσμο. Παράλληλα, όμως, οι δασμοί έχουν οδηγήσει και άλλες χώρες σε αντιστασιμώσεις, σε διαρκείς προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση, όπως η διεύρυνση των BRICS, σε περιφερειακές συμφωνίες μεταξύ χωρών της Λατινικής Αμερικής και της Νοτιοανατολικής Ασίας, αλλά και στη σημαντική αύξηση του διασυννορικού εμπορίου στο εσωτερικό της Ε.Ε. Είναι ιωστόσο γεγονός ότι στη διάρκεια της πρώτης θητείας του ο Τραμπ κατήγαγε ορισμένες νίκες με την πολιτική των δασμών, των κυρώσεων και των οικονομικών πιέσεων. Ενδεικτική περίπτωση ήταν η ακύρωση της NAFTA και η αντικατάστασή της τον Οκτώβριο του 2018 από τη νέα συμφωνία με την εμπορική ονομασία USMCA, που εξυμνηρείται περισσότερο τα συμφέροντα των ΗΠΑ. Όπως, άλλωστε, έχουν επανειλημμένως τονίσει πολιτικοί παρατηρητές, εκείνο που διαφοροποιεί τον Ντόναλντ Τραμπ είναι το επιθετικό και αυθαδές στυλ και όχι τόσο η ουσία της πολιτικής του. Οι μόνοι επειδή την πολιτική των δασμών τη διατήρησε εις το έπακρον η κυβέρνηση Μπάιντεν, που επέβαλε και σκληρούς περιορισμούς στην Κίνα, αλλά και επειδή η υπερδύναμη έχει ιστορικό οικονομικών πιέσεων σε συμμάχους και αντιπάλους. Τη δεκαετία του 1980 η τότε κυβέρνηση Ρόναλντ Ρέιγκαν απείλησε με δασμούς και κυρώσεις την Ιαπωνία για να αποτρέψει τη μαζική εισβολή ιαπωνικών προϊόντων στην αμερικανική αγορά. Τη δεκαετία του 1970 η κυβέρνηση Τζέρελντ Φορντ απείλησε να «παγώσει» τον δανεισμό προς τη Νότια Κορέα για να πείσει την κυβέρνηση της να εγκαταλείψει φιλόδοξη πρόγραμμα της για την ανάπτυξη πυρηνικών όπλων. Ισως η διασημότερη και ιστορικά σημαντικότερη περίπτωση στην οποία η Ουάσινγκτον χρησιμοποίησε την απειλή οικονομικών επιπτώσεων εναντίον συμμάχου χώρας ήταν το 1956 κατά τη διάρκεια της κρίσης του Σουέζ. Τότε η κυβέρνηση του Ντουάιτ Αϊζενχάουερ απείλησε να διακόψει κάθε οικονομική βοήθεια προς την αποδυναμωμένη οικονομία της Βρετανίας. Στόχος της ήταν να αναγκάσει τη Βρετανία να αποχωρήσει από την Αίγυπτο στην οποία είχε επιτεθεί μαζί με τη Γαλλία και το Ισραήλ το πο αποτέλεσμα ήταν η οριστική λήξη της βρετανικής παρουσίας και κυριαρχίας στη Μέση Ανατολή.

Κρας τεστ για τις οικονομίες

Οι επιπτώσεις των δασμών σε Ευρώπη - Κίνα, οι παλινωδίες Τραμπ και η ανησυχία των επιχειρήσεων

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

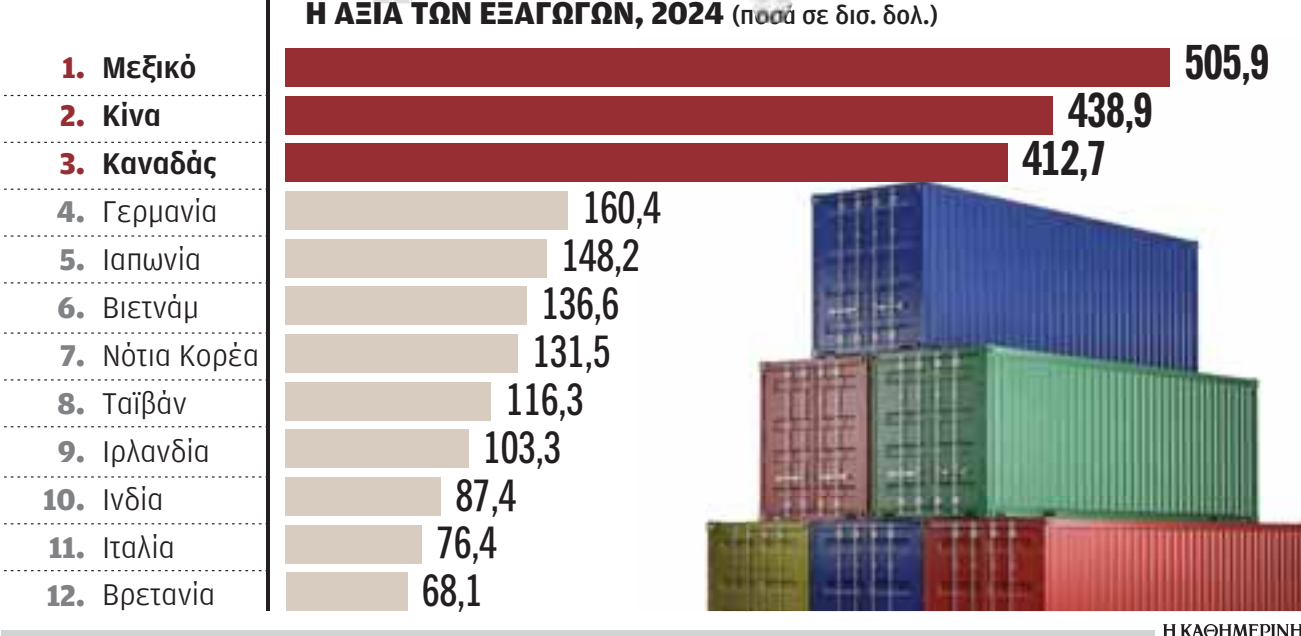
Ο δεύτερος και ισχυρότερος, όπως όλα δείχνουν, τυφώνας που γνωρίζει το παγκόσμιο εμπόριο και η παγκόσμια οικονομία μέσα σε λίγα χρόνια, όπως είθισται πλέον να χαρακτηρίζεται η πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ, έχει κατορθώσει σε σύντομο διάστημα να προκαλέσει κραδαμούς στα χρηματιστήρια ανά τον κόσμο, δυσφορία και ανησυχία στις επιχειρήσεις και πρωτίστως στις αμερικανικές, αντιδράσεις και απειλές για αντιποίννα από τους εμπορικούς εταίρους της υπερδύναμης και κλονισμούς στις σχέσεις μαζί της. Και όλα αυτά με την απειλή των δασμών 25% στις εισαγωγές από κίριους εμπορικούς εταίρους, από την Ε.Ε. μέχρι το Μεξικό και τον Καναδά και φυσικά τον μείζονα οικονομικό και γεωπολιτικό ανταγωνιστή και αντίπαλό της, την Κίνα. Για μια ακόμη

Οικονομολόγοι της UBS έχουν προβλέψει πως αν ο Τραμπ υλοποιούσε την απειλή του για δασμούς έως και 60% σε όλα τα κινεζικά προϊόντα, το ΑΕΠ της Κίνας θα μειωνόταν κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες.

φορά, όμως, ο απρόβλεπτος πρόεδρος των ΗΠΑ μοιάζει να επαναλαμβάνει κάποιες γνώριμες παλινωδίες του, καθώς μέσα στην εβδομάδα έδωσε και πάλι την εντύπωση ότι ανακρούει πρύμναν, ανακαλώντας ή αμβλύνοντας την επιθετικότητά του προς τους εμπορικούς του εταίρους.

Ενώ υποχωρούσαν οι βασικοί δείκτες της Wall Street και μολονότι είχε σχολιάσει πως «θα υπάρξει κάποια αναταραχή, αλλά δεν μας πειράζει», ο Ντόναλντ Τραμπ ανακοίνωσε πως τουλάχιστον μέχρι τις 2 Απριλίου δεν θα επιβληθούν δασμοί σε όσες εισαγωγές από Καναδά και Μεξικό πληρούν τους όρους της συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου (USMCA). Πρόκειται για συμφωνία που είχε υπογράψει με τις δύο χώρες η κυβέρνηση του στην πρώτη του θητεία

τον Οκτώβριο του 2018. Στελέχη της κυβέρνησης Τραμπ άφησαν, πάντως, να εννοηθεί πως ο Καναδάς και το Μεξικό θα απαλλαγούν από τους δασμούς αν κατορθώσουν να πατάξουν το εμπόριο του θανατηφόρου ναρκωτικού φαιτανύλη. Αναπόφευκτα, η υπαναχώρησή του ενόσπειρε στους Ευρωπαίους ελπίδες για πιθανώς αντίστοιχη στάση και σε ό,τι αφορά τα ευρωπαϊκά προϊόντα, κα

θώς το ενδεχόμενο δασμών 25% υπολογίζεται πως θα έπληττε τις ευρωπαϊκές οικονομίες σε μια συγκυρία μάλλον όχι ευνοϊκή. Σύμφωνα με το οικονομικό ινστιτούτο του Κιέλου, σε περίπτωση επιβολής δασμών 25% στα ευρωπαϊκά προϊόντα, οι εξαγωγές της Ε.Ε. στις ΗΠΑ θα μειωνόταν κατά περίπου 15% έως 17%, οδηγώντας την οικονομία της Ε.Ε. σε συρρίκνωση 0,4%. Το εν λόγω ινστι

τούτο προβλέπει μάλιστα πως ο αντίκτυπος θα είναι ακόμη μεγαλύτερος από τα αναπόφευκτα αντίποινα της Ε.Ε., που θα επιταχύνουν τον πληθωρισμό της κατά τουλάχιστον 1,5 εκατοστιαίες μονάδες. Άλλοι οικονομολόγοι έχουν διαφορετική οπτική επί του θέματος και υποβαθμίζουν κάπως τις επιπτώσεις που θα είχαν οι δασμοί για την Ευρώπη. Επισμαίνουν πως οι εξαγωγές της Ε.Ε.

Φουντώνει ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ - Καναδά

Ανάμεσα στις απειλές του Ντόναλντ Τραμπ για δασμούς, αλλά και τις βλέψεις του να κάνει τον Καναδά την «51η πολιτεία» των ΗΠΑ, οι Καναδοί βλέπουν ότι η επόμενη τετραετία θα είναι δύσκολη γι' αυτούς. Η παλαιότερη ζυθοποιία της χώρας πιστεύει ότι μια μπίρα την ημέρα θα μπορούσε να τους βοηθήσει να... αντέξουν τη θητεία του Τραμπ στον Λευκό Οίκο. Γι' αυτό και άρχισε να πουλάει το «προεδρικό πακέτο», ένα τεράστιο κιβώτιο με 1.461 κουτάκια μπίρας.

Η Moosehead Breweries ιδρύθηκε το 1867, την ίδια χρονιά της εταιρείας –«αρκετά για να βγάλει κά

«έχει περάσει πολλά» τα τελευταία 158 χρόνια, ωστόσο, παραμένει στα χέρια της ίδιας οικογένειας, των Ολαντ, εδώ και έξι γενιές.

«Εάν το ξεκίνημα του 2025 μας έμαθε κάτι, είναι ότι θα χρειαστεί αποφασιστικότητα για να αντέξουμε τέσσερα χρόνια πολιτικής αβεβαιότητας – και ποιος καλύτερος τρόπος για να βγάλουμε τη μέρα από μια πραγματικά καναδική μπίρα», τονίζει η Κάρεν Γκριγκ, διευθύντρια marketing της Moosehead, σύμφωνα με το CNN. Τα 1.461 κουτάκια μπίρας του «προεδρικού πακέτου» της εταιρείας –«αρκετά για να βγάλει κά

ποιος ολόκληρη την προεδρική θητεία»– πωλούνται μέσω της ιστοσελίδας της στην τιμή των 3.500 δολαρίων Καναδά (2.400 δολάρια).

Όπως και άλλες καναδικές εταιρείες, η Moosehead δεν είναι καθόλου ευχαριστημένη με τους δασμούς τους οποίους απειλεί να επιβάλει στις αμερικανικές εισαγωγές ο Τραμπ. Μιλώντας στο CTV News, ο CEO της Moosehead, Αντριου Ολαντ, χαρακτήρισε τους δασμούς «μεγάλη απογοήτευση».

Η Moosehead θα δει τα αλουμινένια καπάκια που χρησιμοποιεί να ακριβαίνουν από τους δασμούς

του 10% που θα ισχύσουν την επόμενη εβδομάδα, καθώς η εταιρεία τα προμηθεύεται από τις ΗΠΑ. Επιπλέον, η εταιρεία παράγει το 20% των πωλήσεων της στις ΗΠΑ και περιμένει ότι ο τζίρος της θα επηρεαστεί από τους δασμούς στις εισαγωγές καναδικών προϊόντων.

Τα ποτά είναι ένα από τα προϊόντα που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή του εμπορικού πολέμου μεταξύ των δύο χωρών. Επαρχίες του Καναδά έχουν αποσύρει από τα ράφια των καταστημάτων τους τα αμερικανικά ποτά και κρασιά, με τον CEO της αμερικανικής εταιρείας Brown-Forman Λόουσον

Γουάιτινγκ να σημειώνει ότι η κίνηση είναι «χειρότερη από τους δασμούς, γιατί σου στερεί κυριολεκτικά τις πωλήσεις». Όμως, πολλές από τις μεγάλες εταιρείες, όπως η Anheuser-Busch, παρασκευάζουν αμερικανικές μπίρες στον Καναδά, οπότε δεν επηρεάζονται από τους δασμούς.

Και πάλι, ο Ολαντ πιστεύει πως ο πατριωτισμός θα υπερισχύσει στο τέλος. Όπως υποστηρίζει, υπάρχει μια πραγματική ευκαιρία για τις ζυθοποιίες του Καναδά να κεφαλαιοποιήσουν το κίνημα για την αγορά τοπικών προϊόντων («Buy Canadian»).

Επαρχίες του Καναδά έχουν αποσύρει από τα ράφια των καταστημάτων τους τα αμερικανικά ποτά και κρασιά.

Φορολογικός οδηγός για το 2025 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

Γκάρι Χαφμπάουερ, Ανώτερος συνεργάτης στο Peterson Institute for International Economics

Οι δασμοί οδηγούν σε παγκόσμια ύφεση

Τα αντίποινα των Ευρωπαίων πρέπει να είναι στοχευμένα στις πολιτείες και εταιρείες που στηρίζουν Τραμπ

Με συντελεστή 10% στα 3/4 των αμερικανικών εισαγωγών, οι δασμοί Τραμπ θα κοστίσουν 300 δισ. δολ. στους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ, λέει ο κ. Χαφμπάουερ.

“

Χαμένη και η Αμερική

Εάν ο Τραμπ εφαρμόσει όλους τους δασμούς, η αμερικανική οικονομία θα γυρίσει σε πληθωρισμό άνω του 4% και θα επιβραδυνθεί, καθώς η Fed θα αυξάνει τα επιτόκια. Οι δασμοί σε χάλυβα, αλουμίνιο, χαλκό κ.λπ. θα αποδυναμώσουν τις αμερικανικές βιομηχανίες που παράγουν αγαθά υψηλότερης αξίας. Οι ΗΠΑ θα χάσουν τη μεταποιητική παραγωγή και τις θέσεις εργασίας στη μεταποίηση.

“

Αλλοπρόσκληση πολιτική

Ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ λέει διαφορετικά πράγματα ανάλογα με τη μέρα. Η τελευταία του δήλωση είναι δασμοί 25% στα ευρωπαϊκά προϊόντα. Η εκτίμησή μου είναι ότι ο πραγματικός αριθμός θα είναι τελικά μικρότερος, καθώς η Ευρώπη θα κάνει παραχωρήσεις στους τομείς των αυτοκινήτων, του υδρογονομένου φυσικού αερίου - LNG και του στρατιωτικού εξοπλισμού.

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΡΕΤΟΥΛΑ

Στο καλύτερο σενάριο, το μέσο νοικοκυριό στις ΗΠΑ θα επιβαρυνθεί με 2.000 δολάρια από τους δασμούς Τραμπ, οι οποίοι στο μεταξύ θα πλύνουν περισσότερες θέσεις εργασίας από αυτές που θα ευνοήσουν. Πρόκειται για την ανάλυση που μοιράζεται με την «Κ» ο Γκάρι Χαφμπάουερ, ανώτερος συνεργάτης στο Peterson Institute for International Economics - PIIΕ, πρώην αξιωματούχος του υπουργείου Οικονομικών στις ΗΠΑ, συγγραφέας του βιβλίου «Γεφυρώνοντας τον Ειρηνικό: Ελεύθερο εμπόριο και επενδύσεις μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας». Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του, με συντελεστή 10% στα 3/4 των αμερικανικών εισαγωγών οι δασμοί Τραμπ θα κοστίσουν 300 δισ. δολ. στους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εκτίμηση του Χαφμπάουερ για τον αντίκτυπο του εμπορικού πολέμου στην παγκόσμια οικονομία: Εάν οι υπόλοιπες χώρες μιμηθούν τις ΗΠΑ, μπορούμε να περιμένουμε μια παγκόσμια ύφεση. Κατά συνέπεια, μόνο τυχαία δεν είναι η πρόταση που καταθέτει για την ενδεδειγμένη στρατηγική από τη μεριά της Ευρώπης: θα πρέπει να επιβάλει αντίστοιχους, στοχευμένους δασμούς στις αμερικανικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, συγκεκριμένα από πολιτείες και εταιρείες που υποστηρίζουν τον Τραμπ. Ο αναλυτής του PIIΕ θεωρεί σε κάθε περίπτωση ότι εάν ο πρόεδρος των ΗΠΑ υλοποιήσει οριστικά όλες τις δασμολογικές απειλές του, η αμερικανική οικονομία θα γυρίσει σε πληθωρισμό που θα υπερβεί τον 4% και τελικά θα επιβραδυνθεί, καθώς η Fed θα αυξάνει τα επιτόκια.

– Η ανησυχία στις ΗΠΑ γύρω από τους δασμούς Τραμπ είναι ότι οι αμερικανικές επιχειρήσεις που εισάγουν, θα αυξήσουν τις τιμές των προϊόντων τους για να διαχειριστούν το έξτρα βάρος που θα επιβαρυνθούν οι εφοδιαστικές αλυσίδες τους. Έχετε μετρήσει τι θα κοστίσουν στον Αμερικανό καταναλωτή οι δασμοί που επιδιώκει ο Τραμπ; Και μέσα από ποιους τομείς προϊόντων;

– Οι δασμοί σε καταναλωτικά αγαθά, όπως το αβόκάντο, η μπύρα, τα ρούχα, τα παπούτσια και τα αυτοκίνητα, θα μεταφραστούν σε υψηλότερες τιμές καταναλωτή μέσα σε ένα μήνα. Οι δασμοί στα ενδιάμεσα αγαθά, όπως ο χάλυβας, το αλουμίνιο, ο χαλκός και οι ημιαγωγοί, θα χρειαστούν περίπου έξι μήνες για να μετουσιωθούν σε υψηλότερες τιμές καταναλωτή.

Εάν οι δασμοί Τραμπ είναι κατά μέσον όρο μόνο 10% στα τρία τέταρτα των εισαγωγών από τις ΗΠΑ –με άλλα λόγια περίπου 3 τρισ. δολ. εισαγωγών–, τελικά θα κοστίσουν στο μέσο νοικοκυριό (150 εκατομμύρια νοικοκυριά στις ΗΠΑ, με 2,2 άτομα ανά νοικοκυριό) περίπου 2.000 δολάρια. Το κόστος θα είναι υψηλότερο εάν οι ανταγωνιστικές εταιρείες των ΗΠΑ αυξήσουν τις τιμές τους ως απάντηση στις υψηλότερες τιμές των εισαγόμενων αγαθών. Το υψηλότερο κόστος θα εμφανιστεί σε μια μεγάλη ποικιλία εμπορευμάτων, αλλά όχι ιδιαίτερα σε υπηρεσίες όπως η υγεία και η λογιστική.

– Ένα επιχείρημα που χρησιμοποιούν οι υποστηρικτές των δασμών είναι ότι η συγκεκριμένη πολιτική θα οδηγήσει τελικά στην ενίσχυση της εμπορευσιμότητας των εγχώριων αγαθών. Ποια είναι η γνώμη σας;

Στην καλύτερη περίπτωση το μέσο νοικοκυριό στις ΗΠΑ θα επιβαρυνθεί με 2.000 δολάρια από τους δασμούς Τραμπ, οι οποίοι τελικά θα πλύνουν περισσότερες θέσεις εργασίας από αυτές που θα ευνοήσουν.

– Αυτό το επιχείρημα είναι ένα από τα αγαπημένα του Τραμπ, αλλά είναι λάθος. Οι δασμοί σε ενδιάμεσα αγαθά, όπως ο χάλυβας, το αλουμίνιο, ο χαλκός, οι ημιαγωγοί, τα ηλεκτρονικά εξαρτήματα, τα μηχανήματα και τα εξαρτήματα αυτοκινήτων κ.ο.κ., θα αποδυναμώσουν τις

δευτερογενείς βιομηχανίες οι οποίες παράγουν αγαθά υψηλότερης αξίας. Συνολικά, οι ΗΠΑ θα χάσουν τη μεταποιητική παραγωγή και τις θέσεις εργασίας στη μεταποίηση. Αυτό συνέβη και όταν ο Τραμπ επέβαλε δασμούς κατά τη διάρκεια της πρώτης θητείας του.

– Επομένως δεν υιοθετείτε με κανέναν τρόπο το επιχείρημα της κυβέρνησης Τραμπ ότι μέσα από τους δασμούς στις εισαγωγές ξένων προϊόντων θα αυξηθούν οι θέσεις εργασίας στις ΗΠΑ;

– Είναι λάθος. Ναι μεν θα δημιουργη-

θούν θέσεις εργασίας σε βιομηχανίες οι οποίες θα ευνοηθούν, όπως η παραγωγή χάλυβα και η εξόρυξη χαλκού, αλλά θα χαθούν περισσότερες θέσεις εργασίας σε ένα ευρύ φάσμα δευτερογενών βιομηχανιών.

– Από την άλλη πλευρά, πώς θα επηρεαστούν οι χώρες οι οποίες εξάγουν στις ΗΠΑ; Και στον βαθμό που θα επηρεαστούν αρνητικά, έχουν πραγματικά εναλλακτικές για να στρέψουν αλλού τις εξαγωγές τους;

– Το 2024 οι ΗΠΑ εισήγαγαν περίπου 4 τρισ. δολ. αγαθών και υπηρεσιών και ο κόσμος εισήγαγε περίπου 33 τρισ. δολ., επομένως οι αμερικανικές εισαγωγές αποτελούν περίπου το 12% των παγκόσμιων εισαγωγών. Καθώς οι ΗΠΑ περιορίζουν την πρόσβαση στις δικές τους αγορές, οι χώρες εξαγωγής θα βρουν σε μεγάλο βαθμό αγορές αλλού. Η εκτίμησή μου είναι ότι το 70% των χαμένων αγορών των ΗΠΑ θα καλυφθεί από αγορές σε άλλες περιοχές. Οι αμερικανικοί δασμοί 10% στα τρία τέταρτα των αμερικανικών εισαγωγών θα μειώσουν πιθανώς τον όγκο των αμερικανικών εισαγωγών κατά περίπου 300 δισ. δολ. Αυτή είναι λοιπόν η απώλεια που θα υποστούν οι εξαγωγείς στην αγορά των ΗΠΑ.

– Κατά τη γνώμη σας, πώς θα πρέπει να διαχειριστεί αυτόν τον εμπορικό πόλεμο η Ευρωπαϊκή Ένωση; Για παράδειγμα, ο πρόεδρος Τραμπ έχει πει ότι δεν θα αυξήσει τους δασμούς εάν η Ευρώπη μειώσει τους δικούς της δασμούς στα αμερικανικά προϊόντα. Ποιες είναι οι σκέψεις σας επί αυτού;

– Ο πρόεδρος Τραμπ λέει διαφορετικά πράγματα ανάλογα με την ημέρα. Η τελευταία του δήλωση είναι δασμοί 25% στα ευρωπαϊκά προϊόντα. Η εκτίμησή μου είναι ότι ο πραγματικός αριθμός θα είναι τελικά μικρότερος, καθώς η Ευρώπη θα κάνει παραχωρήσεις στους τομείς των αυτοκινήτων, του υδρογονομένου φυσικού αερίου - LNG και του στρατιωτικού εξοπλισμού. Αλλά, στο τέλος της ημέρας, εάν ο Τραμπ επιβάλει δασμούς, η Ευρώπη θα πρέπει να επιβάλει αντίστοιχους, στοχευμένους δασμούς στις αμερικανικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, συγκεκριμένα από πολιτείες και εταιρείες που υποστηρίζουν τον Τραμπ.

– Τι σημαίνουν όλα αυτά για την προοπτική της διαδικασίας που μέχρι σήμερα γνωρίζαμε ως παγκοσμιοποίηση;

– Είναι πολύ αρνητικές εξελίξεις. Ωστόσο, εάν οι υπόλοιπες χώρες, εκτός από τις ΗΠΑ, τηρήσουν τους κανόνες διαπραγματεύσεως στον WTO και στις FTAs, η ζημία μπορεί να περιοριστεί. Αν όμως μιμηθούν σε γενικές γραμμές τις ΗΠΑ, τότε μπορούμε να περιμένουμε μια παγκόσμια ύφεση.

– Συμμερίζετε την άποψη ότι η εμπορική πολιτική της κυβέρνησης Τραμπ είναι σε θέση να τινάξει στον αέρα την ήπια προσγείωση της αμερικανικής οικονομίας από την πανδημία και τον πληθωρισμό;

– Κατά τη γνώμη μου, εάν ο Τραμπ υλοποιήσει όλες τις δασμολογικές απειλές του, οι ΗΠΑ θα υποστούν επιβλαβή πληθωρισμό της τάξης άνω του 4% και η οικονομία θα επιβραδυνθεί, καθώς η Fed θα αυξάνει τα επιτόκια. Με άλλα λόγια έχουμε μπροστά μας μια προοπτική όχι τόσο κακή όσο η πανδημία, αλλά σίγουρα όχι μια φωτεινή προοπτική.

Σε ισχύ νέοι δασμοί της Κίνας σε αμερικανικά αγροτικά προϊόντα

Επειτα από μία εβδομάδα αστάθειας στις χρηματοπιστωτικές αγορές, με τους επενδυτές να προσπαθούν να αποτιμήσουν την αλλοπρόσκληση εμπορική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ, ο Αμερικανός πρόεδρος διεμήνυσε χθες ότι η χώρα διέρχεται «περίοδο μετάβασης, επειδή αυτό που κάνουμε είναι πολύ μεγάλο, επιστρέφουμε τον πλούτο στην Αμερική». Ερωτηθείς μάλιστα να διευκρινίσει αν αναμένει ύφεση στην αμερικανική οικονομία, ο Τραμπ παρέμεινε ασαφής, λέγοντας λακωνικά «ποιος ξέρει!». Στο τελευταίο επεισόδιο της κλιμάκωσης του εμπορικού πολέμου μεταξύ των δύο μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου πάντως, η Κίνα έθεσε χθες σε ισχύ τους νέους δασμούς της στις ΗΠΑ. Η Κίνα έχει ανακοινώσει αντίποινα σε αμερικανικά αγαθά αξίας περίπου 22 δισ. δολαρίων, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών εξαγωγών, στοχοποιώντας προϊόντα από το βόειο κρέας και τα πουλερικά μέχρι τα δημητριακά. Το Πεκίνο είπε επίσης ότι θα αναστείλει πλήρως τις εισαγωγές σόγιας από τρεις αμερικανικές εταιρείες, ενώ θα σταματήσει τις εισαγωγές ζυλίας από τις ΗΠΑ, επικαλούμενο ανησυχίες για... τα παράσιτα. Οι σπόροι σόγιας, μία από τις μεγαλύτερες εξα-

Ανησυχίες στην Ευρώπη για τη γαλλική σαμπάνια και το ιταλικό τυρί παρμεζάνα, σκληραίνει τη στάση της η Ρωσία στις εισαγωγές κινεζικών EV.

γωγές των ΗΠΑ στην Κίνα αξίας 12 δισ. δολαρίων πέρυσι, χτυπήθηκαν με επιπλέον δασμό 10%, ενώ το βαμβάκι, το κοτόπουλο και το καλαμπόκι υπόκεινται σε δασμούς 15%.

Ενώ ο Τραμπ έχει αναγνωρίσει ότι οι δασμοί θα προκαλέσουν «λίγη αναστάτωση», κάλεσε τους Αμερικανούς αγρότες την περασμένη εβδομάδα να «αρκίσουν να παράγουν πολλά αγροτικά προϊόντα που θα πωλούνται μέσα στις Ηνωμένες Πολιτείες», προσθέτοντας: «Καλή διασκέδαση!». Οι ειδικοί καθώς και οι ίδιοι οι αγρότες των ΗΠΑ ωστόσο φοβούνται ότι οι χώρες οδεύουν προς μια επιζήμια επανάληψη του εμπορικού πολέμου ΗΠΑ - Κίνας κατά την πρώτη θητεία του Τραμπ. Η καταπολέμηση των δασμών του 2018 οδήγησε σε απώλειες 27 δισ. δολαρίων για τη γεωργία

Το Πεκίνο ανακοίνωσε ότι θα αναστείλει πλήρως τις εισαγωγές σόγιας από τρεις αμερικανικές εταιρείες, ενώ θα σταματήσει τις εισαγωγές ζυλίας από τις ΗΠΑ, επικαλούμενο ανησυχίες για... τα παράσιτα.

των ΗΠΑ, αν και οι αγρότες έλαβαν έως και 23 δισ. δολάρια ως αποζημίωση από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση για διαταραχές του εμπορίου.

Εκτός από τους Αμερικανούς, τη στάση τους απέναντι στους Κινέζους κατασκευαστές και εμπόρους έχουν αρχίσει να σκληραίνουν και οι Ρώσοι, σε μια προσπάθεια να περιορίσουν τις εισαγωγές φθηνών κινεζικών οχημάτων που πλημμυρίζουν τη χώρα. Η Ρωσία αγόρασε περισσότερα από 1 εκατ. κινεζικά οχήματα πέρυσι, απορροφώντας περίπου το 30% των εξαγωγών βενζινοκίνητων αυτοκινήτων της γειτονικής της χώρας. Η αύξηση έδωσε στις κινεζικές μάρκες το 63% της ρωσικής αγοράς, ενώ το μερίδιο αγοράς των τοπικών εμπορικών σημάτων μειώθηκε στο 29%, σύμφωνα με την Ένωση Επιβατικών Αυτοκινήτων της Κίνας (CPCA). Το κλίμα έχει αρχίσει να αλλάζει. Τον Ιανουάριο η Μόσχα αύξησε τα «τέλη ανακύκλωσης», τα οποία λειτουργούν παρόμοια με τους δασμούς, σε 7.500 δολάρια για τα περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα, υπερδιπλάσια από το επίπεδο του περασμένου Σεπτεμβρίου. Οι χρεώσεις αναμένεται να αυξηθούν κατά 10%-20% ετησίως μέχρι το 2030. Η Ρωσία συμμερίζεται τις ανησυχίες άλλων χω-

ρών σχετικά με την εισροή φθηνών κινεζικών οχημάτων που υπονομεύει την εγχώρια κατασκευή, λένε αναλυτές.

Στην Ευρώπη, τέλος, η γαλλική σαμπάνια και το ιταλικό τυρί παρμεζάνα είναι ανάμεσα στις ευρωπαϊκές λιχουδιές που απειλούνται εάν ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ επιβάλει δασμούς στις εισαγωγές των «27», καθώς οι παραγωγοί προειδοποιούν ότι οι Αμερικανοί καταναλωτές θα δυσκολευτούν να τους αντέξουν οικονομικά. Με τους προϋπολογισμούς των νοικοκυριών στις ΗΠΑ να επιβαρύνονται από το αυξανόμενο κόστος των αγών και τους νέους δασμούς σε προϊόντα από το Μεξικό, τον Καναδά και την Κίνα, οι Ευρωπαίοι παραγωγοί τροφίμων και κρασί εκφράζουν φόβους ότι οι Αμερικανοί καταναλωτές θα χρειαστεί να εγκαταλείψουν τις ακριβές λιχουδιές τους υπέρ των φθηνότερων εγχώριων απομιμήσεων. Η Ε.Ε. σημειώτεον εξαγωγή τρόφιμα και ποτά αξίας 38 δισ. ευρώ στις ΗΠΑ το 2024, αλλά εισήγαγε μόλις 14 δισ. ευρώ από την Αμερική. Ο Τραμπ απείλησε με δασμούς 25% στις εισαγωγές από το μπλόκ τον περασμένο μήνα, διαμαρτυρόμενος ότι η Ε.Ε. «δημιουργήθηκε για να βλάψει τις Ηνωμένες Πολιτείες».

ΑΝΑΛΥΣΗ

Νέο τοπίο για τις αγορές στην εποχή Τραμπ

Των **ΤΟΜ ΓΟΥΕΣΤΜΠΡΟΥΚ** ΚΑΙ **ΑΝΚΟΥΡ ΜΠΑΝΕΡΤΖΙ** / REUTERS

Οι αγορές δεν πιστεύουν πλέον ότι ο Ντόναλντ Τραμπ μπλοφάρει και κινούνται γρήγορα για να προλάβουν την επιβράδυνση της ανάπτυξης στις ΗΠΑ και παγκοσμίως, καθώς υψώνει έναν τοίχο δασμών γύρω από τη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου και οι εμπορικοί εταίροι αρχίζουν να απαντούν.

Εξι εβδομάδες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ο πρόεδρος των ΗΠΑ έπληξε τις εισαγωγές από το Μεξικό και τον Καναδά με εισφορές 25%, ανακοίνωσε επιπλέον δασμούς 20% σε αγαθά από την Κίνα, απείλησε με αμοibaίους δασμούς παγκοσμίως και διέκοψε τη στρατιωτική βοήθεια προς την Ουκρανία.

Αντί για τις αυξανόμενες αποδόσεις όμως και το υψηλότερο δο-

μάδα, υποδηλώνοντας ότι η αστάθεια στα νομίσματα κλιμακώνεται. Οι μετοχές στον τομέα της άμυνας κινήθηκαν υψηλότερα, οι μετοχές των εταιρειών τεχνολογίας υποχώρησαν και καθώς η Κίνα ανακοίνωσε αντίποινα και το Μεξικό και ο Καναδάς ετοιμάζουν τις απαντήσεις τους, οι επενδυτές υπολόγισαν την επιβράδυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης και αύξησαν τις προσδοκίες για μειώσεις επιτοκίων στις ΗΠΑ.

Μέσα στο κλίμα αβεβαιότητας, το καταφύγιο βρίσκεται σε τομείς όπως τα ακίνητα ή η υγειονομική περίθαλψη. Και ενώ προστατευόμενες εταιρείες όπως οι αμερικανικές χαλουργίες μπορεί να ευμερουν, οι υψηλότερες τιμές θα πλήξουν τις αλυσίδες εφοδιασμού με απρόβλεπτο αποτέλεσμα.

«Σοδεύω πολύ χρόνο μιλώντας με CEO που πραγματικά προσπαθούν να μετρήσουν τις συνέπειες», δήλωσε ο CEO της Goldman Sachs, Ντέιβιντ Σόλομον, σε συνέδριο στην Αυστραλία. Η πτώση του δολαρίου ήταν μία από τις πιο εντυπωσιακές ανατροπές, καθώς η βεβαιότητα μετατρέπεται σε σύγχυση στην αγορά συναλλάγματος. Σε σχέση με το ευρώ, το δολάριο υποχωρεί σχεδόν 1% σε δύο συνεχείς συνεδριάσεις, καθώς η πτώση των αποδόσεων των ΗΠΑ συνέπεσε με την άνοδο των ευρωπαϊκών αποδόσεων, τη στιγμή που η Γηραιά Ηπειρος ετοιμάζεται να αυξήσει τις αμυντικές δαπάνες, ενώ ο Τραμπ αποχωρεί από την Ουκρανία.

Σίγουρα, οι περιστροφές της αγοράς δεν είναι τεράστιες και πολλοί αναλυτές εξακολουθούν να βλέπουν περιθώρια για εμπορικές διαπραγματεύσεις και μια ελπίδα αποκλιμάκωσης. Ωστόσο, οι πολιτικές ανατροπές έχουν επηρεάσει τις ελπίδες των επενδυτών για μια σημαντική συμφωνία. Και κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος ότι ο Τραμπ μπλοφάρει. «Η απειλή των δασμών έχει ολοποιηθεί προς το παρόν, άρα η επόμενη φάση είναι να τους υπομείνουμε», συνοψίζει ο Τζέιμι Κόξ, διευθύνων σύμβουλος της Harris Financial Group. «Οι αγορές κινούνται σε αυτή την πραγματικότητα και αυτοί οι αριθμοί είναι κόκκινοι».

Στα 12,3 τρισ. δολ. θα φθάσει φέτος ο κρατικός δανεισμός παγκοσμίως

Το μακροπρόθεσμο δημόσιο χρέος αναμένεται να αυξηθεί στα 76,9 τρισ. δολάρια

Οι κυβερνήσεις των μεγαλύτερων οικονομιών αντιμετωπίζουν τη μία κρίση μετά την άλλη, με αποτέλεσμα ο δανεισμός τους σε παγκόσμιο επίπεδο να εκτιμάται πως θα φτάσει φέτος στα 12,3 τρισ. δολ. Για το λιγγιώδες ποσό νέων εκδόσεων χρέους καθοριστικός παράγοντας θα είναι φέτος η αύξηση των αμυντικών δαπανών που διογκώνει τις δανειακές ανάγκες των κυβερνήσεων.

Σύμφωνα με τον οίκο πιστοληπτικής αξιολόγησης S&P Global Ratings, θα αυξηθούν κατά 3% οι εκδόσεις νέων κρατικών ομολόγων σε 138 χώρες. Έτσι θα αυξηθεί περαιτέρω στα 76,9 τρισ. δολ. το μακροπρόθεσμο δημόσιο χρέος που ήδη έχει διογκωθεί σημαντικά μέσα στα τελευταία 15 και πλέον χρόνια καθώς οι κυβερνήσεις αναγκάστηκαν να δανειστούν περισσότερα για να αντιμετωπίσουν αρχικά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, στη συνέχεια την κρίση της πανδημίας και τώρα την επιτακτική ανάγκη για αύξηση των αμυντικών δαπανών. Η τελευταία αυτή ανάγκη προκύπτει για πολλές χώρες, τουλάχιστον τις ευρωπαϊκές, από την αλλαγή στάσης της Ουάσιγκτον και την πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ που καλεί τη Γηραιά

Η S&P εκτιμά ότι «τα μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, οι εκτεταμένες δαπάνες για την πληρωμή των τόκων και της αναχρηματοδότησης του χρέους της υπερδύναμης θα οδηγήσουν φέτος την Ουάσιγκτον στην έκδοση μακροπρόθεσμου χρέους ύψους 4,9 τρισ. δολαρίων».

Ηπειρο να αναλάβει τις δικές της υποχρεώσεις σε ό,τι αφορά την άμυνά της.

Μιλώντας στους Financial Times σχετικά με τις εκτιμήσεις της S&P, ο Ρομπέρτο Σιφόν Αρεβάλο, επικεφαλής του τομέα δημοσίου χρέους στον εν λόγω οίκο αξιολόγησης, υπογραμμίζει ότι παράλληλα με τη διόγκωση του χρέους αυξάνεται και το κόστος εξυπηρέτησής του, δεδομένου ότι οι αποδόσεις των κρατικών ομολόγων έχουν αυξηθεί από τη στιγμή που οι κεντρικές τράπεζες έδωσαν τέλος στα προγράμματα ποσοτικών χαλάργων. Όπως τονίζει ο ίδιος, οι κυβερνήσεις δανείζονταν για να χρηματοδοτήσουν όλο και μεγαλύτερες δαπάνες, αλλά «το χρέος τους ήταν βιώσιμο όσο το κόστος εξυπηρέτησής του ήταν στα προ της πανδημίας επίπεδα αλλά τώρα η αύξηση του χρέους αποτελεί

πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα». Η διαρκής επιβράδυνση των δημόσιων οικονομικών πολλών χωρών ανησυχεί όλο και περισσότερο τους μεγάλους επενδυτές. Από το τέλος του περασμένου έτους το Pimco, το μεγαλύτερο επενδυτικό ταμείο που τοποθετείται σε ομόλογα, έχει προειδοποιήσει ότι θα μειώσει την έκθεσή του σε μακροπρόθεσμο αμερικανικό χρέος επικαλούμενο «ζητήματα σχετικά με τη βιωσιμότητά του».

Ο επενδυτής Ρέι Ντάλιο έχει προειδοποιήσει τη Βρετανία ότι κινδυνεύει να εγκλωβιστεί σε «μία θανάσιμη δίνη χρέους» και θα είναι αναγκασμένη να δανείζεται όλο και περισσότερο για να αποπληρώσει τα ομόλογά της. Σε ό,τι αφορά τις ΗΠΑ, που δανείζονται περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη χώρα, η S&P εκτιμά ότι «τα μεγάλα δημοσιονομικά

ελλείμματα, οι εκτεταμένες δαπάνες για την πληρωμή των τόκων και της αναχρηματοδότησης του χρέους της υπερδύναμης» θα οδηγήσουν την Ουάσιγκτον στην έκδοση μακροπρόθεσμου χρέους ύψους 4,9 τρισ. δολ. Και όλα αυτά όταν ούτως υπολογισμούς της S&P δεν συμπεριλαμβάνει τα βραχυπρόθεσμα έντοκα γραμμάτια του αμερικανικού δημοσίου και άλλες μορφές δημοσίου δανεισμού όπως, για παράδειγμα, τις εκδόσεις χρέους από τις τοπικές πολιτειακές αρχές. Σύμφωνα με την S&P, το δημοσιονομικό έλλειμμα της αμερικανικής κυβέρνησης θα παραμείνει σε επίπεδα άνω του 6% του ΑΕΠ μέχρι και το επόμενο έτος. Επαναλαμβάνει, ωστόσο, ότι η ισχύς του δολαρίου και η θέση του ως ντε φάκτο παγκόσμιου αποθεματικό νόμισμα θα εξακολουθήσει να προσφέρει

στις ΗΠΑ «σημαντικά περιθώρια ελιγμών» στα δημόσια οικονομικά της.

Παράλληλα η Κίνα, δεύτερη χώρα στον κόσμο ως προς την έκταση του δανεισμού της, αναμένεται να αυξήσει φέτος την έκδοση μακροπρόθεσμου χρέους της κατά τουλάχιστον 370 δισ. δολ. φτάνοντας στα 2,1 τρισ. δολ. καθώς αυξάνει τις δαπάνες της στην προσπάθειά της να αναθερμάνει την οικονομία της. Συνολικά το παγκόσμιο δημόσιο χρέος θα φτάσει στο 70,2% του παγκόσμιου ΑΕΠ έπειτα από συνεχείς αυξήσεις που σημειώνονται από το 2022 και μετά. Βρίσκεται, πάντως, κάτω από το 73,8% του παγκόσμιου ΑΕΠ στο οποίο εκτοξεύθηκε το 2020 όταν οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο κατέφυγαν σε εκτεταμένες δαπάνες για να αντιμετωπίσουν την πανδημία.

Κίνα: Βραβείο Σαλιγκαριού σε κυβερνητικούς υπαλλήλους

Στην Κίνα, υπάρχουν πολλά θέματα που μπορεί να προκαλέσουν ανησυχία στους κυβερνητικούς υπαλλήλους: οι τοπικές κυβερνήσεις δυσκολεύονται να πληρώσουν τους μισθούς τους, οι πολιτικοί έλεγχοι αυστηροποιούνται στο όνομα της ασφάλειας και η διαφθορά δεν φαίνεται να εξαλείφεται παρά τις πολυτελείς προσπάθειες. Τώρα, οι εργαζόμενοι πρέπει επίσης να αποφύγουν το Βραβείο Σαλιγκαριού, έναν τίτλο που απονέμουν όλο και περισσότερες περιφέρειες για να ντροπιάσουν τους υπαλλήλους με τις χαμηλότερες επιδόσεις.

«Μέσω αυτής της σαρκαστικής «ενθάρρυνσης», οι βραβευθέντες μπορούν να κοκκινίσουν, να ιδρώσουν και να φρεσκάρουν το μυαλό τους», αναφέρεται σε ιστότοπο που πρόκειται στην

Ο ντροπιαστικός τίτλος απονέμεται από όλο και περισσότερες περιφέρειες για προσποίηση εργασίας.

κινεζική κυβέρνηση, συμπληρώνοντας ότι έχει πληγεί η αξιοπιστία του κυβερνητικού κόμματος με το «βδέλημα» των κυβερνητικών υπαλλήλων. Καθώς η οικονομική ανάπτυξη επιβραδύνεται, οι αρμόδιοι αξιωματούχοι καλούνται να παρουσιάσουν νέα έργα, να προσελκύσουν επενδυτές, αλλά και να εμπνεύσουν τον κόσμο να απελευθερωθεί τον δυναμισμό που άλλοτε τροφοδότησε την άνοδο της Κίνας.

Πολλοί, όμως, δεν έχουν κίνητρο να δράσουν ή να φεβούνται. Εξάλλου, το κράτος έχει παρέμβει σε διάφορους τομείς, από εταιρείες Διαδικτύου μέχρι εταιρείες ιδιωτικής διδασκαλίας και χρηματοδοτήσεις, τα οποία διπλοπύλες μέτρο αποκλίνει από τη στρατηγική της κεντρικής κυβέρνησης θα μπορούσε να θεωρηθεί αντίδραση.

Εσωτερικό όργανο του κινεζικού κόμματος για την καταπολέμηση της διαφθοράς ανακοίνωσε ότι τιμώρησε 138.000 υπαλλήλους το 2024 για αδικήματα όπως η ανευθυνότητα, η αδράνεια ή η προσποίηση εργασίας.

Ενώ κάποτε οι αξιωματούχοι ανταγωνίζονταν για τη διεκδίκηση μεγάλων έργων υποδομών, πρόσφατα ορισμένοι τιμωρήθηκαν για τη συγκέντρωση χρημάτων ή την προώθηση κατασκευαστικών έργων χωρίς άδεια. Η ασφαλέστερη οδός, όπως φαίνεται, είναι να μην κάνεις τίποτα, σημειώνουν οι New York Times.

Έτσι, τουλάχιστον τρεις πόλεις στην Κίνα έχουν απονείμει Βραβεία Σαλιγκαριού, σύμφωνα με την People's Daily, την επίσημη εφημερίδα της κινεζικής κυβέρνησης. Μάλιστα, κυκλοφορούν online και βίντεο από την παράδοση κορνιζορισμένων πιστοποιητικών. Αυτή είναι μία από τις πιο ήπιες τιμωρίες, σύμφωνα με τους NYT. Μια περιφέρεια στην επαρχία Γκουανγκνάνγκ δήλωσε ότι είχε δημιουργήσει

βάση δεδομένων για να εντοπίζει τους υπαλλήλους που τεμπελιάζουν. Άλλα μέρη έχουν καυχωθεί για τη μετάθεσή ή την απόλυση υπαλλήλων.

Η Κεντρική Επιτροπή για την Επιθεώρηση Πειθαρχίας, το εσωτερικό όργανο του κινεζικού κόμματος για την καταπολέμηση της διαφθοράς, δήλωσε τον Ιανουάριο ότι τιμώρησε 138.000 υπαλλήλους το 2024 για αδικήματα όπως η ανευθυνότητα, η αδράνεια ή η προσποίηση εργασίας. Ο αριθμός αυτός ήταν υπερδιπλάσιος σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά και επρόκειτο με διαφορά για την κατηγορία με τα περισσότερα άτομα που τιμωρήθηκαν. Το δεύτερο πιο συνηθισμένο αδικήμα, η ακατάλληλη παροχή ή λήψη δώρων, είχε περίπου τον μισό αριθμό ποινών.

Συνεχίζεται το ράλι στην τιμή του χρυσού σπάζοντας κάθε ρεκόρ

«Η χρυσή εποχή της Αμερικής ξεκινάει τώρα», είπε στην ορκωμοσία του ο Ντόναλντ Τραμπ. Υπό μία έννοια είχε δίκιο: η τιμή του χρυσού έσπασε το ένα ρεκόρ μετά το άλλο τον πρώτο μήνα της θητείας του στον Λευκό Οίκο, ξεπερνώντας πρόσφατα τα 2.900 δολάρια η ουγγιά. Η άνοδος, έπειτα από το άλμα 27% που έκανε το 2024, συνεχίζεται, με αποτέλεσμα πολλοί αναλυτές να αναθεωρούν προς τα πάνω τις προβλέψεις τους για φέτος.

Η ζήτηση για χρυσό στη Νέα Υόρκη, το παγκόσμιο κέντρο για συναλλαγές προθεσμιακών χρυσού, είναι τόσο υψηλή, ώστε σημειώνονται μεγάλες καθυστερήσεις στη συγκέντρωση ράβδων χρυσού στα θησαυροφυλάκια του Λονδίνου, όπου βρίσκεται η φυσική αγορά του πολύτιμου μετάλλου.

Γιατί πολλοί αναλυτές αναθεωρούν προς τα πάνω τις προβλέψεις τους για φέτος.

Ο χρυσός εθεωρείτο ανέκαθεν επενδυτικό καταφύγιο, εμφανιζόμενος έτσι υψηλή ζήτηση σε περιόδους αβεβαιότητας. Τώρα, όμως, οι αμερικανικές μετοχές σπάνε το ένα ρεκόρ μετά το άλλο και η αγορά εργασίας στις ΗΠΑ είναι ανθεκτική. Έτσι, ανάμεσα στις εξηγήσεις που δίνονται για το ράλι του χρυσού είναι η ανησυχία πως η εμπορική πολιτική και οι απελάσεις του Τραμπ μπορεί να πυροδοτήσουν ισχυρότερες πληθωριστικές πιέσεις και να επιδεινώσουν τις γεωπολιτικές εντάσεις. «Υπάρχει μια αναζήτηση για περιουσιακά στοιχεία που θεωρείται ότι δεν συνδέονται με άλλες αγορές – θεωρούνται εγγυητικά περιουσιακά στοιχεία», δήλωσε στους NYT ο Τζιόβανι Στανόβο, αναλυτής εμπορευμάτων στην UBS. Ο χρυσός «δεν είναι τέλειος» γι' αυτόν τον σκοπό, συμπλήρωσε, αλλά η πεποίθηση των επενδυτών ότι

Το απόθεμα χρυσού στο ανταλλακτήριο της Νέας Υόρκης έχει αυξηθεί κατά τουλάχιστον 70% από την αρχή του έτους.

τώρα είναι καλή περίοδος να έχει κανείς στο χαρτοφυλάκιό του χρυσό, στήριξε τη ζήτηση.

Ο Τραμπ έχει απειλήσει για «ανταποδοτικούς» δασμούς σε άλλες χώρες, οι οποίοι θα μπορούσαν να ανατρέψουν τους κανόνες του παγκόσμιου εμπορίου. Σύμφωνα με δημοσκόπηση της Bank of America ανάμεσα σε διακεκριμένους fund, αν ξεσπούσε ένας εμπορικός πόλεμος πλήρους βεληνικού, τότε ο χρυσός θα ήταν το περιουσιακό στοιχείο με τις καλύτερες επιδόσεις. Επίσης, επικρατεί ανησυχία ότι ενδέχεται να επιβληθούν δασμοί –και άμεσα– σε εισαγωγές χρυσού. Έτσι, καταγράφεται υψηλή συγκέντρωση του πολύτιμου μετάλλου στις ΗΠΑ. Μάλιστα, το απόθεμα στο ανταλλακτήριο της Νέας Υόρκης έχει αυξηθεί κατά τουλάχιστον 70% από την αρχή του έτους.

Ως αποτέλεσμα των παραγόντων

αυτών, η UBS ανέβασε πρόσφατα τις προβλέψεις για την τιμή του χρυσού, αναμένοντας πλέον ότι θα φτάσει τα 3.000 δολάρια μέχρι το τέλος του 2025.

Η τιμή του χρυσού ανεβαίνει σταθερά τα τελευταία χρόνια, εν μέρει εξαιτίας της μεγάλης ζήτησης από κεντρικές τράπεζες, οι οποίες από το 2022 έχουν αγοράσει πάνω από 1.000 μετρικούς τόνους χρυσού σε ετήσια βάση. Ο ρυθμός αυτός αναμένεται να συνεχιστεί, ανεβάζοντας περαιτέρω την τιμή. Η Goldman Sachs αναθεώρησε πρόσφατα την πρόβλεψή της σε 3.100 δολάρια η ουγγιά το 2025, επικαλούμενη τη ζήτηση από τις κεντρικές τράπεζες. Για ορισμένες, ο χρυσός χρησιμεύει στη διαφοροποίηση των αποθεμάτων τους και την απεξάρτηση από το δολάριο, τα αμερικανικά ομόλογα και τα περιουσιακά στοιχεία σε ξένα νομίσματα.

Ο Τραμπ πλήττει την αναπτυξιακή πορεία των ΗΠΑ

Φαίνεται όμως να γλιτώνει την ύφεση, παρά τις επιθετικές πολιτικές

Η μεταβλητότητα που παρατηρείται στις διεθνείς αγορές και η γεωπολιτική αναταραχή στον απόηχο της επιστροφής του Αμερικανού προέδρου Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο αποτελούν ενδείξεις πιθανής ύφεσης της αμερικανικής οικονομίας, ωστόσο οι οικονομολόγοι ισχυρίζονται ότι η ύφεση δεν αποτελεί ακόμα μια ρεαλιστική απειλή.

«Δεν νομίζω ότι θα δούμε ύφεση στις ΗΠΑ. Η αμερικανική οικονομία είναι ανθεκτική, θα έλεγα, σε μεγάλο βαθμό παρά την παρουσία του Ντόναλντ Τραμπ», δήλωσε ο Χόλγκερ Σμίντινγκ, επικεφαλής οικονομολόγος της Berenberg Bank στο CNBC. Ο ίδιος χαρακτήρισε τον Τραμπ «παράγοντα χάους και σύγχυσης», ενώ πρόσθεσε ότι το «ζιγκ-ζαγκ του προέδρου σχετικά με τους δασμούς δείχνει ότι δεν έχει ιδέα για τις πιθανές συνέπειες της δασμολογικής πολιτικής του». Παρ' όλα αυτά, «οι Αμερικανοί καταναλωτές έχουν χρήματα για να ξοδέψουν και πιθανότατα θα το κάνουν. Η αγορά εργασίας στις ΗΠΑ παραμένει αρκετά σταθερά και με τις τιμές της ενέργειας να μειώνονται λίγο, σε συνδυασμό, πιθανώς, με κάποιες φορολογικές περικοπές και απορρόμηση από τη νέα κυβέρνηση, δεν νομίζω ότι υπάρχει άμεσος κίνδυνος ύφεσης», σύμφωνα με τον Σμίντινγκ.

«Αλλά αυτό που γίνεται όλο και πιο σαφές μακροπρόθεσμα είναι ότι ο Τραμπ πλήττει την αναπτυξιακή τάση των ΗΠΑ, δηλαδή την ανάπτυξη στα χρόνια μετά

Κορυφαίοι επιχειρηματίες και οικονομολόγοι έχουν εκφράσει ανησυχίες ότι οι δασμοί θα οδηγήσουν σε περαι-τέρω πληθωριστικές πιέσεις στις ΗΠΑ.

το 2026. Και υποστηρίζει πολιτικές που θα φέρουν υψηλότερες τιμές για τους Αμερικανούς καταναλωτές, πράγμα που σημαίνει, κατά την άποψή μου, ότι η Fed δεν έχει λόγο να μειώσει τα επιτόκια, με τον Τραμπ να σπέρνει χάος και σύγχυση», σημείωσε. Οι διεθνείς χρηματιστηριακές αγορές έχουν κλονιστεί τις τελευταίες εβδομάδες εν μέσω φόβων αναζωπύρωσης ενός παγκόσμιου εμπορικού πολέμου μετά την ανακοίνωση σκληρών εισαγωγικών δασμών σε αγαθά από την Κίνα, το Μεξικό και τον Καναδά. Ακολουθήσε σύγχυση και αβεβαιότητα, καθώς ο Αμερικανός πρόεδρος ανακοίνωσε την περασμένη Παρασκευή ότι θα υπάρξει αναστολή και καθυστέρηση έως τις 2 Απριλίου σε ορισμένους δασμούς για τους γείτονες και στενότερους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ.

Η αντισυμβατική προσέγγιση του Τραμπ στο εμπόριο και στη διεθνή διπλωματία κάθε άλλο παρά ενθουσίασε τις αγορές, με τους δείκτες στη Wall

Ο πρόεδρος της Fed, Τζέρομ Πάουελ, δήλωσε την Παρασκευή ότι η Ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα μπορεί να περιμένει να δει πώς θα εξελιχθούν οι επιθετικές πολιτικές του Τραμπ προτού κινηθεί εκ νέου όσον αφορά τα επιτόκια.

Street να υποχωρούν, ενώ οι στρατηγικοί αναλυτές προειδοποιούν ότι το αρνητικό κλίμα στις αγορές είναι βέβαιο ότι θα συνεχιστεί και στην εποχή του Trump 2.0. Κορυφαίοι επιχειρηματίες και οικονομολόγοι έχουν εκφράσει ανησυχίες ότι οι δασμοί θα οδηγήσουν σε περαιτέρω πληθωριστικές πιέσεις στις ΗΠΑ, με τους καταναλωτές να είναι πιθανό να επωμιστούν το βάρος των υψηλότερων τιμών των εισαγόμενων προϊόντων. Προειδοποιούν επίσης ότι οι επενδύσεις, οι θέσεις εργασίας και η ανάπτυξη θα μπορούσαν να κλονιστούν, καθώς οι καταναλωτές δείχνουν επιφυλακτικό ενόψει μιας περιόδου που και από οικονομικής άποψης είναι απρόβλεπτη,

καθώς εντείνεται η ανησυχία για «στασιμοληθωρισμό», μία κατάσταση που θα φέρει υψηλό πληθωρισμό και υψηλή ανεργία. Ο φόβος αυτός αναγκάζει τη Fed να τηρήσει στάση αναμονής ως προς τα επιτόκια, αντί να τα μειώσει από το σημερινό επίπεδο του εύρους μεταξύ 4,25%-4,5%. Τα χαμηλότερα επιτόκια θα μπορούσαν να τονώσουν την οικονομία ενθαρρύνοντας τις δαπάνες, αλλά ταυτόχρονα ανεβάζοντας τον πληθωρισμό. Ο πρόεδρος της Fed, Τζέρομ Πάουελ, δήλωσε την Παρασκευή ότι η Ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα μπορεί να περιμένει να δει πώς θα εξελιχθούν οι επιθετικές πολιτικές του Τραμπ προτού κινηθεί εκ νέου όσον α-

φορά τα επιτόκια. Τα πρόσφατα οικονομικά στοιχεία που δείχνουν ότι η καταναλωτική εμπιστοσύνη δέχτηκε πλήγμα τον Φεβρουάριο, αναμένεται να αποτελέσουν τροφή για σκέψη για την κυβέρνηση Τραμπ. Ο ανικνευτής εισερχόμενων μεγεθών GDPNow της Ομοσπονδιακής Τράπεζας της Ατλάντα έδειξε την περασμένη εβδομάδα ότι το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν των ΗΠΑ θα μπορούσε να συρρικνωθεί κατά 2,4% για την περίοδο μεταξύ Ιανουαρίου και Μαρτίου. Μια τεχνική ύφεση ορίζεται έπειτα από τουλάχιστον δύο διαδοχικά τρίμηνα με αρνητική ανάπτυξη.

Τα στοιχεία για τις θέσεις εργασίας της περασμένης εβδομάδας έδειξαν ε-

πίσης ότι, ενώ η αμερικανική αγορά εργασίας εξακολουθεί να αναπτύσσεται, θα μπορούσαν να αρχίσουν να παραισφρεύουν σημάδια αδυναμίας. Τα στοιχεία για τα μη αγροτικά μισθολόγια έδειξαν ότι η αύξηση της απασχόλησης ήταν ασθενέστερη του αναμενόμενου τον Φεβρουάριο, αν και παραμένει σταθερή παρά τις προσπάθειες του Τραμπ να μειώσει το ομοσπονδιακό εργατικό δυναμικό. Τα μισθολόγια αυξήθηκαν κατά 151.000 για τον μήνα, ξεπερνώντας τα αναθεωρημένα προς τα κάτω επίπεδα των 125.000 του Ιανουαρίου. Ήταν όμως χαμηλότερα από τα 170.000 μισθολόγια που περίμεναν οι αναλυτές, ενώ το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε στο 4,1%.

Ο Ντόναλντ Τραμπ δημιουργεί στρατηγικά αποθέματα σε κρυπτονομίσματα

Στρατηγικό απόθεμα bitcoins και άλλων κρυπτονομισμάτων δημιούργησε ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ μέσω εκτελεστικού διατάγματος που υπέγραψε λίγες ώρες προτού φιλοξενήσει την πρώτη σύνοδο κρυπτονομισμάτων στον Λευκό Οίκο. Πλέον, οι ΗΠΑ θα βρίσκονται ανάμεσα στις λίγες χώρες του κόσμου που συγκεντρώνουν ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία.

Το απόθεμα αυτό θα περιλαμβάνει κρυπτονομίσματα που έχουν κατασχεθεί από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση στο πλαίσιο ποινικών ή αστικών υποθέσεων, όπως είπε με ανάρτησή του στο X ο «τσάρος» της τεχνητής νοημοσύνης και των κρυπτονομισμάτων του Λευκού Οίκου, Ντέιβιντ Σαξ. «Αυτό σημαίνει ότι δεν θα κοστίσει τίποτα στους φο-

Θα περιλαμβάνουν ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία που έχουν κατασχεθεί από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση.

ρολογουμένους», τόνισε χαρακτηριστικά, χωρίς όμως να εξηγήσει αν και πώς θα ευνοήσει τη χώρα.

Επίσης, συμπλήρωσε ότι οι ΗΠΑ δεν θα πουλήσουν κανένα bitcoin από το απόθεμα. Απεναντίας, θα χρησιμοποιηθούν για αποθήκευση αξίας. Σύμφωνα με το BBC, δεν είναι ακόμα γνωστό αν το σχέδιο για το στρατηγικό απόθεμα θα βρεθεί ενώπιον νομικών εμποδίων ή αν θα χρειαστεί κάποια επιπλέον κί-

Οι ΗΠΑ υπολογίζεται ότι έχουν περίπου 200.000 bitcoins, που σε σημερινές τιμές αντιστοιχούν κοντά στα 17,5 δισ. δολάρια.

νωση από το Κογκρέσο. Ο Τραμπ, ο οποίος μόλις πριν από τέσσερα χρόνια δήλωσε ότι το bitcoin «μοιάζει με απάτη», σκοπεύει τώρα να καταστήσει τις ΗΠΑ «την πρωτεύουσα του κόσμου για τα κρυπτονομίσματα».

Ο Σαξ ανέφερε στην ανάρτησή του ότι το στρατηγικό απόθεμα θα είναι σαν ένα ψηφιακό Fort Knox για τα κρυπτονομίσματα, που συχνά αποκαλούνται «ψηφιακός χρυσός».

Σημειώνεται ότι θα συγκεντρωθούν και άλλου είδους κρυπτονομίσματα πέραν του bitcoin, το οποίο έχει την υψηλότερη αξία και μεγάλη ζήτηση. Πριν από μερικές ημέρες, ο Τραμπ αποκάλυψε τα ονόματα των πέντε ψηφιακών νομισμάτων που θα περιλαμβάνονται σε αυτό, δηλαδή bitcoin, ethereum, XRP,

solana και cardano, οι τιμές των οποίων εκτινάχθηκαν μετά την ανακοίνωση.

Πάντως, ο Σαξ υπολογίζει ότι οι ΗΠΑ έχουν περίπου 200.000 bitcoins, που σε σημερινές τιμές αντιστοιχούν κοντά στα 17,5 δισ. δολάρια. Βέβαια, ο υπαινιγμός ότι η αμερικανική κυβέρνηση δεν θα αγοράσει bitcoin οδήγησε την τιμή του σε μεγάλη «βουτιά».

Σημειώνεται ότι υπάρχουν κι άλλες χώρες ανά τον κόσμο που διατηρούν στρατηγικά αποθέματα, προκειμένου να διαφοροποιήσουν το χαρτοφυλάκιό τους και να έχουν αντιστάθμισμα έναντι χρηματοπιστωτικών κινδύνων. Λέζει να αναφερθεί επίσης ότι οι ΗΠΑ έχουν απόθεμα πετρελαίου και ο Καναδάς, για παράδειγμα, έχει απόθεμα για σιρόπι σφενδάμου.

Ανοδος της ανεργίας στις ΗΠΑ τον Φεβρουάριο

Στο τέλος της ταραχώδους εβδομάδας στην οποία επικράτησαν οι παρενέργειες από τις κινήσεις του Αμερικανού προέδρου να επιβάλει αρχικά δασμούς 25% στις εισαγωγές από τον Καναδά και το Μεξικό και στη συνέχεια να τους αναβάλει, δόθηκαν στη δημοσιότητα τα στοιχεία για την ανεργία στις ΗΠΑ. Δίνουν μια πρώτη γεύση της επιδείνωσης που γνωρίζει η οικονομία της υπερδύναμης κυρίως εξαιτίας των ακραίων επιλογών της κυβέρνησης Τραμπ.

Ο τομέας του ομοσπονδιακού κράτους παρουσιάζει τον Φεβρουάριο μείωση της απασχόλησης κατά 10.000 θέσεις εργασίας, αντανakλώντας τις μαζικές απολύσεις που αποφάσισε ο Έλον Μασκ, ως υπουργός Αποτελεσματικότητας κατ' εντολήν του προέδρου. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη μείωση προσωπικού που έχει καταγραφεί στον δημόσιο τομέα των ΗΠΑ από τον Ιούνιο του

Στη διάρκεια του προηγούμενου μήνα δημιουργήθηκαν 151.000 νέες θέσεις εργασίας, αριθμός μικρότερος από τις προβλέψεις για 160.000 θέσεις.

2022. Στη διάρκεια του προηγούμενου μήνα, άλλωστε, δημιουργήθηκαν 151.000 νέες θέσεις εργασίας, αριθμός μικρότερος από τις προβλέψεις για 160.000 νέες θέσεις.

Είναι ωστόσο σαφώς μεγαλύτερος από τις 125.000 θέσεις εργασίας που είχαν δημιουργηθεί τον αμέσως προηγούμενο μήνα. Ατία είναι η απαισιοδοξία των επιχειρήσεων σχετικά με τον αντίκτυπο που θα επιφέρει στην αμερικανική

οικονομία η επιβολή δασμών στις εισαγωγές από τους μεγαλύτερους εμπορικούς εταίρους των ΗΠΑ.

Σε ό,τι αφορά την ανεργία, το ποσοστό της σημείωσε άνοδο στο 4,1%, διαψεύδοντας τις μάλλον αισιόδοξες προβλέψεις αναλυτών ότι θα παρέμενε στάσιμο στο 4%.

Σε μια εμφανή προσπάθεια να αμβλύνει τις αρνητικές εντυπώσεις, ο Αμερικανός υπουργός Οικονομικών Σκοτ Μπεσέντ προειδοποίησε τους Αμερικανούς πως ενδέχεται να επιβραδυνθεί ο ρυθμός ανάπτυξης της αμερικανικής οικονομίας εξαιτίας της μετάβασης από τις δημόσιες δαπάνες προς τις δαπάνες του ιδιωτικού τομέα.

Μίλησε μάλιστα για μια «περίοδο αποτοξίνωσης» που είναι αναγκαία για να επιτευχθεί μια πολύ πιο βιώσιμη ισορροπία στην αμερικανική οικονομία. «Κοιτάξτε, θα υπάρξει μια διαδικασία

φυσικής προσαρμογής στη διάρκεια της μεταβατικής φάσης», τόνισε μιλώντας στο δίκτυο CNBC και διευκρίνισε πως «η αγορά και η οικονομία έχουν αναπτύξει ένα είδος τοξικής εξάρτησης από τις κυβερνητικές δαπάνες γι' αυτό και πρέπει να αποτοξινωθούν».

Χρυσώνοντας, άλλωστε, το κόπη στους Αμερικανούς προσέθεσε πως η μετάβαση σε μια οικονομία που θα στηρίζεται από τον ιδιωτικό τομέα μπορεί να μην επιφέρει πραγματικά πολλά οικονομικά προβλήματα και πόνο, επειδή η απορρύθμιση που προωθεί η κυβέρνηση Τραμπ έχει στόχο να απελευθερώσει το δυναμικό ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα». Και κατέληξε σε μια έκκληση προς τις τράπεζες «να δίνουν δάνεια στις εταιρείες του ιδιωτικού τομέα καθώς οι θέσεις εργασίας πρέπει να προέρχονται από ιδιωτικές εταιρείες και όχι από την κυβέρνηση».

Το ποσοστό της ανεργίας στις ΗΠΑ τον προηγούμενο μήνα ανήλθε στο 4,1%, διαψεύδοντας τις μάλλον αισιόδοξες προβλέψεις αναλυτών πως θα παρέμενε στάσιμο στο 4%.

Recruiting for Leading Organizations

PROUD MEMBER
FOR 30 years!

**Orthodoxou
Employment**

Ideal staff from **third countries** for your needs!

+357 24 841 111

orthodoxouemployment.com

Στη «μάχη» για την ευρωπαϊκή άμυνα η ελληνική βιομηχανία

Διεκδικεί μερίδιο από το πακέτο των 800 δις. της Ε.Ε. για την παραγωγή οπλικών συστημάτων

Της ΧΡΥΣΕΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Καθώς η Ευρώπη, εκούσα άκουσα, επιχειρεί τον αμυντικό απογαλακτισμό της από τις ΗΠΑ, μια σχετικά μικρή κοινότητα Ελληνικών επιχειρήσεων κινητοποιείται για να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που διανοίγονται τόσο για τις ίδιες όσο και για τη χώρα. Πρόκειται για περίπου 250 μικρές στην πλειοψηφία τους επιχειρήσεις, εκ των οποίων περίπου 50 είναι και μέλη του ΣΕΒ. Μεταξύ αυτών και οι κρατικές αμυντικές βιομηχανίες Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα και Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία, οι οποίες αδυνατούν να ξεπεράσουν τις χρόνιες παθολόγιες ώστε να καταστούν αξιοίποστοι συνεργάτες μεγάλων ευρωπαϊκών ομίλων.

Εξωριστή θέση κατέχει η ΜΕΤΚΑ, ο βιομηχανικός και κατασκευαστικός βραχίονας της Metlen που έχει καταστήσει το ιστορικό εργοστάσιο του Βόλου κομμάτι της παγκόσμιας παραγωγής αμυντικών συστημάτων. Τα πολλά τελευταία χρόνια σε συνεργασία με κορυφαίους διεθνείς προμηθευτές αμυντικού εξοπλισμού παράγει τμήματα αντιαεροπορικών συστημάτων Patriot, αρμάτων μάχης Leopard 2-Hel και υποβρυχίων τελευταίας γενιάς. Στις αρχές του 2024 η Metlen ανακοίνωσε τη δημιουργία νέας μονάδας παραγωγής προηγμένων μεταλλικών κατασκευών, η οποία αναμένεται να λειτουργήσει το 2026, ενώ δύο ακόμη εργοστάσια που εξαγόρασε στη ΒΙΠΕ Βόλου βρίσκονται στο στάδιο της μετατροπής τους για την αξιοποίηση όλων των πιθανών συνεργειών με την εν λειτουργία μονάδα. Στην αγορά, ακούγεται έντονα τελευταία ότι η Metlen στοχεύει να επεκτείνει το αμυντικό της αποτύπωμα και ότι αναμένεται να ανακοινώσει μέσα στις επόμενες ημέρες την εξαγορά και νέου εργοστασίου στον Βόλο.

Στρατηγικούς στόχους τις εταιρείες φαίνεται να είναι η δημιουργία ενός defence hub στον Βόλο που θα παίξει κεντρικό ρόλο στο νέο επενδυτικό τοπίο

Ο πρόεδρος του ΣΕΒ Σπύρος Θεοδωρόπουλος κάλεσε σε σύσκεψη τις 50 εταιρείες-μέλη του Συνδέσμου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο.

Στρατηγικός στόχος της Metlen φαίνεται να είναι η δημιουργία ενός defence hub στον Βόλο που θα παίξει κεντρικό ρόλο στο νέο επενδυτικό τοπίο.

που διαμορφώνει στον κλάδο η δρομολογούμενη ταχεία αμυντική απεξάρτηση της Ευρώπης από τις ΗΠΑ.

Η απόφαση της Ε.Ε. να αυξήσει τις αμυντικές της δαπάνες κατά 800 δις. ευρώ για να ενισχύσει την ασφάλειά της έχει κινητοποιήσει την εγχώρια αμυντική βιομηχανία, η οποία προσδοκά ένα μέρος αυτών να διοχετευθεί στην ελληνική αγορά. Πρωτοβουλία μάλιστα ανέλαβε ο πρόεδρος του ΣΕΒ Σπύρος Θεοδωρόπουλος, καλώντας σε σύσκεψη τις προηγούμενες ημέρες τις περίπου 50 εταιρείες-μέλη του Συνδέσμου που δραστηριοποιούνται στον κλάδο. Παρόντες ήταν μεταξύ άλλων ο Ευάγγελος Μυτιληναίος (Metlen), ο Αλέξανδρος Διακόπουλος (ΕΑΒ), ο Γιώργος Προκοπίου (Ναυπηγεία Σκαρामαγκά) και ο Πάνος Ξενοκώστας (Ναυπηγεία Ελευσίνας). Αποφασίστηκε να συγκροτηθεί μια ομάδα εργασίας που θα καταγράψει τις δυνατότητες κάθε εταιρείας, το ευρωπαϊκό περιβάλλον στον κλάδο των αμυντικών βιομηχανιών, τις δυναμικές

Η ΜΕΤΚΑ, ο βιομηχανικός και κατασκευαστικός βραχίονας της Metlen, έχει καταστήσει το εργοστάσιο του Βόλου κομμάτι της παγκόσμιας παραγωγής αμυντικών συστημάτων. Τα τελευταία χρόνια σε συνεργασία με κορυφαίους διεθνείς προμηθευτές αμυντικού εξοπλισμού παράγει τμήματα αντιαεροπορικών συστημάτων Patriot, αρμάτων μάχης Leopard 2-Hel και υποβρυχίων τελευταίας γενιάς.

συνεργασίες κ.λπ., ώστε να διαμορφωθούν συγκεκριμένες προτάσεις που θα υποβληθούν στη συνέχεια στην κυβέρνηση. Ήταν καθολικό, σύμφωνα με πληροφορίες, το αίτημα των επιχειρήσεων σε αυτή τη σύσκεψη, για την επαναφορά της υποχρεωτικής ελληνικής συμπαγωγής σε ποσοστό 30% κατ' ελάχιστον στους αμυντικούς εξοπλισμούς, που καταργήθηκε με τον νόμο Βενιζέλου το 2010.

Η Τουρκία

Η συμμετοχή ελληνικών επιχειρήσεων στο αμυντικό πρόγραμμα της Ε.Ε. είναι κρίσιμη τόσο για τις ίδιες τις ε-

ταιρείες, όσο και για τον γεωπολιτικό ρόλο της χώρας υπό τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται στο διεθνές περιβάλλον. Η Τουρκία, έχοντας αναπτύξει μια τεράστια αμυντική βιομηχανία, έχει τη δυνατότητα να δηλώσει όχι μόνο ότι είναι παρούσα αλλά και ότι η συμμετοχή της είναι αναγκαία στην υπό διαμόρφωση στρατηγική ασφάλειας της Ευρώπης.

Κάτι με το οποίο πολλοί στην Ε.Ε. φαίνεται να συμφωνούν. Επιπλέον, τουρκικές εταιρείες συνάπτουν στρατηγικές συμφωνίες με ευρωπαϊκές. Προχθές η τουρκική Baykar Teknoloji και η ιταλική Leonardo υπέγραψαν μνημόνιο

συνεργασίας σχετικά με την ανάπτυξη μη επανδρωμένων τεχνολογιών. Η συμφωνία βασίζεται στη βιομηχανική συνεργεία των δύο εταιρειών και στις συμπληρωματικές πιυχές τους στον τομέα των μη επανδρωμένων οχημάτων. Η ίδια εταιρεία είχε εξαγοράσει στα τέλη του 2024 την Piaggio Aviation.

Σε αντίθεση με την Τουρκία που έχει χτίσει μια ισχυρή αμυντική βιομηχανία, στην Ελλάδα ενώ έχουμε δώσει πολλά δις. ευρώ σε εξοπλιστικά προγράμματα δεν έχουμε καταφέρει να αναπτύξουμε αμυντική βιομηχανία, απαραίτητη για την ασφάλεια εφοδιασμού. «Η ελληνική συμμετοχή σημαίνει συνεχή υποστήριξη

του εξοπλισμού που αγοράζει ως χώρα. Σημαίνει επίσης ασφάλεια. Έχουμε πάρει οπλικά συστήματα, που ακούγονται πολλά ως νούμερα, αλλά όταν δεν υποστηρίζονται, καταλήγεις να έχεις απλώς κέλυφος και όχι ένα σύστημα που μπορεί να λειτουργήσει χωρίς προβλήματα», λένε χαρακτηριστικά εκπρόσωποι του κλάδου.

Ο κλάδος της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας ευελπιστεί ότι ο ΣΕΒ μέσω της πρωτοβουλίας που ανέλαβε θα ασκήσει την απαραίτητη πολιτική πίεση προς την κυβέρνηση για να αξιοποιήσει απτά την ευκαιρία που δίνει το ευρωπαϊκό αμυντικό πρόγραμμα.

Δημοσιονομικός χώρος 500 εκατομμυρίων ευρώ εκτιμούν κυβερνητικές πηγές

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ενα βήμα προς την εξασφάλιση δημοσιονομικού χώρου, της τάξης των 500 εκατ. ευρώ για το 2026, εκτιμούν κυβερνητικές πηγές ότι συνιστούν τα συμπεράσματα, προχθές, του Συμβουλίου Κορυφής της Ε.Ε. για την άμυνα της Ευρώπης και συγκεκριμένα η πρόβλεψη για την ενεργοποίηση της ρήτρας διαφυγής από το Σύμφωνο Σταθερότητας, προκειμένου να ενισχυθούν οι αμυντικές δαπάνες των κρατών-μελών.

Το Συμβούλιο ενστερνίστηκε ουσιαστικά την πρόταση της Κομισιόν για την υποθήκευση της ρήτρας διαφυγής σε άμεσο μέτρο «για τη διευκόλυνση σημαντικών αμυντικών δαπάνης σε εθνικό επίπεδο σε όλα τα κράτη-μέλη», σύμφωνα με τη διατύπωση των συμπερασμάτων, «διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους». Η ελληνική πλευρά είναι ικανοποιημένη από την αναφορά «σε όλα τα κράτη-μέλη», καθώς φαίνεται να απομακρύνει την πιθανότητα να εφαρμοστεί η ρήτρα διαφυγής μόνο σε κράτη-μέλη με χαμηλές αμυντικές δαπάνες. Η εκδοχή αυτή είχε κυκλοφορήσει μετά την πρόταση της Κομισιόν και θα αδικούσε την Ελλάδα, η οποία έχει ήδη

«Παράθυρο» για φοροελαφρύνσεις ή άλλες αμυντικές δαπάνες δημιουργεί η εξαιρεση τμήματος των αμυντικών δαπανών από το όριο δαπανών του Συμφώνου Σταθερότητας.

υψηλές αμυντικές δαπάνες. Σύμφωνα με τον ορισμό του ΝΑΤΟ αυτές ανέρχονται σε 3,1% του ΑΕΠ, ενώ με τον ορισμό κατά ΕΣΑ, της Eurostat, αυτές είναι 2,7%. Γι' αυτό, άλλωστε, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης δήλωσε στις Βρυξέλλες ότι η συγκεκριμένη συμφωνία «ενθαρρύνει αυτούς οι οποίοι ξοδεύουν λίγο να ξοδέψουν περισσότερο, επιβραβεύει αυτούς οι οποίοι ήδη ξοδεύουν περισσότερα και ενδεχομένως να τους επιτρέψει να ξοδέψουν ακόμη πιο πολλά για την κοινή ευρωπαϊκή άμυνα».

Η Ελλάδα προβλέπεται να αυξήσει τις αμυντικές της επενδύσεις κατά 500 εκατ. ευρώ το 2026 και προσβλέπει στη δυνατότητα να ενεργοποιήσει τη ρήτρα

Απομακρύνεται η πιθανότητα να εφαρμοστεί η ρήτρα διαφυγής μόνο σε κράτη-μέλη της Ε.Ε. με χαμηλές αμυντικές δαπάνες.

διαφυγής για να εξαιρέσει ένα ποσόν αυτής της τάξης από το όριο δαπανών του Συμφώνου Σταθερότητας και να το αξιοποιήσει για φοροελαφρύνσεις ή άλλες αμυντικές δαπάνες. Το τελευταίο είναι μάλλον βέβαιο ότι θα μπορεί να το κάνει, αλλά το αν και υπό ποιες προϋποθέσεις θα έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τον δημοσιονομικό χώρο για φοροελαφρύνσεις θα φανεί από την πρόταση απόφασης της Κομισιόν, που θα ακολουθήσει. Πάντως, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου των αρχηγών των κρατών-μελών κινήθηκαν προς θετική κατεύθυνση. Επίσης, θετικό θεωρεί η ελληνική πλευρά το γεγονός ότι γίνεται αναφορά πλέον σε αμυντικές δαπάνες συνολικά και όχι μόνο για επενδύσεις, κάτι που προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία. Η μη αναφορά των συμπερασμάτων του Συμβουλίου στην πρόταση της Κομισιόν για αξιοποίηση των κονδυλίων συνοχής για αμυντικούς σκοπούς, είναι επίσης ευπρόσδεκτη από την Αθήνα, καθώς οι ανάγκες της Ελλάδας για έργα ανάπτυξης και σύγκλισης με την Ε.Ε. είναι πολύ μεγάλες και δεν θα ήθελε να μεταφέρει πόρους του ΕΣΠΑ σε αμυντικές χρήσεις. Πάντως, εκτιμάται ότι η σχετική αναφορά της πρότασης

της Κομισιόν απευθύνεται κυρίως σε χώρες που δεν εμφανίζουν μεγάλη απορροφητικότητα των πόρων συνοχής και για τις οποίες ίσως αποσείλεται διέξοδος η αλλαγή της χρήσης τους.

Σε ό,τι αφορά τη δημιουργία Ταμείου για κοινό δανεισμό, με εγγύηση από τον ευρωπαϊκό προϋπολογισμό, ύψους 150 εκατ. ευρώ, η ελληνική πλευρά θεωρεί ότι αποτελεί μία επιπλέον δυνατότητα και σαν τέτοια είναι ευπρόσδεκτη. Στο σημείο αυτό, πάντως, υπάρχει ακόμη μεγάλη ασάφεια ως προς το τι θα μπορεί να χρηματοδοτήσει αυτός ο δανεισμός και συγκεκριμένα αν θα αφορά κοινές επενδύσεις, αγορές από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης ή όχι. Για παράδειγμα, έχει τεθεί το ερώτημα αν θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί ο θάλος του Αιγαίου, εφ' όσον στηριχθεί σε ιοραπληνή τεχνολογία.

Η Ευρώπη, βεβαίως, σημειώνουν οι αναλυτές, απέχει ακόμη πολύ από την έννοια της κοινής αμυντικής πολιτικής. Ωστόσο η Αθήνα επισημαίνει ότι είναι θετική η αναφορά στο κείμενο των συμπερασμάτων ότι η άμυνα σε όλη την έκταση των θαλάσσιων, χερσαίων και εναέριων συνόρων «συνεισφέρει στην ασφάλεια της Ευρώπης συνολικά».

Οι επενδύσεις των γυναικών έχουν καλύτερες επιδόσεις

Οι γυναίκες αποτελούν συνήθως μια υποτιμημένη δημογραφική ομάδα στον τομέα των επενδύσεων, με υποτιθέμενη έλλειψη αυτοπεποίθησης και μοντέρνες τάσεις επί των δαπανών, όπως το «girl math», τα οποία δημιουργούν μια λανθασμένη αντίληψη για την οικονομική παιδεία των γυναικών. Αντιθέτως, τα στοιχεία της Revolut έδειξαν την αρχή μιας δυναμικής αλλαγής, καθώς οι επενδύσεις των γυναικών σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) είχαν κατά μέσον όρο 2,6% καλύτερες επιδόσεις από τις επενδύσεις των ανδρών το 2024. Στον

ΕΟΧ οι γυναίκες ξεπέρασαν τους άνδρες σε όλες τις ηλικιακές ομάδες έως 64 ετών, με τις γυναίκες ηλικίας 25-34 ετών να παρουσιάζουν τα καλύτερα αποτελέσματα (3,2% σε σύγκριση με τους άνδρες). Στην Ελλάδα, η γενιά 18-24 είναι αυτή που σημείωσε τις καλύτερες επιδόσεις, με 0,2% περισσότερο από τους άνδρες.

Αν και οι επενδύσεις στην Ελλάδα εξακολουθούν να είναι κατά κύριο λόγο ανδρική υπόθεση, με τους άνδρες να διατηρούν σχεδόν τρεις φορές παραπάνω επενδυτικούς λογαριασμούς σε σύγκριση με τις γυναίκες και τρεις φορές μεγαλύτερη μέση

Το 2024 στην Ευρώπη εξασφάλισαν αποδόσεις υψηλότερες κατά 2,6% σε σχέση με τις επιλογές των ανδρών.

αξία χαρτοφυλακίου (8.100 ευρώ έναντι 3.000 ευρώ), οι γυναίκες μπαίνουν δυναμικά στον χώρο των επενδύσεων σε επίπεδο ιδιωτών. Η Revolut κατέγραψε αύξηση 188% στις γυναίκες που άνοιξαν επενδυ-

τικούς λογαριασμούς στην Ελλάδα το 2024, ξεπερνώντας την αύξηση 165% που σημείωσαν οι άνδρες.

Στην Ελλάδα, το 2024, τόσο οι γυναίκες (69%) όσο και οι άνδρες (50%) προτίμησαν τις επενδυτικές επιλογές με χαμηλότερο ρίσκο, όπως τα ευέλικτα κεφάλαια (ΑΚΧΑ) (69%). Οι γυναίκες επιλέγουν επίσης τις μετοχές (19%) και τα ομόλογα (10%), ενώ οι άνδρες προτιμούν να επενδύουν σε μετοχές (32%) και ETF (18%). «Είναι ενδιαφέρον να βλέπουμε τις γυναίκες να υπερτερούν των ανδρών στις επενδύσεις. Ειδικότερα, οι γυναίκες της “Γενιάς Ζ”

βελτιώνουν ενεργά τις γνώσεις τους και καλύπτουν το επενδυτικό χάσμα.

Τα στοιχεία μας δείχνουν ότι υπάρχει μια θετική τάση για περαιτέρω συμμετοχή των γυναικών στα χρηματοοικονομικά. Εμείς όχι μόνο παρατηρούμε αυτή την τάση, αλλά και την υποστηρίζουμε ενεργά παρέχοντας εργαλεία εκμάθησης και τεχνολογία που δίνουν τη δυνατότητα στις γυναίκες να αναλάβουν ηγετικό ρόλο στο μέλλον των χρηματοοικονομικών», αναφέρει ο Rolandas Juteika, επικεφαλής του τμήματος Χρηματοπιστωτικών Συναλλαγών (Ε-ΟΧ) της Revolut.

Στην Ελλάδα οι επενδύσεις εξακολουθούν να είναι κατά κύριο λόγο ανδρική υπόθεση, με τους άνδρες να διατηρούν σχεδόν τρεις φορές παραπάνω επενδυτικούς λογαριασμούς σε σύγκριση με τις γυναίκες και τρεις φορές μεγαλύτερη μέση αξία χαρτοφυλακίου (8.100 ευρώ έναντι 3.000 ευρώ).

MAN

ΠΡΕΣΒΕΙΡΑ ΜΟΤΥ 2024
ΝΤΟΡΑ
ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ
ΔΕΝ ΠΙΣΤΕΥΩ
ΣΤΟΥΣ ΜΕΝΤΟΡΕΣ

Τράπεζα Κύπρου

MAN

OF THE YEAR
2024

ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

16/3

Ντομινίκ Λαμπουρέ, πρόεδρος του *Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB)* της *Ε.Ε.*

Νέες προκλήσεις για τις τράπεζες

Η ψηφιοποίηση και ο ανταγωνισμός από μη τραπεζικούς παρόχους αναδεικνύουν κινδύνους

Αν συγκρίνουμε το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα σήμερα σε σχέση με μία δεκαετία πριν, είναι πολύ πιο σταθερό τώρα από ό,τι ήταν τότε, σημειώνει ο κ. Λαμπουρέ.

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Οι **ελληνικές** τράπεζες έχουν σημειώσει μεγάλη πρόοδο τα τελευταία χρόνια, όπως φαίνεται από τα στοιχεία για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την αύξηση των καθαρών κερδών, την ενίσχυση της κεφαλαιακής τους επάρκειας και την ικανότητα να απορροφήσουν ζημιές με καλύτερο κόστος χρηματοδότησης. Η προσπάθεια όμως συνεχίζεται, αφού νέοι κίνδυνοι –όπως οι κυβερνοεπιθέσεις– αναδύονται, καθώς «οι τράπεζες μετατοπίζουν τις δραστηριότητές τους από το κατάστημα στο cloud». Αυτό σημειώνει στη συνέντευξη του στην «Κ» ο επικεφαλής του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (Single Resolution Board - SRB), Ντομινίκ Λαμπουρέ, εξηγώντας ότι οι νέοι κίνδυνοι πηγάζουν από την ψηφιοποίηση του τραπεζικού κλάδου, την τάση απορρύθμισης που εκδηλώνεται, αλλά και τον ανταγωνισμό από μη τραπεζικούς παρόχους.

– **Ο ελληνικός τραπεζικός τομέας αντιμετώπισε μια σοβαρή κρίση την τελευταία δεκαετία. Πώς θα αξιολογούσατε την πρόοδο που έχουν σημειώσει οι ελληνικές τράπεζες έκτοτε;**

– Αν και οφείλω να είμαι πολύ προσεκτικός και δεν οχολιάζω μεμονωμένες περιπτώσεις, αυτό που μπορώ να πω είναι ότι ο ελληνικός τραπεζικός τομέας συνολικά έχει κάνει σημαντική πρόοδο, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις ικανότητες που πρέπει να αναπτύξουν οι τράπεζες ώστε να δώσουν στις Αρχές τη δυνατότητα να εφαρμόσουν αποφάσεις εξυγίανσης με συγκεκριμένο τρόπο.

Γενικότερα, αν συγκρίνουμε το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα σήμερα σε σχέση με μία δεκαετία πριν, είναι πολύ πιο σταθερό τώρα από ό,τι ήταν τότε. Από την κρίση, το νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο έχουν ενισχυθεί. Συγκεκριμένα, δημιουργήσαμε την Τραπεζική Ένωση και έναν μηχανισμό εξυγίανσης των τραπεζών της Ε.Ε., που σαφώς έλειπε κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Αν κοιτάξετε τα δεδομένα στην Τραπεζική Ένωση συνολικά, θα δείτε ότι το επίπεδο δυνατότητας επίλυσης στη Ζώνη του Ευρώ αυξάνεται. Οι τράπεζες συνέχισαν να βελτιώνονται από τότε που ιδρύθηκε το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και ενώ έχει σημειωθεί πρόοδος, αυτό δεν είναι το τέλος του ταξιδιού. Υπάρχουν ακόμη προκλήσεις μπροστά. Μπορούμε να πούμε ότι το τραπεζικό σύστημα είναι πολύ πιο ανθεκτικό σήμερα από ό,τι στο παρελθόν,

Οι **ελληνικές** τράπεζες έχουν ενισχύσει την Ελάχιστη Απαιτήση Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL), ένα κεφαλαιακό απόθεμα που αποτελεί βασική προϋπόθεση στο πλαίσιο της πολιτικής εξυγίανσης. Αυτό, όχι μόνο θα ενισχύσει την ικανότητά τους να διαχειρίζονται προκλήσεις, αλλά και θα συμβάλει στη σταθερότητα του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, λέει ο επικεφαλής του SRB.

με τη φερεγγυότητα, τη ρευστότητα και την κερδοφορία να βρίσκονται σε πολύ καλά επίπεδα συνολικά. Η εξυγίανση αποτελεί μέρος ενός δικτύου ασφαλείας που προσφέρει μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική σταθερότητα χωρίς κόστος για τον φορολογούμενο – αυτό είναι ένα βασικό στοιχείο του ευρωπαϊκού πλαισίου. Ποτέ δεν πρέπει να επαναπαυόμαστε, καθώς τα επιχειρηματικά μοντέλα και οι ανάγκες εξυγίανσης εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου. Η διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας είναι

μια συνεχής προσπάθεια και οι Αρχές εργάζονται πάντα ώστε να είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν μια νέα κρίση ανά πάσα στιγμή.

– **Τι αποκομίσατε από την πρόσφατη επίσκεψή σας στην Αθήνα και τις επαφές που είχατε; Πού θεωρείτε ότι πρέπει να εστιάσουν οι ελληνικές τράπεζες στην προσπάθειά τους να ενισχύουν την κερδοφορία και την κεφαλαιακή τους επάρκεια;**

– Αν και αυτό το ζήτημα αφορά περισ-

σότερο τις εποπτικές αρχές παρά τις αρχές εξυγίανσης, από τη δική μου οπτική, ωστόσο, το κύριο μήνυμά μου θα ήταν ότι οι ελληνικές τράπεζες θα πρέπει να συνεχίσουν την πορεία τους. Συνολικά έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος. Μπορούμε να το δούμε σε όρους μείωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων, αύξησης των καθαρών κερδών και ενίσχυσης της κεφαλαιακής επάρκειας και της ικανότητας απορρόφησης ζημιών με καλύτερο κόστος χρηματοδότησης – αλλά, φυσικά, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι τράπεζες συνεχίζουν την προσπάθειά τους για να παραμείνουν σ' αυτή την πορεία. Συνολικά οι ελληνικές τράπεζες έχουν ενισχύσει την Ελάχιστη Απαιτήση Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL), ένα κεφαλαιακό απόθεμα που αποτελεί βασική προϋπόθεση στο πλαίσιο της πολιτικής εξυγίανσης. Αυτό, όχι μόνο θα ενισχύσει την ικανότητά τους να διαχειρίζονται προκλήσεις, αλλά και θα συμβάλει στη σταθερότητα του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, διασφαλίζοντας ότι οι ελληνικές τράπεζες μπορούν να υποστηρίξουν την οικονομική ανάπτυξη.

– **Ποιοι είναι οι αναδυόμενοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει το ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα και πόσο καλά προετοιμασμένες είναι οι ευρωπαϊκές τράπεζες να αντέξουν αυτούς τους κινδύνους;**

– Βρισκόμαστε σε μια πολύπλοκη περίοδο με πολλούς διαφορετικούς κινδύνους στον ορίζοντα, ανάμεσα στους οποίους κάποιοι είναι γνωστοί, όπως η γεωπολιτική αστάθεια. Θα επιμείνω όμως μόνο σε δύο, για λόγους συντομίας. Ο πρώτος είναι η ψηφιοποίηση και έχει να κάνει με το ότι οι τράπεζες μετατοπίζουν τις δραστηριότητές τους «από το κατάστημα στο cloud». Αυτό ισχύει για τους καθιερωμένους παίκτες (μεγάλους και μικρούς), αλλά και για μια νέα κατηγορία αναδυόμενων ανταγωνιστών. Και ενώ αυτό προσφέρει πολλές ευκαιρίες, πρέπει επίσης να γνωρίζουμε ότι οι τράπεζες, όπως και οι μεγάλες τεχνολογικές εταιρείες, θα είναι πιο εκτεθειμένες σε λειτουργικούς κινδύνους και κινδύνους φήμης. Είναι μια μεγάλη πρόκληση για τις τράπεζες και προφανώς είναι μια μεγάλη πρόκληση και για εμάς. Οι τράπεζες, άλλωστε, μπορούν να είναι κύριος στόχος κυβερνοεπιθέσεων. Η ψηφιοποίηση μπορεί επίσης να επιταχύνει τις τραπεζικές εκρροές, «αποστραγγίζοντας» τη ρευστότητα γρηγορότερα από τις τράπεζες. Η εστίασή μας πρέπει επίσης να

μετατοπιστεί περαιτέρω στο πώς να αντιμετωπίσουμε αυτές τις αιφνίδιες και ταχείες τραπεζικές εκρροές. Ο δεύτερος κίνδυνος είναι η απορρύθμιση, καθώς υπάρχει έντονη συζήτηση γύρω από το θέμα σε ορισμένα μέρη του κόσμου και για ορισμένους χρηματοπιστωτικούς τομείς προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα. Διαβλέπω τον κίνδυνο ότι μια όχι καλά μελετημένη απορρύθμιση φέρνει περισσότερη χρηματοπιστωτική αστάθεια παρά οτιδήποτε άλλο. Κατά την άποψή μου, η κατάλληλη ρύθμιση και η υψηλή ανταγωνιστικότητα δεν είναι ασύμβατες. Αντιθέτως. Χάρη στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα οι τράπεζες μπορούν να αναπτυχθούν και να χρηματοδοτήσουν την οικονομία καλύτερα. Αυτό δεν ισχύει σε περιόδους κρίσης. Η πρόσφατη ιστορία στην Ελλάδα, όπως και αλλού, είναι πολύ σαφής από αυτή την άποψη. Γι' αυτό συνεχίζουμε να επιμένουμε στην ανάγκη οι τράπεζες να βελτιώσουν την ικανότητά τους σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα εξυγίανσής τους.

– **Εχετε επισημάνει σε πρόσφατες δηλώσεις σας ότι οι μελλοντικοί κίνδυνοι για το τραπεζικό σύστημα μπορεί να προέλθουν και από μη τραπεζικές δραστηριότητες. Ποιοι τομείς ανησυχούν ιδιαίτερα τις ρυθμιστικές αρχές και σε ποιο βαθμό είναι εκτεθειμένα τα ευρωπαϊκά τραπεζικά συστήματα σ' αυτούς τους κινδύνους;**

– Αυτός είναι επίσης ένας σχετικός κίνδυνος. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι οι μη τραπεζικοί χρηματοοικονομικοί διαμεσολαβητές (NBFIs) είναι πολλοί και πολύ διαφορετικοί. Ο πρώτος είναι η δραστηριότητές τους μπορεί να αντιπροσωπεύουν πιθανούς συστημικούς κινδύνους, τη στιγμή που μπορεί να είναι λιγότερο ρυθμιζόμενοι από άλλους τομείς. Επομένως, είναι αναγκαία η αυξημένη εποπτεία αυτών των εταιρειών και η στενή παρακολούθησή τους ανάπτυξής τους για να διασφαλιστεί η σταθερότητα. Ο τομέας Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας είναι υπεύθυνος γι' αυτά τα ζητήματα σε διεθνές επίπεδο.

Αξιοσημείωτο είναι ότι, ιδίως στην Ευρώπη, μερικοί από αυτούς τους διαμεσολαβητές, όπως οι κεντρικοί εκκαθαριστές και οι ασφαλιστικές εταιρείες, διαθέτουν ήδη ένα πλαίσιο εξυγίανσης. Ισως θα έπρεπε να μελετήσουμε σε διεθνές επίπεδο αν θα πρέπει να προστεθούν περισσότεροι στην εν λόγω λίστα.

Θα αυξηθούν οι έλεγχοι για τα σχέδια εξυγίανσης

– **«Απλοποίηση και απορρύθμιση» φαίνεται να είναι η τάση των ημερών στις Βρυξέλλες και τις ΗΠΑ. Ποια είναι η θέση σας για το θέμα;**

– Πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε ανοιχτοί σε αυτό, αλλά πολύ προσεκτικοί. Γνωρίζω ότι έχουμε πολλούς πολύπλοκους κανόνες και ρυθμίσεις σε επίπεδο Ε.Ε., αλλά είναι επίσης αλήθεια ότι ασχολούμαστε με έναν πολύπλοκο τομέα. Μαζί με την πολυπλοκότητα, η εξυγίανση των τραπεζών είναι μια κούρσα ενάντια στον χρόνο. Επομένως, όσο πιο απλοί και σαφείς είναι οι κανόνες, τόσο μεγαλύτερες είναι οι πιθανότητες επιτυχίας. Η απλοποίηση, αν γίνει σωστά, είναι κάτι θετικό, αλλά πρέπει να προσέξουμε ώστε να μη μας ο-

δηγήσει στον «λάθος δρόμο απορρύθμισης», εννοώ αυτόν που θα αύξανε τον κίνδυνο χρηματοπιστωτικής αστάθειας. Πρέπει να προχωρήσουμε με προσοχή για να διασφαλίσουμε ότι συνεχίζουμε δεν γίνεται εις βάρος της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Εφαρμόζουμε το πλαίσιο που έχουμε θέσει σε λειτουργία τα τελευταία χρόνια, για να διασφαλίσουμε ότι συνεχίζουμε να είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε μια τράπεζα που έχει δυσκολίες, χωρίς να χρειάζεται να χρησιμοποιούμε χρήματα των φορολογουμένων και να επηρεάζουμε την πραγματική οικονομία.

– **Ποιες είναι οι προτεραιότητές σας ως**

πρόεδρος του SRB; Στην περιγραφή του προγράμματος Vision 2028 επισημαίνετε τις στοχευμένες ασκήσεις και τους επιτόπιους ελέγχους στις τράπεζες. Πώς θα καθορίσει το SRB ποιες τράπεζες απαιτούν την πιο ενδελεχή εποπτεία και ποια κριτήρια θα χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή αυτής της πολιτικής;

– Αναφορικά με το πρόγραμμα Vision 2028, η στρατηγική υπογράφεται από το ότι οι τράπεζές μας θα πρέπει να γίνουν πιο ανθεκτικές. Αντίστοιχα το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης, χέρι χέρι με τις εθνικές αρχές, όπως η Τράπεζα της Ελλάδας, θα πρέπει επίσης να γίνουμε πιο ανθεκτικοί στο μέλλον. Από πέρυσι εργαζόμαστε

σκληρά για την υλοποίησή της. Μαζί με τις εθνικές αρχές εξυγίανσης απλοποιούμε τη διαδικασία σχεδιασμού εξυγίανσης και τα σχέδια εξυγίανσης, κάνοντάς τα πιο αποτελεσματικά και καλύτερα προσανατολισμένα στα πιο σημαντικά ζητήματα.

Αυτό θα μας επιτρέψει να κατανεμηθούν σταδιακά περισσότεροι πόροι στα πιο σημαντικά θέματα, χρησιμοποιώντας προσεγγίσεις βασισμένες στο ρίσκο. Αυτή τη χρονιά το συμβούλιο θα επικεντρωθεί επίσης στην ενεργοποίηση των σχεδίων εξυγίανσης μέσω της δοκιμής στρατηγικών εξυγίανσης. Για να διασφαλιστεί περαιτέρω η δυνατότητα εξυγίανσης θα διαβουλευτούμε με τον τομέα σχετικά με νέες οδηγίες

για το πώς οι τράπεζες μπορούν να αυτοαξιολογηθούν και να τεστάρουν τη δυνατότητά τους για εξυγίανση. Το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης έχει ξεκινήσει επιτόπιους ελέγχους και συγκεντρώνει διδάγματα και εμπειρίες από αυτούς τους πρώτους ελέγχους. Έχουμε δημιουργήσει μια ειδική ομάδα και ξεκινούμε σχετικά μικρές επιθεωρήσεις, οι οποίες θα αυξηθούν με την πάροδο του χρόνου. Η εποπτεία του συμβουλίου εξαρτάται από το αποτέλεσμα της αξιολόγησης σε ό,τι αφορά την ικανότητα εξυγίανσης που γίνεται ξεχωριστά για κάθε τράπεζα. Δοκιμές και επιθεωρήσεις μπορεί επίσης να διεξάγονται με τυχαίο τρόπο ή με βάση οριζόντια αξιολόγηση.

Εξαρτημένη από τις ΗΠΑ η Ευρωπαϊκή Ένωση στις πληρωμές με κάρτες

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Η **αυτονομία** της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν δοκιμάζεται μόνο στο επίπεδο της άμυνας, αλλά και στο επίπεδο των πληρωμών, τομέας στον οποίο σήμερα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε λύσεις εκτός Ε.Ε., και συγκεκριμένα σε αμερικανικές πολυεθνικές, όπως η Visa και η Mastercard. Η «εξάρτηση» αυτή αφορά τόσο τις πληρωμές με κάρτες όσο και την εξεργασία αυτών των πληρωμών, που επίσης υλοποιούνται σε μεγάλο βαθμό από ξένους παρόχους, με συνέπεια ανάληψη της ΕΚΤ να υπογραμμίζει «τη σημασία της εφαρμογής μιας ευρωπαϊκής λύσης για τη διασφάλιση της λειτουργικής ανθεκτικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας των ευρωπαϊκών συστημάτων πληρωμών».

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΚΤ, από το 2019 ο ρυθμός χρήσης καρτών στην Ε.Ε. έχει αυξηθεί σημαντικά. Με σχεδόν 70 δισ. πληρωμές το 2023, οι κάρτες πληρωμών είναι το πιο ευρέως χρησιμοποιούμενο μέσο ηλεκτρονικών πληρωμών και αντιστοιχεί σε πάνω από τις μισές (54%) συναλλαγές χωρίς μετρητά. Ακολουθούν οι μεταφορές πιστώσεων, που αντιστοιχούν στο 22%, οι άμεσες χρεώσεις (δηλαδή οι πάγιες εντολές), που αντιπροσωπεύουν το 15%

Οι περισσότερες συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω των αμερικανικών πολυεθνικών, της Visa και της Mastercard.

και οι πληρωμές με ηλεκτρονικό χρήμα, που αντιστοιχούν στο 7%.

Η Ευρώπη στερείται ενός εθνικού συστήματος καρτών και η σχετική προσπάθεια για τη δημιουργία του Pan-European Payments System Initiative εγκαταλείφθηκε για να αντικατασταθεί από τη δημιουργία ενός πανευρωπαϊκού συστήματος πληρωμών μεταξύ λογαριασμών (Account to Account), με τη μορφή ψηφιακού πορτοφολιού (digital wallet) και την επωνυμία Wero, στο οποίο προς το παρόν συμμετέχουν 16 τράπεζες. Αντιστοίχως υπάρχουν εθνικά συστήματα για πληρωμές από λογαριασμό σε λογαριασμό, ορισμένα από τα οποία έχουν διαλειτουργικότητα σε πάνω από μία χώρες, όπως είναι το Europa Project, μια κοινή πρωτοβουλία της Ισπανίας με το Bizum (αντίστοιχου του ελληνικού συστήματος Iris), της Πορτογαλίας με το MB Way και της Ι-

Η ΕΚΤ υπογραμμίζει «τη σημασία της εφαρμογής μιας ευρωπαϊκής λύσης για τη διασφάλιση της λειτουργικής ανθεκτικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας των ευρωπαϊκών συστημάτων πληρωμών».

ταλίας με το Bancomat, για διасυνοριακές πληρωμές μεταξύ των χωρών αυτών. Στην κορυφή πάντως είναι η πρωτοβουλία της ΕΚΤ για το ψηφιακό ευρώ (digital euro).

Ετσι, στη Ζώνη του Ευρώ κυριαρχούν

τα διεθνή συστήματα καρτών και μάλιστα 13 χώρες βασίζονται αποκλειστικά σ' αυτά για όλες τις συναλλαγές με κάρτες, σημειώνει η ΕΚΤ. Μεταξύ των χωρών αυτών είναι και η Ελλάδα, ενώ σε χώρες όπου υπάρχει εθνικό σύστημα καρτών,

τα συστήματα αυτά βρίσκονται αντιμέτωπα με μια τάση συρρίκνωσης. Συγκεκριμένα, μεταξύ των ερωτηθέντων χωρών υπάρχουν εννέα ενεργά συστήματα εθνικών σε Βέλγιο, Βουλγαρία, Δανία, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία, Πορτογαλία, Σλοβενία και Μάλτα και ο ήδη μικρός αριθμός εθνικών συστημάτων καρτών αντιμετωπίζει μια ευρύτερη τάση μείωσης των μεριδίων του», σημειώνει η ΕΚΤ.

Η μείωση αυτή αφορά, όχι μόνο τον αριθμό των εθνικών συστημάτων καρτών, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις και τη μερίδα των μεριδίων τους στην εγχώρια αγορά.

Να σημειωθεί ότι τα εθνικά συστήματα καρτών μπορούν να εκτελούν συναλλαγές με κάρτα μόνο εντός της χώρας τους και οι συναλλαγές με κάρτες με κατόχους καρτών της Ζώνης του Ευρώ και εμπόρους εκτός της Ζώνης του Ευρώ πραγματοποιούνται μόνο από διεθνή συστήματα καρτών.

Τα εθνικά συστήματα καρτών χωρίς ζωνται σε αυτά που παρέχουν μόνο χρεωστικές κάρτες (Βέλγιο, Δανία, Γερμανία και Μάλτα), χρεωστικές και προπληρωμένες κάρτες (Ιταλία και Πορτογαλία), πιστωτικές κάρτες μόνο (Σλοβενία) και όλους τους τύπους καρτών (Βουλγαρία και Γαλλία).

Οι κάρτες με εθνικές επωνυμίες αντιπροσώπευαν περίπου το 39% όλων των πληρωμών με κάρτα εντός της Ζώνης του Ευρώ το 2022. Πρέπει να σημειωθεί ότι το ποσοστό αυτό υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις πληρωμές με κάρτα, όπου τόσο η έκδοση όσο και η αποδοχή πραγματοποιήθηκαν εντός της Ζώνης του Ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένων των διасυνοριακών πληρωμών εκτός αυτής.

Οι διасυνοριακές πληρωμές στις χώρες της Ζώνης του Ευρώ αντιπροσωπεύουν μόνο ένα μικρό μερίδιο όλων των πληρωμών με κάρτα και επομένως δεν αποτελούν τη μοναδική πηγή κυριαρχίας των διεθνών συστημάτων καρτών. Το σημαντικό μερίδιο αγοράς των διεθνών συστημάτων καρτών στις εσωτερικές συναλλαγές με κάρτες της Ζώνης του Ευρώ (περίπου 61%) προέρχεται από την επικράτηση τους στις εγχώριες πληρωμές με κάρτα σε χώρες όπου τα εθνικά συστήματα καρτών είτε δεν είναι μεγάλα είτε ανύπαρκτα.

Στο επίπεδο της επεξεργασίας των συναλλαγών με κάρτες, η μελέτη της ΕΚΤ καταγράφει περίπου 80 εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα στην Ευρώπη, με ένα σημαντικό αριθμό πάντως εξ αυτών να εδρεύει στην άλλη άκρη του Ατλαντικού.

Γαστρονόμος

Ά
ΓΙΟ
Ν

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΚΥΖΙΝΑΣ
ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

Ό
ΡΟ
Σ

Ο ιερομόναχος Επιφάνιος
Παντοκρατορινός
σερβίρει φαγητό στην τράπεζα
της Μονής Παντοκράτορος,
που χρονολογείται
στον 14ο αιώνα.

+
Η Μαριλένα Ιωαννίδου
μάς φτιάχνει μοναστηριακά
και νηοτίσιμα.
Αλάδωτα Ρεβίθια
με ντομάτα και ταχίνι
&
Σπανακόπιτα με ρίγανη
και ελαιόλαδο

ΚΥ
ΡΙΑ
ΚΗ
16/3

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Kyriaki Edition and Overseas Editions

www.kathimerini.gr

Η Ελλάδα φέτος θα έχει τις περισσότερες απευθείας αεροπορικές συνδέσεις με τις ΗΠΑ που είχε ποτέ. Πρόκειται για υπερδιπλασιασμό σχεδόν του αριθμού των πτήσεων την τελευταία πενταετία.

Δημοφιλής η Ελλάδα για διακοπές σε ΗΠΑ και Αυστραλία

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Οι **Ηνωμένες** Πολιτείες και η Αυστραλία είναι οι δύο μακρινές χώρες στις οποίες η Ελλάδα κατατάσσεται σχετικά ψηλά στις προτιμήσεις των δυνητικών ταξιδιωτών ως προορισμός. Ειδικότερα, η Ελλάδα κατατάσσεται στη 10η θέση προτίμησης για ταξίδια στο εξωτερικό τους επόμενους 12 μήνες από τους Αυστραλούς, στη 13η θέση από τους Αμερικανούς, στην 32η από τους Κινέζους και στην 36η από τους Ινδούς.

Σε σχέση με το 2023, η Ελλάδα έπεσε κατά 7 θέσεις στην αγορά της Κίνας και 11 θέσεις στην αγορά της Ινδίας, αλλά ανέβηκε μία θέση στην αγορά των ΗΠΑ. Όμως η δια-

Κατατάσσεται στη 10η θέση προτίμησης για ταξίδια στο εξωτερικό από τους Αυστραλούς και στη 13η από τους Αμερικανούς.

φορά της Ελλάδας και των χωρών που προηγούνται κατά μία ή δύο θέσεις για την αγορά των ΗΠΑ είναι πολύ μικρή, της τάξεως μόλις της μιας ποσοστιαίας μονάδας. Αυτό προκύπτει από την τελευταία μελέτη του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ) με θέμα «Brand Ελλάδα: Πόσο ελκυστική είναι η Ελλάδα ως τουριστικός προορισμός - Σύγκριση με ανταγωνιστικούς μεσογειακούς προορισμούς».

Σε σχέση με ανταγωνιστικούς μεσογειακούς προορισμούς (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Πορτογαλία, Κροατία, Τουρκία), η Ελλάδα βρίσκεται στην 3η θέση προτίμησης στην αγορά της Αυστραλίας, στην 4η των ΗΠΑ

και της Κίνας και στην 5η της Ινδίας. Συγκεκριμένα, στην αγορά των ΗΠΑ, η Ιταλία βρίσκεται στην 4η θέση, η Γαλλία στην 7η θέση, η Ισπανία στην 9η θέση και η Ελλάδα βρίσκεται στη 13η θέση. Η έρευνα στην οποία βασίζεται η μελέτη διεπνήθηκε από την εταιρεία GWI σε δύο φάσεις μέσα στο 2024 και αντίστοιχα σε δύο φάσεις και το 2023. Αντικείμενο της μελέτης είναι οι προτιμήσεις των επισκεπτών αναφορικά με πιθανούς προορισμούς τους επόμενους 12 μήνες, καλύπτοντας συνεπώς τους καλοκαιρινούς μήνες που είναι καίριας σημασίας για τον ελληνικό τουρισμό.

Οι μεγάλες αμερικανικές αεροπορικές εταιρείες, αλλά και εταιρείες τρίτων χωρών, διαπιστώνοντας την ισχυρή ζήτηση στις Ηνωμένες Πολιτείες για ταξίδια στην Ελλάδα, αποφάσισαν να ενισχύσουν δραστηκά το πτητικό τους πρόγραμμα κατά τη διάρκεια του 2025.

Ως αποτέλεσμα η Ελλάδα φέτος θα έχει τις περισσότερες απευθείας αεροπορικές συνδέσεις με τις ΗΠΑ στην ιστορία. Πρόκειται για υπερδιπλασιασμό σχεδόν του αριθμού των πτήσεων την τελευταία πενταετία που αποτυπώνεται άλλωστε και στη μεγάλη αύξηση των αφίξεων αλλά και των εισπράξεων από την Αμερική.

Φέτος, κατά την περίοδο αιχμής, το καλοκαίρι οι απευθείας συνδέσεις με τις Ηνωμένες Πολιτείες που έχουν προγραμματίσει οι αεροπορικές σε εβδομαδιαία βάση είναι 103 πτήσεις, από 82 πέρυσι και 46 το 2019. Επιπλέον, οι πτήσεις αυτές ξεκινούν πλέον από 9 διαφορετικά αεροδρόμια έναντι 7 πέρυσι και 4 το 2019. Παράλληλα όμως αυξάνεται και η περίοδος κατά την οποία είναι δρομολογημένες αυτές οι πτήσεις, που πριν από πέντε χρόνια περιοριζόταν μόνο στην περίοδο αιχμής.

Επένδυση 1,28 δισ. ευρώ στο «Ελευθέριος Βενιζέλος»

Πρόσθετες εγκαταστάσεις 148.000 τ.μ. και επιπλέον 32 θέσεις αεροσκαφών

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σε λίγα χρόνια από σήμερα το αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος» στα Σπάτα θα έχει διπλασιαστεί σε χώρους, οι χρόνοι διαχείρισης των επιβατών θα έχουν βελτιωθεί και θα μπορεί να εξυπηρετεί καλύτερα σημαντικά μεγαλύτερο αριθμό ταξιδιωτών από ό,τι σήμερα. Αυτός είναι ο πρώτος στόχος του επενδυτικού προγράμματος προϋπολογισμού 1,28 δισ. ευρώ, το οποίο στην πλήρη ανάπτυξη του θα αυξήσει τις δυνατότητες εξυπηρέτησης στα 50 εκατ. επιβάτες ετησίως. Υπενθυμίζεται ότι το 2024 η επιβατική κίνηση κατέγραψε αύξηση 13% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά και διαμορφώθηκε στο νέο ιστορικό ρεκόρ των 31,9 εκατ. επιβατών.

Βασικό χαρακτηριστικό των πρώτων έργων που θα παραδοθούν είναι η περαιτέρω επέκταση του κτιρίου του κύριου αεροσταθμού και του κτιρίου δορυφορικού αεροσταθμού, με συνολική αύξηση

Μετά την ολοκλήρωση των έργων το αεροδρόμιο θα μπορεί να εξυπηρετεί 50 εκατ. επιβάτες ετησίως.

των χώρων κατά 68%, δηλαδή επιπλέον περίπου 148.000 τ.μ. για την παροχή πρόσθετων εγκαταστάσεων διαχείρισης επιβατών, πρόσθετων αιθουσών επιβίβασης, νέων θέσεων στάθμευσης αεροσκαφών, διευρυμένων χώρων λιανικής πώλησης και εστίασης, καθώς και των απαιτούμενων τροποποιήσεων του οδικού δικτύου και λοιπών υποδομών.

Τα άλλα μέρη του προγράμματος επέκτασης αεροδρομίου, που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη των 32 θέσεων στάθμευσης αεροσκαφών στο βόρειο τμήμα της πίστας και τον νέο πολυώροφο χώρο στάθμευσης οχημάτων, συνεχίζονται σύμφωνα με τον προγραμματισμό, με την ολοκλήρωσή τους να αναμένεται εντός του β' τριμήνου του 2027. Σημειώνεται πως το πρόγραμμα επέκτασης δεν περιλαμβάνει καμία ανάγκη για πρόσ-

Καθώς η επιβατική κίνηση αυξάνεται με ρυθμούς υψηλότερους από ό,τι είχαν προβλεφθεί πριν από μερικά χρόνια, όλες οι επενδύσεις επισπεύδονται. Το 2024 η επιβατική κίνηση κατέγραψε αύξηση 13% και διαμορφώθηκε στο νέο ρεκόρ των 31,9 εκατ. επιβατών.

σθετο διάδρομο προσγείωσης και απογείωσης ή πρόσθετους τροχοδρόμους.

Καθώς η επιβατική κίνηση στο αεροδρόμιο αυξάνεται με ρυθμούς υψηλότερους από ό,τι είχαν προβλεφθεί πριν από μερικά χρόνια, όλες οι επενδύσεις επισπεύδονται. Με την ανάκαμψη της κίνησης μετά την πανδημία, ο παραχωρησιούχος Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών (ΔΑΑ) που είχε ήδη ξεκινήσει να υλοποιεί το πρόγραμμα επέκτασης με στόχο την αύξηση της δυναμικότητας του, άρχισε να επιταχύνει τις διαδικασίες. Το πρόγραμμα βασίζεται σε χωροταξικό σχέδιο (master plan) το οποίο έχει λάβει την έγκριση από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) και προβλέπει τη σταδιακή αύξηση της δυναμικότητας του αεροδρομίου έως και 50 εκατ. επιβάτες ετησίως. Πλέον, ο σχεδιασμός επέκτασης

του τερματικού σταθμού ενσωματώνει τις δύο φάσεις επέκτασης (33MAP και 40MAP) που προβλέπονταν προηγουμένως. Μάλιστα, σύμφωνα με τη διοίκηση της εταιρείας, η συγχώνευση των δύο φάσεων αποφέρει σημαντικές συνέργειες σε επίπεδο δυναμικότητας, εμπορικής ανάπτυξης και σταδίων κατασκευής. Αξίζει να σημειωθεί πως μεταξύ των έργων που επιταχύνονται είναι και η ανάπτυξη των χώρων μη αεροπορικών δραστηριοτήτων, από 13.500 τ.μ. τώρα σε 34.000 τ.μ. (αύξηση της τάξης του 150% έναντι 60% στο αρχικό σχέδιο).

Το συνολικό επενδυτικό πρόγραμμα εκτιμάται σε περίπου 1.280 εκατ. ευρώ και θα υλοποιηθεί κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος 2025-32. Μέχρι το 50% των επενδύσεων αναμένεται να υλοποιηθεί έως το 2028 και το υπόλοιπο

μέρος μέχρι το 2032. Το επενδυτικό πρόγραμμα θα χρηματοδοτηθεί κυρίως με δανεισμό (ο οποίος σε μεγάλο βαθμό έχει ήδη εξασφαλιστεί) και εν μέρει από το κεφάλαιο αεροπορικών δραστηριοτήτων μέσω του προγράμματος επανεπένδυσης μερίσματος (Script Dividend).

Ο CEO του ΔΑΑ Γιάννης Παράσχης εξηγεί πως «έχοντας ήδη καταγράψει σημαντική πρόοδο στην προετοιμασία μας για την επόμενη ημέρα του αεροδρομίου και λαμβάνοντας υπ' όψιν τη δυναμική και τις τάσεις της επιβατικής κίνησης, αποφασίσαμε να επιταχύνουμε την επέκταση των εγκαταστάσεών μας, ενοποιώντας τις δύο φάσεις ανάπτυξης 33MAP και 40MAP, προκειμένου να διασφαλίσουμε την απαιτούμενη δυναμικότητα για την εξυπηρέτηση 40 εκατ. επιβατών ετησίως έως το 2032».

Δυναμικά ξεκίνησε το 2025 για την Aegean

Υψηλές πτήσεις καταγράφει η επιβατική κίνηση της Aegean κατά το πρώτο δίμηνο του έτους. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο, η αεροπορική εταιρεία μετέφερε περίπου 1,9 εκατ. επιβάτες στο δίκτυο εσωτερικού και εξωτερικού, προσφέροντας περισσότερες από 2,4 εκατ. θέσεις, αριθμός αυξημένος κατά 8% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Παρά το γεγονός ότι το πρώτο δίμηνο του έτους είναι παραδοσιακά πιο αδύναμο λόγω της χειμερινής περιόδου, η Aegean σημείωσε αύξηση 13% στην κίνηση εξωτερικού και 3% στην κίνηση εσωτερικού, κάτι που σημαίνει ότι το ενισχυμένο χειμερινό πρόγραμμα απέδωσε καρπούς. Να σημειωθεί ότι οι συντελεστές πληρότητας διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Θυμίζουμε ότι συνολικά το 2024 μετέφερε 16,3 εκατ. επιβάτες, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 6% σε σχέση με το 2023, έχοντας προσφέρει περισσότερες από 19,7 εκατ. θέσεις, αυξημένες κατά 1,1 εκατ. παρά τις επιχειρησιακές και γεωπολιτικές προκλήσεις. Παράλληλα, κατέγραψε ένα ακόμη, νέο ιστορικό υψηλό στην επιβατική κίνηση της εταιρείας. Για το 2025, συνεχίζοντας τη στρατηγική ενίσχυσης της δραστηριότητάς της θα προσφέρει περίπου 21,5 εκατ.

Συνεχίζοντας τη στρατηγική ενίσχυσής της η Aegean θα προσφέρει φέτος περίπου 21,5 εκατ. θέσεις, δηλαδή 1,8 εκατ. θέσεις περισσότερες σε σύγκριση με το 2024.

θέσεις, δηλαδή 1,8 εκατ. θέσεις περισσότερες σε σχέση με το 2024. Ειδικότερα, θα προσφέρει περίπου 13 εκατ. θέσεις στο δίκτυο εξωτερικού, ξεπερνώντας κατά 1,4 εκατ. θέσεις επιπλέον συγκριτικά με το 2024 και 8,5 εκατ. θέσεις στο δίκτυο εσωτερικού, περίπου κατά 6% περισσότερες σε ετήσια βάση. Παραμένοντας στο δίκτυο εξωτερικού, έχει ήδη ξεκινήσει να ενισχύει σημαντικά τη δραστηριότητά της στην αγορά της Τουρκίας, προσθέ-

τοντας νέες απευθείας πτήσεις από Ηράκλειο, Μύκονο, Ρόδο και Σαντορίνη προς Κωνσταντινούπολη. Αυτή η στρατηγική υπογραμμίζει τον στόχο της εταιρείας να ενδυναμώσει τη θέση της σε κρίσιμους αερομεταφορικούς κόμβους.

Παράλληλα, εγκαινιάζει νέες απευθείας συνδέσεις προς το Ερμπίλ του Ιράκ και το Μπακού του Αζερμπαϊτζάν από Αθήνα, ανταποκρινόμενη στην αυξά-

νόμενη ζήτηση για συνδέσεις με αυτές τις δυναμικές αγορές.

Στην Κύπρο, η Aegean παραμένει με έναν ενισχυμένο ρόλο στην αγορά, καθώς προγραμματίζει νέα δρομολόγια και αναβάθμιση της προσφερόμενης χωρητικότητας. Μετά τη θετική ανταπόκριση των δρομολογίων από και προς τη Λάρνακα, ανακοίνωσε ότι από την 1η Απριλίου 2025 θα προσφέρει απευθείας πτήσεις από τη Λάρνακα προς τη Ρώμη, ενώ η επιβατική κίνηση από τη βάση της στην Κύπρο αναμένεται να αυξηθεί κατά 25%. Ταυτόχρονα, ενδυναμώνεται περαιτέρω η δραστηριότητα σε Ιβηρική Χερσόνησο, Βαλκάνια (Αλβανία, Βουλγαρία), Αίγυπτο αλλά και Ιταλία (Ρώμη, Μπολόνια) και Ελβετία (Ζυρίχη), ενώ συνεχίζεται και η σημαντική επένδυση της εταιρείας στα δρομολόγια σε Σαουδική Αραβία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Μαρόκο.

Στο δίκτυο εσωτερικού γίνεται προσπάθεια για προσθήκη άμεσων διασυνδέσεων περισσότερων προορισμών με επτά νέα εκ των οποίων τα τέσσερα με βάση το Ηράκλειο, προς τη Ρόδο, τη Νάξο, την Κέρκυρα και την Κω, δύο επιπλέον δρομολόγια με βάση τη Ρόδο, προς τα Χανιά και τη Σαντορίνη, ενώ η Θεσσαλονίκη αποκτά απευθείας σύνδεση με τη Σύρο.

Βασικό κίνητρο για το επιχειρείν στην Ελλάδα η ανάγκη βιοπορισμού

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Μπορεί στο Εκουαδόρ και στη Βοσνία-Ερζεγοβίνα να εντοπίζονται τα μεγαλύτερα ποσοστά όσων ξεκινούν ή ήδη «τρέχουν» μια νέα επιχείρηση, στην Ελλάδα ωστόσο δεν φαίνεται να υπάρχουν αντίστοιχες προσδοκίες για νέα εγκυρήματα. Μάλιστα, ακόμη και όσοι αποφασίζουν να μουν στον επιχειρηματικό στίβο το κάνουν περισσότερο από... ανάγκη, για να εξασφαλίσουν δηλαδή τα προς το ζην, παρά επειδή εντόπισαν μία επιχειρηματική ευκαιρία ικανή να καινοτομήσει διεθνώς. Αυτό είναι ένα από τα ευρήματα της έρευνας Global Entrepreneurship Monitor 2024/2025, με τίτλο «Entrepreneurship Reality Check», στην οποία συμμετείχαν

πάνω από 150.000 άτομα από 51 διαφορετικές χώρες.

Σύμφωνα με την έρευνα, στην Ελλάδα, το ποσοστό του πληθυσμού μεταξύ 18-64 ετών που ξεκινούν ή «τρέχουν» μια νέα επιχείρηση διαμορφώνεται στο 5,5%, λίγο πάνω από 5% που ανέρχεται στη Ρουμανία, με αποτέλεσμα η χώρα μας να κατατάσσεται 46η μεταξύ 51 οικονομιών.

Στις πρώτες θέσεις διακρίνονται το Εκουαδόρ με ποσοστό 33,4%, ενώ ψηλά στην κατάταξη είναι και το Πουέρτο Ρίκο, η Ιορδανία και η Βοσνία-Ερζεγοβίνα (22,7%).

Από την άλλη, στην Ελλάδα συναντάται διαχρονικά μεγάλο ποσοστό επιχειρηματιών με εδραιωμένες επιχειρήσεις (σχεδόν 15%), γεγονός, σύμφωνα

Μόλις 32,7% των Ελλήνων δηλώνουν πως κίνητρό τους είναι «να κάνουν κάτι διαφορετικό στον κόσμο».

με την έρευνα, που δείχνει ότι για κάθε τρεις εδραιωμένες επιχειρήσεις αντιστοιχεί λιγότερη από μία νέα επιχείρηση.

Στο μεταξύ, το βασικό κίνητρο για την εκκίνηση μιας νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα για το 75,3% των επιχειρηματιών που βρίσκονται στα αρχικά στάδια (early stage entrepreneurs) σχετίζεται με την ανάγκη βιοπορισμού. Με άλλα λόγια, επιδιώκουν να εξασφαλίσουν τα προς το ζην «λόγω έλλειψης θέσεων εργασίας».

Το ποσοστό αυτό συγκαταλέγεται στα υψηλότερα μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών που συμμετείχαν στην έρευνα, μετά τη Ρουμανία (84,2%). Αντίθετα, το 32,7% των Ελλήνων απαντά ότι το κίνητρο είναι «να κάνει κάτι διαφορετικό στον κόσμο», ενώ πάνω από 1 στους 2

(53,1%) προτάσσει την ανάγκη απόκτησης μεγαλύτερου εισοδήματος. Πάντως, όπως προκύπτει από την έρευνα, το αίσθημα της αποτυχίας αποτρέπει αρκετούς Έλληνες –και όχι μόνο– να ξεκινήσουν το δικό τους enterprise. Πάνω από 1 στους 2 εκτιμά ότι διαθέτει τις δεξιότητες αλλά και τις γνώσεις για να ξεκινήσει τη δική του επιχείρηση, ωστόσο λιγότεροι από 1 στους 10 Έλληνες σκοπεύουν να το κάνουν πράξη μέσα στα επόμενα τρία χρόνια. Αυτό ίσως συνδέεται και με τον φόβο της αποτυχίας, καθώς το ποσοστό των Ελλήνων που βλέπει ευκαιρίες αλλά διστάζει να ξεκινήσει μια επιχείρηση λόγω φόβου αποτυχίας, αυξήθηκε από 2 στους 5 το 2019 σε πάνω από 1 στους 2 το 2024 (54,1%).

Πλήρους απασχόλησης το 53,54% των νέων συμβάσεων τον Ιανουάριο

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Περισσότερες από 15.000 χαμένες θέσεις εργασίας, κατά κύριο λόγο σε εκπαίδευση, κατασκευαστικές δραστηριότητες, βιομηχανία τροφίμων, κινηματογραφικές παραγωγές και επισκευή μηχανημάτων, κατέγραψε κατά τον Ιανουάριο που μας πέρασε το πληροφοριακό σύστημα του υπουργείου Εργασίας «Εργάνη». Η εικόνα αυτή έρχεται να... ρίξει σκιές στην εικόνα της αγοράς εργασίας με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), καθώς κατά τον ίδιο μήνα το ποσοστό ανεργίας παρουσίασε σημαντικότερη μείωση φθάνοντας στο 8,7%.

Με τους ειδικούς να επισημαίνουν πως αυτά τα δύο στοιχεία δεν είναι αντικρουόμενα και ότι υπάρχουν σημαντικές διακυμάνσεις στην απασχόληση, λόγω της εποικτικότητας, της προσαρμογής, διόρθωσης δηλαδή των στοιχείων με βάση την εποχική εικόνα του κάθε δείκτη, το ενδιαφέρον πλέον στρέφεται στο κλείσιμο του τριμήνου, όπου η στατιστική εικόνα από την ΕΛΣΤΑΤ θα είναι σαφώς πιο κοντά στην πραγματική.

Αλλωστε και τα επίσημα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη» δείχνουν βελτίωση της αγοράς εργασίας, αφού παρά τις 15.540 χαμένες θέσεις εργασίας τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους, σε ετήσια βάση, έχουμε λιγότερες απώλειες, σε ένα μήνα που κατά κανόνα οι απολύσεις επικρατούν των προσλήψεων, κυρίως λόγω της λήξης συμβολαίων στο τέλος κάθε Δεκεμβρίου και των απολύσεων λόγω του τέλους των εορτών. Είναι άλλωστε χαρακτηριστικό πως τον Ιανουάριο του 2024 είχαν χαθεί περισσότερες από τις διπλάσιες θέσεις εργασίας (-31.997). Αναλυτικά, τον Ιανουάριο του 2025 κατεγράφησαν 205.933 προσλήψεις, δηλαδή 10.932 περισσότερες από πέρυσι τον ίδιο μήνα, και 221.383 απολύσεις, 5.615 λιγότερες σε σχέση με πριν από ένα έτος. Επίσης, μόλις δύο φορές κατά το παρελθόν (όσο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία), το 2014

και το 2021, τον μήνα Ιανουάριο οι προσλήψεις ήταν περισσότερες των απολύσεων (+6.397 θέσεις και +2.338, αντίστοιχα).

Στα θετικά στοιχεία περιλαμβάνεται και το ότι το 53,54% των νέων συμβάσεων, ήτοι 110.265 από τις 205.933, αφορούσε πλήρη απασχόληση, έναντι 76.969 προσλήψεων (37,38%) για τις οποίες υπεγράφησαν συμβάσεις μερικώς απασχόλησης, καθώς και 18.699 προσλήψεων (9,08%) με όρους εκμερτηροπής εργασίας (9,08%).

Οι περισσότερες απώλειες θέσεων εργασίας (5.360) κατεγράφησαν σε εργαζομένους που βρίσκονταν στις πλέον παραγωγικές ηλικίες, μεταξύ 30 και 44 ετών, ενώ αμέσως μετά βρέθηκαν εργαζόμενοι μεταξύ 45 και 64 ετών, όπου κατεγράφησαν 4.199 χαμένες θέσεις εργασίας. Στις ηλικίες 15-24 ετών χάθηκαν 4.095 θέσεις εργασίας, ενώ άλλες 1.050 χαμένες θέσεις αφορούν εργαζομένους ηλικίας 25-29 ετών. Ανά δραστηριότητα, οι μεγαλύτερες απώλειες (-10.141 θέσεις) κατεγράφησαν στην εστίαση. Άλλες 4.846 θέσεις χάθηκαν στις δραστηριότητες απασχόλησης και 4.278 στο λιανικό εμπόριο. Η πρώτη πεντάδα συμπληρώνεται με τις διοικητικές δραστηριότητες γραφείου και γραμματειακή υποστήριξη (2.426 απώλειες) και με τις δραστηριότητες ανθρώπινις υγείας (1.082 απώλειες).

Στον αντίποδα, οι περισσότερες προσλήψεις, σύμφωνα με το σύστημα «Εργάνη», διαπιστώθηκαν στον κλάδο της εκπαίδευσης (+3.276 νέες θέσεις εργασίας) και ακολουθούν οι εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες όπου έγιναν 4.391 προσλήψεις έναντι 3.308 αποχωρήσεων, με θετικό ισοζύγιο 1.083 θέσεων εργασίας. Στη βιομηχανία τροφίμων πραγματοποιήθηκαν 7.832 προσλήψεις έναντι 7.135 αποχωρήσεων, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν 697 θέσεις εργασίας, ενώ στην παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών και τηλεοπτικών προγραμμάτων έγιναν 4.484 προσλήψεις έναντι 3.794 αποχωρήσεων, με θετικό ισοζύγιο 690 θέσεων εργασίας.

Μόλις ένα στα πέντε ακίνητα αγοράζεται με στεγαστικό δάνειο

Τα νέα ζευγάρια δεν μπορούν να δεσμευθούν λόγω των χαμηλών μισθών

ΤΟΥ **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Μόλις το 20% των αγοραπωλησιών κατοικιών στην ελληνική αγορά, ή μία στις πέντε, πραγματοποιείται με τη μεσολάβηση του τραπεζικού συστήματος, δηλαδή μέσω της λήψης στεγαστικού δανείου. Έτσι, από 80.000 δανειακές συμβάσεις αγοράς κατοικίας που συνάπτονταν ετησίως πριν από την οικονομική κρίση, πλέον το μέγεθος δεν ξεπερνάει τις 14.000 συμβάσεις σε ετήσια βάση. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάστηκαν χθες, στο πλαίσιο του συνεδρίου ακινήτων για την αγορά της Β. Ελλάδας, Prodexpo North, από τον κ. Θεόδωρο

Πριν από την οικονομική κρίση συνάπτονταν 80.000 δανειακές συμβάσεις αγοράς κατοικίας και σήμερα μόλις 14.000.

Μητράκο, διευθυντή-σύμβουλο διοίκησης και πρώην υποδιοικήτη της Τράπεζας της Ελλάδος.

«Το 2023, η αξία των νέων στεγαστικών δανείων ανήλθε σε 1,2 δισ. ευρώ και το 2024 σε 1,45 δισ. ευρώ, κυρίως λόγω των προγραμμάτων “Σπίτι μου”, με δεδομένο και ότι τα κριτήρια χρηματοδότησης παραμένουν αυστηρά. Έτσι, παρατηρείται πολύ μεγάλη διαφορά στην σχέση με την περίοδο πριν από την κρίση. Αυτό εξηγείται από την απροθυμία των σημερινών νέων να δεσμευθούν για τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα και συνδέεται φυσικά με δύο κρίσιμες παραμέτρους, την υψηλή επισφάλεια στην αγορά εργασίας και το χαμηλό διαθέσιμο εισόδημα των νέων ζευγαριών», τόνισε ο κ. Μητράκος.

Το έλλειμμα προσφοράς
Εν τω μεταξύ, η προσφορά παραμένει έντονα ελλειμματική έναντι της ζήτησης,

Ενώ οι τιμές των ακινήτων έχουν υπερκαλύψει τις απώλειες της οικονομικής κρίσης, άλλες κρίσιμες μεταβλητές της αγοράς ακινήτων, όπως οι επενδύσεις σε νέες κατοικίες και η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, εξακολουθούν να υστερούν. Πριν από την κρίση, οι επενδύσεις σε κατοικίες άγγιζαν το 10,8% του ΑΕΠ, έναντι 2,3% που είναι σήμερα, κάτι που ερμηνεύει και το κενό στην προσφορά.

τόσο πανελλαδικά, όσο και στην πόλη της Θεσσαλονίκης όπου, όπως και στην Αθήνα, μεγάλο μέρος των αγορών πραγματοποιείται από ξένους επενδυτές που ενδιαφέρονται για τη βραχυχρόνια μίσθωση ή για το πρόγραμμα «χρυσή βίλα». Κάπως έτσι, ο ρυθμός αύξησης των τιμών πώλησης άγγιξε το 15,6% στις αρχές του 2023 και έκτοτε κινείται με τάσεις αποκλιμάκωσης, παραμένοντας υψηλός, καθώς, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέθεσε ο κ. Μητράκος, κατά το εννιάμηνο του 2024 διαμορφώθηκε σε 9,2%. Έτσι, ενώ οι τιμές έχουν υπερκαλύψει τις απώλειες της οικονομικής κρίσης, άλλες κρίσιμες μεταβλητές της αγοράς ακινήτων, όπως οι επενδύσεις σε νέες κατοικίες και η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών, εξακολουθούν να υστερούν. «Πριν από την κρίση, οι επενδύσεις σε κατοικίες άγγιζαν το 10,8% του ΑΕΠ, έναντι 2,3%

που είναι σήμερα, κάτι που ερμηνεύει και το κενό στην προσφορά, συγκριτικά με τη ζήτηση», σημείωσε ο κ. Μητράκος. Έτσι εξηγείται και η δυσκολία των δικαϊκών των προγραμμάτων στήριξης των νέων για αγορά ακινήτου, όπως το «Σπίτι μου», να εντοπίσουν το κατάλληλο σπίτι. Ο κ. Μητράκος στάθηκε στην πολυδιάσπαση της πληροφορίας, που καθιστά πιο δύσκολη τη διαδικασία αναζήτησης κατοικίας. «Βλέπουμε, για παράδειγμα, ότι κάθε τράπεζα και servicer έχουν τη δική τους ξεχωριστή ψηφιακή πλατφόρμα διάθεσης ακινήτων. Θα έπρεπε όλα αυτά να ενοποιηθούν κάτω από κεντρικά, ώστε να είναι ευκολότερος ο εντοπισμός των ακινήτων από τους ενδιαφερόμενους», τόνισε ο ίδιος.

Η Θεσσαλονίκη

Πάντως, τα έργα ανάπλασης που προωθούνται στην πόλη της Θεσσαλο-

νίκης, σε συνδυασμό και με εμβληματικά έργα υποδομής, όπως το μετρό και οι επεκτάσεις του, διαμορφώνουν νέες συνθήκες στην αγορά κατοικίας, τροφοδοτώντας τη ζήτηση. «Στη Θεσσαλονίκη παρατηρούνται ανάγκες για νέες κατοικίες, τόσο προσιτού χαρακτήρα, όσο και για μεσαία εισοδήματα, ακόμα και για πολυτελείς κατοικίες, π.χ. για Βαλκάνιους που θέλουν να έχουν ένα σπίτι στην πόλη», ανέφερε ο κ. Δημήτρης Ανδριόπουλος, διευθύνων σύμβουλος της Dimand Real Estate. Η εισηγμένη προώθηση του έργου της ανάπλασης του παλιού εργοστασίου του ΦΙΣ, για το οποίο έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία πολεοδομικής μελέτης. Στη συνέχεια θα εκδοθεί η οικοδομική άδεια, ώστε να ξεκινήσει η κατασκευή κατά την περίοδο του τέταρτου τριμήνου του 2025, ενώ το έργο θα έχει ολοκληρωθεί το αργότερο έως τις αρχές του 2028, λαμβάνοντας υπόψη και την κατάσταση που επικρατεί στην κατασκευαστική αγορά, τόνισε ο κ. Ανδριόπουλος. Εντός του ΦΙΣ θα φιλοξενούνται κατοικίες, ένα ξενοδοχείο διαφορετικού χαρακτήρα και προσέγγισης από τα υφιστάμενα, χώροι τέχνης και πολιτισμού και ένας μεγάλος ελεύθερος χώρος, που θα προσθέσει μια νέα πλατεία στην πόλη.

Σημαντικά έργα ανάπλασης που προωθούνται στη Θεσσαλονίκη αυτή την περίοδο, είναι ασφαλώς η διαμόρφωση του παρακτίου μετώπου της πόλης, συνολικού μήκους 40 χιλιομέτρων, που θα συνδέσει το Αγγελοχώρι με το Καλοχώρι, η ανάπλαση της ΔΕΘ, που συνεχίζει να ωριμάζει τεχνικά και λειτουργικά, ώστε να προκληθεί ο σχετικός διαγωνισμός παραχώρησης εκμετάλλευσης, όπως επίσης και η ανάπτυξη εμπορευματικού κέντρου στο πρώην στρατόπεδο Γκόνο.

BRAD PITT EDWARD NORTON
A DAVID FINCHER FILM

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΜΑΡΤΙΟΥ 21:00

FIGHT CLUB
ΔΡΑΜΑ

Όταν ο Τζακ και ο Τάιλερ γνωρίζονται, αρχίζουν να παλεύουν μεταξύ τους για να καταπολεμήσουν την ένταση που υπάρχει στη ζωή τους. Σύντομα ιδρύουν το Fight Club, ένα παράνομο κλαμπ πυγμαχίας.

Το Κανάλι Διατίθεται:

cablenet cytavision

MESIMVRIA

Θέση: 101 Θέση: 48

LOVE 100.7 FM
98.1 & 105.7

Ακούς ό,τι αγαπάς
όλες τις ώρες

ΤΑΣΙΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ & ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

6-10

ΠΡΩΤΗ ΠΡΩΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ

ME 12.9%

ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ

21-24

ΠΡΩΤΗ ΒΡΑΔΙΝΗ ΕΚΠΟΜΠΗ

ME 15.2%

ΣΥΛΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

9-12

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

ME 13.4%

ΣΥΜΜΕΤΡΟΝ ΜΕ ΤΗΝ SYMMETRON MARKET RESEARCH ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΝΟΕΜΒΡΙΟ 2023 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ 2024 ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΗΛΙΚΙΩΝ 13-60.

Πρωταθλητής στην αύξηση τιμών κατοικιών ο Πειραιάς

Η άνοδος ξεπερνάει το 80% τα τελευταία πέντε χρόνια

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

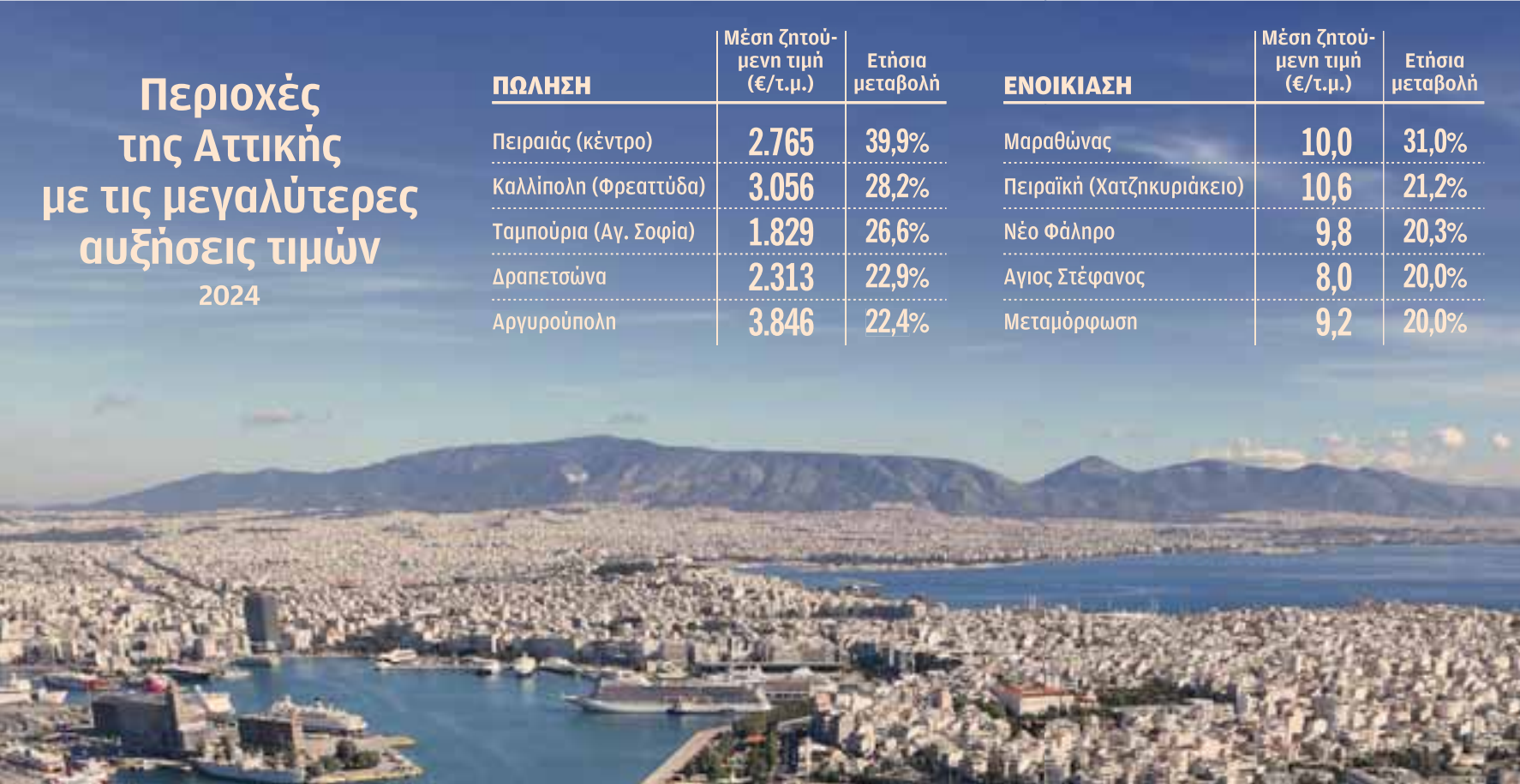
Ξεπερνούν κάθε προσδοκία οι αποδόσεις της αγοράς κατοικίας στην Αττική, για όσους είχαν τη ρευστότητα να επενδύσουν σε αυτήν πριν από πέντε χρόνια. Με βάση σχετική ανάλυση της πλατφόρμας ηλεκτρονικών αγγελιών του Spirotogatos, το διάστημα από το 2019 έως και το τέλος του 2024, έχουν σημειωθεί αυξήσεις έως 84% στις μέσες ζητούμενες τιμές πώλησης κατοικιών στην Αττική κι έως 50% στις αντίστοιχες τιμές ενοικίασης. Επομένως, αν ένας επενδυτής αγόραζε πριν από πέντε χρόνια, όχι μόνο έχει τη δυνατότητα κεφαλαιοποίησης μεγάλων υπεραξιών στις τιμές πώλησης, αλλά επιπλέον έχει καταγράψει και σημαντική αύξηση των εσόδων από την εκμίσθωση του ακινήτου του.

Σε σχετική ανάλυση της πλατφόρμας ηλεκτρονικών αγγελιών του Spirotogatos, τη μεγαλύτερη άνοδο καταγράφει η ευρύτερη περιοχή του Πειραιά με 84%, καθώς η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης κατοικίας ανέρχεται πλέον σε 2.483 ευρώ/τ.μ., από 1.350 ευρώ/τ.μ. πριν από πέντε χρόνια. Ο κύριος όγκος των αυξήσεων αυτών παρατηρείται την περίοδο από τα μέσα του 2023 και μέχρι το τέλος του 2024, με κύριο «υπαίτιο»

Οι πιο οικονομικές περιοχές για αγορά κατοικίας στην Αττική είναι η Αγία Βαρβάρα, το Πέραμα, οι Αχαρνές και τα Πατήσια.

Μεγάλες αυξήσεις κατά 56% σε 1.920 ευρώ/τ.μ. από 1.215 ευρώ/τ.μ. καταγράφονται στα δυτικά προάστια, ενώ στα νότια προάστια, η συνολική άνοδος των τιμών αγγίζει το 49% σε 3.785 ευρώ/τ.μ. Αντίστοιχα, στα βόρεια προάστια και στο κέντρο της Αθήνας, η συνολική αύξηση της τελευταίας πενταετίας ανέρχεται σε 40% και 41%, αντίστοιχα.

Την περίοδο 2019-2024, οι μεγαλύτερες αυξήσεις των ζητούμενων τιμών ενοικίασης καταγράφονται στα ανατολικά προάστια της Αττικής, με σχεδόν 50% (49,7%). Ακολουθούν τα προάστια

ΠΗΓΗ: Spirotogatos

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

του Πειραιά με αύξηση 40,1%, ενώ στην τρίτη θέση βρίσκονται τα δυτικά προάστια της Αθήνας, όπου οι τιμές αυξήθηκαν κατά 38,8%. Όσον αφορά την ενοίκιαση κατοικίας, οι υψηλότερες μέσες ζητούμενες τιμές καταγράφονται στη Βουλιαγμένη (19 ευρώ/τ.μ.), στην περιοχή Κολωνακίου - Λυκαβηττού (16,7 ευρώ/τ.μ.), στο Παλαιό Ψυχικό (15,9 ευρώ/τ.μ.), στη Γλυφάδα (15,8 ευρώ/τ.μ.) και στη Φιλοθέη (15 ευρώ/τ.μ.). Στο σύνολο της χώρας, οι μέσες ζητούμενες τιμές για ενοίκιαση κατοικιών κατέγραψαν αύξηση 7,8% σε σύγκριση με το 2023, ενώ στην Αττική ενισχύθηκαν κατά 8,1%.

Το 2024, οι τιμές πώλησης κι ενοικίασης συνέχισαν την ανοδική πορεία τους, καταγράφοντας ετήσια αύξηση κατά 8,8% στο σύνολο της χώρας και κατά 7,9% στην Αττική. Αντίστοιχα, οι

τιμές ενοικίασης σημείωσαν αύξηση κατά 7,8% σε πανελλαδικό επίπεδο και κατά 8,1% στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Οι περιοχές των νοτιών προαστίων της Αττικής καταλαμβάνουν τις πρώτες τρεις θέσεις στις υψηλότερες μέσες ζητούμενες τιμές πώλησης. Στην κορυφή βρίσκονται η Βουλιαγμένη, η Βούλα και η Γλυφάδα. Ακολουθούν το Κολωνάκι - Λυκαβηττός και ο Αλίμος. Ειδικότερα, στη Βουλιαγμένη, με βάση τις αγγελίες, η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης αγγίζει τις 6.667 ευρώ/τ.μ., στη Βούλα τις 5.653 ευρώ/τ.μ. και στη Γλυφάδα τις 5.053 ευρώ/τ.μ., ενώ την πρώτη πεντάδα συμπληρώνουν το Κολωνάκι και ο Λυκαβηττός με 5.000 ευρώ/τ.μ. και ο Αλίμος με 4.815 ευρώ/τ.μ. Οι πιο οικονομικές περιοχές της Αττικής για αγορά κατοικίας το 2024 εντοπίζονται

στον κεντρικό τομέα Αθηνών, στα δυτικά και στα προάστια του Πειραιά. Μεταξύ των επιμέρους περιοχών, ξεχωρίζουν η Αγία Βαρβάρα (1.260 ευρώ/τ.μ.), το Πέραμα (1.365 ευρώ/τ.μ.), οι Αχαρνές (1.500 ευρώ/τ.μ.), η περιοχή Α. Πατησίων-Α. Αχαρνών και τα Πατήσια, όπου η μέση ζητούμενη τιμή πώλησης διαμορφώνεται σε 1.500 ευρώ/τ.μ.

Οι περιοχές του Πειραιά και των προαστίων του πρωταγωνίστησαν το 2024 στην πώληση κατοικιών, αφού σημείωσαν τις υψηλότερες αυξήσεις στη μέση ζητούμενη τιμή πώλησης στην Αττική. Ειδικότερα, το κέντρο του Πειραιά κατέγραψε τη μεγαλύτερη αύξηση, με εντυπωσιακή μεταβολή 39,9% σε σύγκριση με το 2023. Αμέσως μετά, έχουμε τις περιοχές Καλλιπόλης - Φρεαττίδας με ετήσια αύξηση κατά 28,2%, τα Ταμπούρια - Αγία Σοφία (26,6%) και

τη Δραπετσώνα (22,9%). Την πρώτη πεντάδα έρχεται να συμπληρώσει η Αργυρούπολη στα νότια προάστια με αύξηση 22,4%.

Σε ό,τι αφορά τη διεθνή ζήτηση για αγορά κατοικιών στην Αττική το 2024, στην κορυφή των προτιμήσεων των ξένων αγοραστών βρίσκεται το κέντρο της Αθήνας, και μετά τα νότια αλλά και τα βόρεια προάστια. Οι πιο δημοφιλείς τύποι κατοικίας προς πώληση για τους δυνητικούς αγοραστές από το εξωτερικό είναι τα διαμερίσματα, οι μονοκατοικίες και οι μεζονέτες.

Τέλος, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για αγορά κατοικιών στην Αττική από το εξωτερικό προέρχεται από πολίτες των ΗΠΑ, της Βρετανίας, της Γερμανίας, του Ισραήλ, της Κύπρου, της Αυστραλίας, της Ελβετίας, του Καναδά, της Γαλλίας και της Ολλανδίας.

Εργοστάσια και παλιά κτίρια μετατρέπονται σε κατοικίες

Στην ανάπλαση παλιών βιομηχανικών ακινήτων στον Πειραιά και στη Θεσσαλονίκη προχωρούν ιδιώτες επενδυτές

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΞΑΝΟΓΛΟΥ

Κεφάλαια που εκτιμάται ότι θα ξεπεράσουν τα 500 εκατ. ευρώ αναμένεται να διοχετευτούν έως το τέλος της δεκαετίας για τη μετατροπή παλιών βιομηχανικών ακινήτων σε συγκροτήματα μεικτής χρήσης, με επίκεντρο την κατοικία. Οι ιδιώτες που επενδύουν στις αναπλάσεις αυτές σχεδιάζουν σύγχρονες «γειτονιές» και ζωντανούς χώρους, που εκτός από κατοικία θα συνδυάζουν χώρους πρασίνου και αναψυχής, χρήσεις πολιτισμού, εμπορικά καταστήματα κι εστιατόρια, ενώ, ανάλογα με το έργο, ενδεχομένως και ξενοδοχείο ή εξυπηρετούμενα διαμερίσματα (serviced apartments), στοχεύοντας και σε ένα διαφορετικό κοινό.

Από τις νέες αφίξεις στον επενδυτικό χάρτη είναι το μεγάλο έργο που δρομολογεί η εταιρεία DKG Development στην είσοδο της πόλης του Πειραιά. Πρόκειται για μια επένδυση που εκτιμάται ότι θα απαιτήσει συνολικά κεφάλαια 200 εκατ. ευρώ, που θα προέλθουν από έναν συνδυασμό ιδίων κεφαλαίων και τραπεζικού δανεισμού. Σχεδιάζεται η ανακατασκευή και η ανάπλαση σειράς κτιρίων και παλιών βιομηχανιών, σε μια περιοχή που εκτείνεται περίχ της οδού Πειραιώς (πλησίον του Κεράνη) και της οδού Ομηρίδου Σκυλίτη, κοντά στο γήπεδο Καραϊσκάκη.

Συνολικά θα αξιοποιηθούν 10 κτίρια, δομησιμης επιφάνειας 85.000 τ.μ., με το 65% αυτών να αφορά διαμερίσματα, το 15% εμπορικά καταστήματα κι ένα επιπλέον 7% γραφεία. Το έργο ονομάζεται Piraeus Gate και αναπτύσσεται σε διάφορες φάσεις, με την πρώτη εξ αυτών, που ήδη «τρέχει», να προβλέπει την αξιοποίηση πέντε κτιρίων, συνολικής

Θα συνδυάζουν χώρους πρασίνου και αναψυχής, χρήσεις πολιτισμού, εμπορικά καταστήματα και εστιατόρια.

επιφανείας 26.930 τ.μ. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η δεύτερη φάση του έργου, που προβλέπει την ανάπλαση της παλιάς βιομηχανίας ΑΖΕΛ, ένα ακίνητο που η DKG αγόρασε από την Πειραιώς Real Estate. Πρόκειται για ένα ιστορικό συγκρότημα που αποτελείται από τέσσερα επιμέρους κτίρια, επιφάνειας 12.606 τ.μ. Βρίσκεται σε οικόπεδο 7,8 στρεμμάτων που περικλείεται από τις οδούς Γρηγορίου Λαμπράκη, Ομηρίδου Σκυλίτη και Αθανασίου Διάκου στον Πειραιά, πολύ κοντά στις γραμμές του ΗΣΑΠ. Το σχέδιο προβλέπει τη δημιουργία 440 εξυπηρετούμενων διαμερισμάτων, συνολικής επιφάνειας 54.600 τ.μ. Εξ αυτών, το 20% θα είναι 47 τ.μ., το 70% θα είναι 75 τ.μ. και το υπόλοιπο 10% θα είναι 92 τ.μ. Ορίζοντας ολοκληρώσης του συγκεκριμένου έργου είναι το τέλος του 2028.

Επίσης, στην οδό Πειραιώς, αλλά βορειότερα, στον αριθμό 252, πλησίον της Ανατάτης Σχολής Καλών Τεχνών και του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού, η Noval Property του ομίλου Viohalco συνεχίζει την αδειοδοτική ωρίμανση του έργου ανάπλασης του ακινήτου της παλιάς Χαλκόρ, που ήταν και η πρώτη παραγωγική μονάδα της εταιρείας. Στόχος της επένδυσης των 170 εκατ. ευρώ είναι η μεταμόρφωση της έκτασης, ώστε να διαμορφωθεί η πρώτη «πράσινη» γειτονιά της χώρας.

Η εταιρεία DKG Development προχωράει σε μια επένδυση ύψους 200 εκατ. ευρώ στην είσοδο της πόλης του Πειραιά. Το έργο Piraeus Gate εκτείνεται περίχ της οδού Πειραιώς (πλησίον του Κεράνη) και της οδού Ομηρίδου Σκυλίτη, κοντά στο γήπεδο Καραϊσκάκη. Συνολικά θα αξιοποιηθούν 10 κτίρια, δομησιμης επιφάνειας 85.000 τ.μ., με το 65% αυτών να αφορά διαμερίσματα, το 15% εμπορικά καταστήματα κι ένα επιπλέον 7% γραφεία.

Εκτός από χώρους πρασίνου και πολιτισμού, που θα αποτελούν το επίκεντρο, στην έκταση θα φιλοξενοούνται επίσης χώροι γραφείων, καταστημάτων κι εστίασης, ένα ξενοδοχείο και κατοικίες. Μάλιστα, στόχος είναι τα οικιστικά ακίνητα να είναι προσιτού κόστους, καθώς θα εκμισθώνονται σε μόνιμους κατοίκους της περιοχής.

Σε κοντινή απόσταση βρίσκεται και η παλιά μονάδα της γαλακτοβιομηχανίας ΔΕΛΤΑ, στην οδό Κερκύρας στον Ταύρο, κοντά στην Πέτρου Ράλλη. Το ακίνητο της Froneri αποκτήθηκε πριν από περίπου ένα χρόνο από τον όμιλο MRP Development, που είναι ένας από τους μεγαλύτερους φορείς ανάπτυξης ακινήτων στην Ολλανδία. Στο ακίνητο υ-

πάρχουν κτίσματα 20.000 τ.μ. Προς το παρόν δεν έχουν γίνει γνωστά τα σχέδια της εταιρείας, ωστόσο κύκλοι της αγοράς εκτιμούν ότι είναι εφικτή μια ευρύτερη ανάπλαση του συγκροτήματος, μέσω της δημιουργίας ενός πόλου κατοικιών, καταστημάτων και χώρων εστίασης και αναψυχής, καθώς μάλιστα η MRP έχει παρόμοια εμπειρία στην Ολλανδία.

Αντιστοίχως στη Θεσσαλονίκη, η Dimand Real Estate έλαβε το πράσινο φως, μέσω της έκδοσης του σχετικού προεδρικού διατάγματος, για τη μεταμόρφωση του παλιού εργοστασίου της Ψυχοποιίας ΦΙΞ, που βρίσκεται σε έκταση 25 στρεμμάτων στη Δυτική Θεσσαλονίκη, σε έναν πολυκώρο διαμονής, φιλοξενίας και αναψυχής. Με βάση το σχέδιο που έχει εκπονήσει η Dimand, προωθείται η δημιουργία ενός χώρου συνολικής επιφάνειας 46.500 τ.μ., εκ των οποίων 15.500 τ.μ. θα αφορούν την αξιοποίηση των υφιστάμενων διατηρητέων κτισμάτων του ακινήτου. Σε αυτά θα αναπτυχθούν χρήσεις κατοικίας κι εστίασης, ενώ θα δημιουργηθεί επίσης ένα ξενοδοχείο και μερικά εμπορικά καταστήματα, κυρίως με είδη πρώτης ανάγκης. Παράλληλα, θα κατασκευαστούν και δύο νέα πράσινα κτίρια κατοικιών (πιστοποιημένα κατά το πρότυπο LEED Gold), με συνολική επιφάνεια 30.000 τ.μ. Σε αυτά θα στεγάζονται επίσης διαμερίσματα (υπολογίζεται ότι θα δημιουργηθούν περίπου 200 κατοικίες), όπως επίσης κι ένα ακόμα ξενοδοχείο. Το συνολικό ύψος της επένδυσης εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 150 εκατ. ευρώ, ενώ η οικοδομική άδεια αναμένεται να εκδοθεί στις αρχές του 2025.

Υπενθυμίζεται ότι πριν από μερικούς μήνες η Dimand εξαγόρασε κι ένα όμορο ακίνητο και συγκεκριμένα μια έκταση 2,7 στρεμμάτων, όπου στεγαζόταν η βιομηχανία ΧΥΜΟΦΙΞ. Η κίνηση αυτή θα επιτρέψει την καλύτερη διαμόρφωση του πρώην εργοστασίου του ΦΙΞ, μια και θα ενοποιηθεί με το κυρίως ακίνητο, ενώ θα παράσχει και τη δυνατότητα μεγαλύτερης δόμησης, όπως και την καλύτερη αξιοποίηση των κοινόχρηστων χώρων.

ΑΠΟ
€236.000
ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΠΟΔΟΣΗ
ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ROI) 6%

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com [in](#) [f](#) [@](#) [@cyfieldgroup](#) **CYFIELD**

ALPHA BANK

Culture Day

Σε μία πρωτοποριακή εκδήλωση, που συγκέντρωσε περισσότερους από 6.000 συμμετέχοντες από την Ελλάδα, την Κύπρο, το Λονδίνο, το Λουξεμβούργο, τις θυγατρικές του Ομίλου Alpha Bank, η διοίκηση παρουσίασε επίσημα τον νέο εταιρικό Σκοπό του Ομίλου και τις Αξίες που τον συνοδεύουν.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Ωδείο Αθηνών, με ταυτόχρονες διαδικτυακές συνδέσεις που επέτρεψαν τη συμμετοχή hubs από την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Καλαμάτα, την Κρήτη, το Λονδίνο, το Λουξεμβούργο και την Κύπρο. Στη Λευκωσία, περισσότεροι από 150 εργαζόμενοι της Alpha Bank Κύπρου παρευρέθησαν στο hub που στήθηκε για τον σκοπό αυτό, όπου παρακολούθησαν ζωντανά την εκδήλωση και συνδέθηκαν με τα υπόλοιπα hubs του Ομίλου. Το Culture Day σηματοδότησε την απαρχή ενός νέου κεφαλαίου για την Alpha Bank, αναδεικνύοντας το όραμα μιας Τράπεζας που καινοτομεί, εξελίσσεται δυναμικά και ανταποκρί-

νεται στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες των Πελατών και των Εργαζομένων της. Το Culture Day εγκαινίασε ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της Alpha Bank, φέρνοντας στο επίκεντρο το όραμα για μία Τράπεζα δυναμική που αμφισβητεί παγιωμένους τρόπους λειτουργίας, ανταποκρίνεται στις σύγχρονες προκλήσεις και επικεντρώνεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις των πελατών και του προσωπικού της.

Ο CEO του Ομίλου, κ. Βασίλης Ψάλτης, σε δήλωσή του ανέφερε: «Στηρίζουμε την Πρόοδο στη ζωή και την επιχειρηματικότητα για ένα καλύτερο αύριο - αυτός είναι ο νέος Σκοπός μας. Και ξεχωρίζει, γιατί διαθέτει τη δύναμη της Αλήθειας μας, μιας αλήθειας που αντανακλά τόσο την ιστορία 140 ετών, όσο και το τι είναι η Τράπεζά μας σήμερα. Δείχνει τη δεσμευσή μας να στηρίζουμε την Πρόοδο, και να ενσωματώσουμε τις υπηρεσίες μας στη ζωή των πελατών μας, άψογα και απρόσκοπτα».

Στην τοποθέτησή του, ο CEO της

Alpha Bank Κύπρου, κ. Μίλτος Μιχαηλός, αναφέρθηκε στον μετασχηματισμό της Τράπεζας: «Πριν από 1,5 χρόνο, ξεκινήσαμε στην Κύπρο ένα μεγάλο ταξίδι αλλαγής. Επαναπροσδιορίσαμε τις προτεραιότητές μας, θέσαμε γερά θεμέλια και μεταμορφώσαμε την Alpha Bank Κύπρου σε μια πιο σύγχρονη, ευέλικτη και ισχυρή Τράπεζα. Τα αποτελέσματα είναι εμφανή: ενισχύσαμε την κερδο-

φορία μας, θωρακίσαμε την Τράπεζα και κερδίσαμε σημαντικές μάχες στην αγορά». Μιλώντας για το μέλλον, πρόσθεσε: «Προχωράμε ακόμα πιο δυναμικά, αυτοματοποιούμε διαδικασίες, βελτιώνουμε την εμπειρία των πελατών μας, τηρούμε τις δεσμεύσεις μας με διαφάνεια και επενδύουμε στους Ανθρώπους μας για να εξελιχθούν και να δημιουργήσουν».

SKYUP AIRLINES

Εναρξη πτήσεων μεταξύ Λάρνακας & Κισινάου

Με ένα cocktail event η Sky Up Airlines γιόρτασε στο SkyView Rooftop Bar στη Λευκωσία την έναρξη των πτήσεών της μεταξύ Λάρνακας και Κισινάου (Μολδαβία) από 19 Απριλίου 2025, με 3 εβδομαδιαίες πτήσεις.

Στην εκδήλωση παρευρέθησαν οι εκπρόσωποι της SkyUp Airlines, Daria Aliksieienko, Deputy CCO for Sales and Revenue Development, Svetlana Igochnikova, International Sales Manager και Nataliia Kalinichenko, Reputation Management Head, οι οποίες παρουσίασαν τις τελευταίες εξελίξεις και στρατηγικές της αεροπορικής, ενώ αναδείχθηκαν και πολλές άλλες πτυχές – όλες επικεντρωμένες στην παροχή μιας διακεκριμένης εμπειρίας για τους ταξιδιώτες. Η Orthodoxou Aviation διατελεί με υπερηφάνεια, εδώ και αρκετά χρόνια, γενικός αντιπρόσωπος Πωλήσεων της αεροπορικής εταιρείας στην Κύπρο και αναλαμβάνει την εκπροσώπηση, τις πωλήσεις, το μάρκετινγκ και την επίβλεψη των πτήσεών της από το αεροδρόμιο της

Λάρνακας. Για το εν λόγω γεγονός, η Daria Alekseyenko, αναπληρώτρια CCO Ανάπτυξης Πωλήσεων της SkyUp Airlines ανέφερε: «Η οικοδόμηση αξιοπιστίας και ισχυρών σχέσεων με τους εταίρους ωφελεί τόσο τη συνδεσιμότητα της Κύπρου με την Ευρώπη και πέραν αυτής,

την ανάπτυξη της αεροπορικής εταιρείας στην αγορά, θέτοντας γερά θεμέλια για περαιτέρω επέκταση του δικτύου δρομολογίων μας προς την Κύπρο. Από τον Απρίλιο του 2025, θα ξεκινήσουμε να εκτελούμε τακτικές πτήσεις από Κισινάου προς Λάρνακα. Βλέπουμε τεράστιες δυ-

νατότητες για αυτή τη διαδρομή, η οποία θα προσελκύσει ταξιδιώτες, όχι μόνο τουριστική κίνηση, αλλά και εκείνους που ταξιδεύουν για οικογενειακούς και επαγγελματικούς λόγους από τη Μολδαβία και ιδιαίτερα την Ουκρανία, επειδή για τους Ουκρανούς, το Κισινάου έγινε ένας σημαντικός κόμβος για αεροπορικά ταξίδια. Ενδυναμωμένοι από τους συνεργάτες μας, είμαστε έτοιμοι να επαναφέρουμε την Κύπρο στο δίκτυό μας».

Από την πλευρά του, ο διευθύνων σύμβουλος της Orthodoxou Aviation Ltd, κ. Αντώνης Ορθόδοξου, εξέφρασε τον ενθουσιασμό του, για την επικείμενη έναρξη του δρομολογίου Λάρνακας – Κισινάου: «Αυτό το νέο κεφάλαιο σηματοδοτεί ένα σημαντικό ορόσημο για την εταιρεία. Η ομάδα μας είναι ιδιαίτερα ενθουσιασμένη που επαναδραστηριοποιείται αυτή η επιτυχημένη συνεργασία. Είμαστε βέβαιοι ότι οι πτήσεις Λάρνακα - Κισινάου θα προσελκύσουν άμεσα το ενδιαφέρον και τον ενθουσιασμό της αγοράς».

LIDL ΚΥΠΡΟΥ

Επετειακός διαγωνισμός για τα 15 χρόνια

Η Lidl Κύπρου συμπληρώνει φέτος 15 χρόνια δυναμικής παρουσίας στην Κύπρο με έναν μεγάλο διαγωνισμό, που χαρίζει πλούσια δώρα σε 15+1 τυχερούς της εφαρμογής Lidl Plus.

Συγκεκριμένα, από την Τρίτη 4 Μαρτίου έως και το Σάββατο 19 Απριλίου 2025, κάθε χρήστης Lidl Plus μπορεί να συμμετάσχει στον διαγωνισμό συμπληρώνοντας τη σχετική φόρμα, μπαίνοντας έτσι αυτόματα στην κλήρωση για να διεκδικήσει μοναδικά δώρα. Αναλυτικότερα, 1 ηλεκτρικό αυτοκίνητο BMW iX1, και 15 ταξιδιωτικά πακέτα για δύο άτομα. Η Lidl Κύπρου, στο πλαίσιο του μεγάλου εορτασμού της 15ετίας, προγραμματίζει πληθώρα ενεργειών για τους καταναλωτές, όπως μεγάλους διαγωνισμούς Lidl Plus, ειδικές εκπτώσεις, καθώς

και εσωτερικές δράσεις για τους ανθρώπους της και τις οικογένειές τους. Κατεβάστε το Lidl Plus δωρεάν από το App Store, το Google Play ή το Huawei AppGallery, κάντε γρήγορα και εύκολα εγγραφή και πάρτε μέρος στον επετειακό διαγωνισμό.

ΜΥΡPETROLINA APP

Γέμισε και ψώνισε

Χρησιμοποίησε το MyPetrolina app για καύσιμα κίνησης σε πρατήρια Petrolina, Agip και Eni και διεκδίκησε τη μοναδική ευκαιρία που σου προσφέρει, να είσαι εσύ ένας από τους 50 τυχερούς που θα διεκδικήσουν κουπόνια αξίας 200 ευρώ ή ένας από τους 10 μεγάλους τυχερούς που θα διεκδικήσουν κουπόνια αξίας 500 ευρώ, από επιλεγμένες Υπεραγορές. Κάθε συναλλαγή αξίας €10, σε πρατήρια Petrolina, Agip και Eni, αντιστοιχεί και σε μια συμ-

μετοχή. Επιπλέον, με κάθε σου συναλλαγή μέσω της εφαρμογής MyPetrolina, μαζεύεις βαθμούς και τους εξαργυρώνεις με επώνυμα προϊόντα, επωφελείσαι τις αποκλειστικές προσφορές και βρίσκεις πληροφορίες για το πλησιέστερο πρατήριο Petrolina, Agip και Eni. Mypetrolina app και βγες όλο τον χρόνο κερδισμένος. Υπάρχει ανώτατο όριο καυσίμων. Για όρους και προϋποθέσεις, επισκεφθείτε το petrolina.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

BAILOUT

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ & POWER GAMES

ΜΕ ΤΟΝ
ΓΙΑΝΝΟ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΜΕ ΑΠΟΨΗ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Μερίσματα άνω του 1,7 δισ. από τις τράπεζες

Οι διανομές της προσεχούς τριετίας θα ξεπεράσουν το 50% της κερδοφορίας έναντι 44% περίπου κατά μέσον όρο το 2024

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Μερίσματα άνω του 1,7 δισ. ευρώ έναντι 873 εκατ. ευρώ το 2023 θα διανείμουν για την προηγούμενη οικονομική χρήση οι τέσσερις συστημικές τράπεζες, ανεβάζοντας παράλληλα τον πήχυ για τις διανομές της προσεχούς 3ετίας που θα ξεπεράσουν το 50% της κερδοφορίας έναντι 44% περίπου κατά μέσον όρο το 2024. Οδηγός τα υψηλά κέρδη της περιόδου που ανήλθαν το 2024 στα 4,3 δισ. ευρώ και αναμένεται να ενισχυθούν την προσεχή τριετία κόντρα στην τάση μερικής αποκλιμάκωσης των επιτοκίων.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Τράπεζας Πειραιώς για το σύνολο της αγοράς, η πιστωτική επέκταση το 2025 θα κινηθεί μεταξύ 9-11 δισ. ευρώ, επίπεδο που θα διατηρηθεί την προσεχή τετραετία, με προοπτική να φθάσει στα 10-12 δισ. ευρώ το 2028, ενώ η εκτίμηση για την πορεία του ευριβορ διαμορφώνεται μεταξύ 2,3%-2,1% έως το τέλος

Η πιστωτική επέκταση το 2025 θα κινηθεί μεταξύ 9-11 δισ. ευρώ, επίπεδο που θα διατηρηθεί την προσεχή τετραετία, με προοπτική να φθάσει στα 10-12 δισ. το 2028.

της περιόδου. Η τάση αυτή αναμένεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα τα έσοδα από τόκους, ενώ ανοδικά θα κινηθούν και τα έσοδα από προμήθειες λόγω της διεύρυνσης των χορηγήσεων, της αύξησης των πωλήσεων τραπεζο-ασφαλιστικών προϊόντων και των υπό διαχείριση κεφαλαίων, που αναδεικνύονται σε βασική πηγή άντλησης προμηθειών.

Νέες εξαγορές

Η υψηλή κερδοφορία –εκτός από τα αυξημένα μερίσματα– ενισχύει και τα κεφαλαιακά αποθέματα των τραπεζών,

	ALPHA BANK		ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ		EUROBANK		ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	
ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Καθαρά κέρδη	654	618	1.158	1.106	1.447,9	1.139,5	1.066	788
Μέρισμα (μετρητά και επαναγορά μετοχών)	281	122	405	330	674	342	373	79
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.646,6	1.658,8	2.356	2.263	2.507	2.174	2.088	2.003
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	420	374,2	427	382	665,8	543,8	636	547
ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ								
Ενήμερα δάνεια	33,3	30	33,6	31,5	46,3	36,8	33,7	30,1
Καταθέσεις	51	48,4	57,6	57,1	78,6	57,4	62,8	59,6
Υπό διαχείριση κεφάλαια	18,5	15,7	7	4,9	20,7	16,6	11,4	9,3
Βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (CET1)	16,3%	14,3%	18,3%	17,8%	15,7%	16,1%	14,7%	13,3%
Δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPE)	3,8%	6%	2,6%	3,7%	2,9%	3,5%	2,6%	3,5%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

δίνοντας περιθώριο για νέες εξαγορές στον ευρύτερο χρηματοοικονομικό κλάδο, όπως ο τραπεζικός και ο ασφαλιστικός τομέας και ο τομέας της διαχείρισης περιουσίας.

Παρόμοιες κινήσεις υλοποιούν τόσο η Alpha Bank με την εξαγορά της FlexFin και της AstraBank, όσο και η Eurobank με την εξαγορά της Ελληνικής Τράπεζας και της CNP Ασφαλιστικής, με τη διοίκηση της τελευταίας να προαναγγέλλει και νέες εξαγορές. Αντίστοιχα, η διοίκηση της Τράπεζας Πειραιώς δρομολογεί την εξαγορά της Εθνικής Ασφαλιστικής, ενώ ανοικτό το ενδεχόμενο εξαγορών

άφνησε και η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας.

• Πειραιώς. Τα νέα επιχειρησιακά σχέδια των τραπεζών προβλέπουν μεγέθυνση της κερδοφορίας και αυξημένα μερίσματα σε επίπεδα άνω του 50%. Συγκεκριμένα, το τετραετές επιχειρησιακό σχέδιο που ανακοίνωσε η διοίκηση της Τράπεζας Πειραιώς προβλέπει σταθεροποίηση των καθαρών κερδών στο επίπεδο του 1,1 δισ. ετησίως το 2025-27 και 1,3 δισ. ευρώ το 2028, με τη διοίκηση να επιβεβαιώνει τη δέσμευσή της για αύξηση του προς διανομή μερίσματος στο επίπεδο του 50% για το

2025 από 35% το 2024. Το προς διανομή μέρισμα διαμορφώνεται στα 373 εκατ. ευρώ και θα καταβληθεί σε μετρητά, ενώ όπως διαβεβαίωσε ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Χρήστος Μεγάλου η μερισματική πολιτική δεν θα επηρεαστεί από το πρόγραμμα εξαγορών που έχει ανακοινώσει, δηλαδή την προοπτική απόκτησης της Εθνικής Ασφαλιστικής, για την οποία βρίσκεται σε αποκλειστικές διαπραγματεύσεις με το CVC Capital Partners.

• Eurobank. Μέρισμα 674 εκατ. ευρώ, από τα οποία 386 εκατ. ευρώ σε μετρητά και 288 εκατ. ευρώ ως επαναγορά με-

τοχών, θα προτείνει η διοίκηση της Eurobank, ανεβάζοντας το συνολικό μέρισμα που θα έχει διανεμηθεί την τελευταία τριετία στο 1,1 δισ. ευρώ. Το τριετές επιχειρησιακό πλάνο προβλέπει σχεδόν διπλασιασμό σε σχέση με την προηγούμενη τριετία των μερισμάτων που θα διανεμηθούν στους μετόχους, το ύψος των οποίων θα ανέλθει στα 2 δισ. ευρώ. Όπως δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Φακίων Καραβίας παράλληλος στόχος είναι η διατήρηση κεφαλαιακού αποθέματος 100 μονάδων βάσης ώστε να διατεθεί για πιθανές εξαγορές όχι μόνο στον τραπεζικό τομέα,

όπως είπε, αλλά και «στον ασφαλιστικό και στον τομέα του asset management με στόχευση τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους». Το τριετές επιχειρηματικό πλάνο προβλέπει ετήσιο ρυθμό ανόδου των δανείων 7,5%, σταθεροποίηση των επιτοκιακών εσόδων στα 2,5 δισ. ευρώ το 2025 και αύξηση στα 2,7 δισ. ευρώ το 2027, ενώ τα έσοδα από προμήθειες θα εκτοξευθούν από τα 666 εκατ. ευρώ το 2024 στα 850 εκατ. ευρώ το 2027, και η συνεισφορά των δραστηριοτήτων εξωτερικού στην οργανική κερδοφορία θα ανέλθει στο 55% από 47,8% το 2024.

• Alpha Bank. Η διοίκηση της Alpha Bank θα προτείνει για την προηγούμενη οικονομική χρήση τη διανομή μερίσματος συνολικής αξίας 281 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 43% επί των δημοσιευμένων κερδών 2024, από τα οποία το 75% θα διατεθεί για την επαναγορά ιδίων μετοχών (buyback). Το νέο τριετές επιχειρησιακό πλάνο, όπως ανακοινώθηκε από τον διευθύνοντα σύμβουλο Βασίλη Ψάλτη, προβλέπει ότι το προς διανομή μέρισμα θα αυξηθεί στο 50% το 2025 από 40% το 2024, καθώς η κερδοφορία το 2027 θα αγγίξει το 1 δισ. ευρώ και τα συνολικά έσοδα θα ξεπεράσουν τα 2,5 δισ. ευρώ το 2027. Το χαρτοφυλάκιο ενήμερων δανείων αναμένεται να αυξηθεί στα 35,5 δισ. ευρώ το 2025 από 33,3 δισ. ευρώ το 2024 και να ξεπεράσει τα 41 δισ. ευρώ το 2027.

• Εθνική. Στο 60% αυξάνει η διοίκηση της Εθνικής Τράπεζας τον στόχο για τη διανομή μερίσματος την προσεχή τριετία 2025-2027, βασιζόμενη στην υψηλή κερδοφορία και στην ισχυρή κεφαλαιακή βάση, που θα διατηρηθεί σε επίπεδο άνω του 18% και επιτρέπει σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο Παύλο Μυλωνά την οργανική ανάπτυξη του ομίλου αλλά και την αξιοποίηση ευκαιριών εντός και εκτός συνόρων. Το τριετές επιχειρησιακό πλάνο για την περίοδο 2025-27 προβλέπει καθαρά επιτοκιακά έσοδα 2,1 δισ. ευρώ την τρέχουσα χρονιά και 2,3 δισ. ευρώ το 2027, ενώ τα έσοδα από προμήθειες θα αυξηθούν με ετήσιο ρυθμό άνω του 8%.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη				(Σε δολάρια)				Verizon Comms				Walt Disney Co			
Εταιρείες	Πρώ από το κλείσιμο	Μετ.%		Wells Fargo & Walmart Inc	Μετ.%			87,82	-4,251			103,08	-2,3031		
London/Λονδίνο				(Σε νέβες)				Anglo American				A.B.Food			
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		3031	1,303			4375,26157	-3,565			1934,5	0,73		
Altria Group	58,99	2,0765		ADMIRAL GRP				ASHTAD GRP				1768,5	-4,12		
Amazon Com	194,54	-2,3639		ASHTAD GRP				ASTRAZENECA				537,2	-0,075		
Amex Express C	261,32	-4,352		ASHTAD GRP				ANTOFAGASTA				1768,5	-4,12		
Amgen	327,36	0,7696		ASHTAD GRP				AVIVA				537,2	-0,075		
Apple Inc	227,48	-4,848		ASHTAD GRP				BARCLAYS				283,95	-4,753		
Bank of Americ	39,83	-3,7923		ASHTAD GRP				BAE SYS.				1569	0,16		
Baxter Intl In	36,56	-0,0273		ASHTAD GRP				BERKELEY GRHL				3628	0		
Boeing Co	148,15	-3,911		ASHTAD GRP				BR.LAND				358,6	1,198		
Bristol Myers	63,11	3,3066		ASHTAD GRP				BUNZL				3020	-2,146		
Caterpillar In	345,21	-1,453		ASHTAD GRP				BP				416,05	1,209		
The Cigna Gr P	326,68	1,7631		ASHTAD GRP				BURBERRY GRP				999,2	0,692		
Chevron	157,57	0,7867		ASHTAD GRP				BT GROUP				159,2	0,437		
Cisco Systems	62,06	-2,9403		ASHTAD GRP				COCACOLA HBC A				3470	0,115		
Citigroup	67,41	-4,3287		ASHTAD GRP				CARNIVAL				1385,27351	-4,828		
Cerveneas	14,46	-3,2776		ASHTAD GRP				CENTRICA				144	-1,706		
Coca-Cola Co	71,45	0,028		ASHTAD GRP				COMPASS GROUP				2620	0,653		
Colgate Palmol	97,5	0,7856		ASHTAD GRP				CAPITA GROUP				13,6	-1,449		
Danava Corp	79,97	-0,9046		ASHTAD GRP				CRH				7192	-1,996		
Diana Shipping	1,77	-2,2099		ASHTAD GRP				DCC				5270	-0,378		
Dow Inc	37,4	-0,1335		ASHTAD GRP				DIAOGE				2177	0,299		
Dupont of NMOU	76,83	-1,6891		ASHTAD GRP				DIRECT LINE				276,6	-0,433		
Global X Em M R E	25,78	-2,9915		ASHTAD GRP				EXPERIAN				3567	-0,751		
Entergy CP	80,46	-1,0697		ASHTAD GRP				EASVET				502,2	-1,141		
Exxon Mobil	111,8	2,55		ASHTAD GRP				FRESHILLO				838,5	-1,179		
Fedex Corp	246,51	-2,3877		ASHTAD GRP				GLENCORE				319,9	-1,206		
Ford Motor Co	9,96	0,6061		ASHTAD GRP				GSK				1529	1,597		
Intl Bus Machi	256,9	-1,7741		ASHTAD GRP				HIKMA				2118	-0,282		
General Dynam	271,94	0,1399		ASHTAD GRP				HAMMERSON				255,4	-0,931		
Ge Aerospace O	192,12	-0,708		ASHTAD GRP				HARGREAVES LAN				1105,553	0		
Goldm Sachs Gr	531,66	-5,0047		ASHTAD GRP				HSBC HLDGS.UK				862,1	-2,465		
Halliburton Co	24,89	-0,44		ASHTAD GRP				INTL CONSOL AI				316,2	-2,481		
The Hftd Ins O	117,35	-0,382		ASHTAD GRP				INTERCON. HOTE				9100	-0,132		
HP Inc	29,98	-1,8337		ASHTAD GRP				ITV				79,1	0,063		
Home Depot Inc	374,65	-0,5706		ASHTAD GRP				JOHNSON MATTHE				1448	-0,822		
Intel Corp	19,93	-3,4399		ASHTAD GRP				KINGFISHER				268,6	3,667		
Johnson Johnso	167,7	0,6059		ASHTAD GRP				LAND SECS.				567	2,732		
JPMorgan Chase	232,22	-4,1522		ASHTAD GRP				LEGAL&GEN.				246,5	-0,649		
Lazard Inc Ord	44,85	-8,3572		ASHTAD GRP				LLOYDS GRP				69,18	-2,453		
McDonald's Cor	317,25	-1,2574		ASHTAD GRP				MARKS & SP				0	-1,468		
Merck & Co	95,23	0,6128		ASHTAD GRP				MONDI				1253,5	-1,57		
Microsoft CP	380,16	-3,3434		ASHTAD GRP				NATIONAL GRID				990,8	2,775		
3M Company	147,62	0,9023		ASHTAD GRP				NEXT				9984	0,282		
Morgan Stanley	111,69	-6,371		ASHTAD GRP				PRUDENTIAL				744,681	-0,878		
Nike Inc Cl B	76,4	-2,7866		ASHTAD GRP											
Norfolk Southe	239,1	-1,2881		ASHTAD GRP											
Pfizer Inc	26,64	-0,3367		ASHTAD GRP											
Procter & Gamb	176,26	0,1762		ASHTAD GRP											
Rockwell Autom	270,37	-2,2311		ASHTAD GRP											
Schlumberger L	41,14	-0,556		ASHTAD GRP											
Southern	92,96	1,7068		ASHTAD GRP											
Stealthgas	5,42	-2,693		ASHTAD GRP											
Unisys Corp	4,03	-3,3573		ASHTAD GRP											
UnitedHealth G	480,22	-2,2712		ASHTAD GRP											
US Bancorp	42,37	-5,2549		ASHTAD GRP											

Tokyo/Τόκιο			Paris/Παρίσι		
		(Σε γιέν)			(Σε ευρώ)
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%
AJINOMOTO	6025	0.03	ACCOR	45.93	-1.42
ASAHI GROUP HL	1907.5	-0.93	AIR LIQUIDE	183.26	1.64
ASTELLAS PHARM	1460	0.24	ALSTOM	23.18	-4.45
BRIDGESTONE CO	6023	0.17	AXA	38.52	-0.62
CANON INC	4799	-2.54	BNP PARIBAS	74.44	-2.78
CASIO COMPUTER	1265.5	-0.98	BOUYGUES	35.11	-1.35
CITIZEN WATCH	966	2.33	CAPGEMINI	152.80	-0.62
CREDIT SAISON	3465	-1.92	CARREFOUR	13.32	2.23
DAIWA SEC GROU	1027	-0.44	CASINO GUICHAR	0.78	10.55
SUBARU	2866.5	2.54	CREDIT AGRICOL	16.30	-1.66
FUJIFILM HOLDI	3075	1.92	DANONE	72.34	0.72
FUJITSU	3032	-2.57	DASSAULT SYSTE	40.29	2.26
HINO MOTORS	467.7	-0.7	L'OREAL	364.50	1.38
HITACHI	3703	-2.81	L'VM.H.	630.30	-0.65
HONDA MOTOR	1444	0.91	LAGARDERE	20.55	-1.91
IHI	10275	-5.17	MICHELIN	35.35	2.17
ISUZU MOTORS	1965	0.15	PERNOD RICARD	104.00	1.66
KAWASAKI HYV I	8500	-2.75	KERING	255.00	2.41
KAJIMA CORP	3048	-0.78	PUBLICIS GROUP	94.70	-0.08
KEIO	3912	0.03	RENAULT	47.20	-0.86
KOBE STEEL	1870.5	-1.06	SAINT-GOBAIN	100.10	-5.48
KONICA MINOLTA	560.2	2.3	SANOFI	109.48	-0.33
JTEKT	1144	-2.18	SCHNEIDER ELEC	219.10	-2.14
MITSUBI UFJ FG	1920	-0.13	SOCIETE GENERA	39.87	-5.25
MITSUBISHI COR	2580.5	1.08	SODEXO	77.25	1.85
MITSUBISHI ELE	2647	-1.6	TFI	8.53	2.34
MITSUBISHI MOT	436.1	-0.09	THALES	236.20	-0.21
NEC CORPORATIO	14700	-3.19	VEOLIA ENVIRON	30.43	-1.11
NIKON HLDG	2380	0.08			
NIKON CORP	1654.5	1.5			
NISSAI CORP	1907.5	0.59			
NISSAN MOTOR C	433.1	-1.46			
NOMURA HOLDING	958.7	-0.7			
NISSAN CHEMICA	4540	1.43			
NIPPON PAPER I	1067				
OBAYASHI CORP	1981.5	-1.12			
ODAKUYO ELEC RA	1524.5	0.93			
OII HOLDINGS	632.1	-0.68			
OSAKA GAS	3296	-1.35			
RICOH CO LTD	1647	2.3			
SECOM	5256	2.1			
SEVEN & I HLDG	2120	1.34			
SHARP CORP	959.6	0.31			
SHIMIZU CORP	1446	-1.21			
SHISEIDO	2822	0.98			
SUNY GROUP COR	3458	-3.11			
SFMG	3710	-1.17			
SUJITOMO CHEM	368.3	-0.83			
SUZUKI	1671	-1.24			
TAISEI CORP	6173	-0.12			
TDK CORPORATIO	1558.5	-0.42			
TOBU RAILWAY	2653.5	0.47			
TOKIO MARINE H	5311	-0.58			
TORAY INDUSTRI	1034	-1.24			
TREND MICRO	10045	-1.66			
TOPY INDUS LTD	2208	1.52			
TOPY INDUSTRI	1034	-1.24			
TOYOTO	987	-0.3			
TOYOTA MOTOR C	2829	0.93			
YAMAHA CORP	1165	1.92			

Amsterdam/Αμστερνταμ			Madrid/Μαδρίτη		
		(Σε ευρώ)			(Σε ευρώ)
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%
ALBERTS	34.74	-4.24	ACS CONS Y SER	53.5	-2.0147
AMERON	5.606	-3.34	AENA SME	217.6	0.092
BN PARIBAS	19.1	-2.15	ACERINOX	11.16	-4.1237
KZ NOBEL	60.72	-1.11	ACCIONA	118.5	-0.3364
ARCELORMITTAL	29.03	-4.05	AMADEUS	73.4	-1.2113
SMIL HOLDING	639	-4.76	BBVA	12.76	-3.0395
APAGOS	24.04	-1.88	BANKINTER	9.978	-0.568
HEINEKEN	80.7	-0.81	CAIXABANK	7.014	-1.044
IG GROEP	18.528	-1.81	DISTR INT ALIM	18.4	0.5464
PN KON	3.759	1.48	ENDESA	21.6	0.9346
N GROUP	47.92	-0.42	ENAGAS	13.19	3.7766
ICD	128.8	-6.26	FERROVIAL	39.54	-1.6418
INDUSTAD	42.14	0.33	FOMENTO DE CON	10.32	-0.7692
ELX	43.78	-0.09	GRIFOLS	10.065	-3.4065
OPAK	39.36	-0.96	IBERDROLA	13.745	1.1778
OLTERS KLUWER	140.9	-0.84	INT AIRLINES G	3.691	-2.8173
			INDRA SISTEMAS	24.94	0
			INDITEX	50.2	-0.4363
			MAPFRE	2.716	-0.1471
			MERLIN PROP	9.6	-1.6897
			ARCELORMITTAL	29.04	-4.7557
			REPSOL	11.745	-0.2971
			BDO DE SABADEL	2.666	-2.3443
			BANCO SANTANDER	5.951	-4.3705
			SACYR	3.238	-3.401
			TELEFONICA	4.248	1.0226
			TECNICAS REUN	14.57	-2.607

Milano/Μιλάνο		
		(Σε ευρώ)
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%
SPA SA	2.21	2.18
ZIMUT HLDG	25.30	26.68
NEL	6.94	6.78
NI	13.63	13.54
ENERALI	31.90	32.23
EOX	0.41	0.41
TESA SANPAOL	4.79	-2.14
EDIOBANCA	17.39	17.39
CS MEDIAGROUP	1.02	1.03
RYSMIAN	52.70	54.54
NAM	4.63	4.50
ELECOM ITALIA	0.27	0.28
ENARIS	16.79	17.28
ERNA	7.93	7.77
NACCREDIT	51.59	-3.32

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.627,94	1.627,36	0,58	0,04%
FTSE/X.A. LARGE CAP	3.998,94	3.997,27	1,67	0,04%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	14.517,55	14.643,36	-125,81	-0,86%
FTSE/X.A.ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.257,37	4.241,03	16,34	0,39%
FTSE/X.A. MID CAP	2.470,49	2.470,34	0,15	0,01%
FTSE/X.A. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	956,68	956,34	0,34	0,04%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	373,57	374,02	-0,45	-0,12%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.881,36	1.881,44	-0,08	0,00%
FTSE/X.A. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	6.885,12	6.882,24	2,88	0,04%
FTSE/X.A. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.386,12	3.385,91	0,21	0,01%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.225,00	2.229,39	-4,39	-0,20%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	3.080,37	3.079,26	1,11	0,04%
FTSE/X.A. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.538,42	1.540,72	-2,30	-0,15%
FTSE/ATHEX ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.784,95	5.756,17	28,78	0,50%
FTSE/ATHEX ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	7.208,28	7.218,84	-10,56	-0,15%
FTSE/ATHEX ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.740,40	4.756,94	-16,54	-0,35%
FTSE/ATHEX ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.337,06	5.286,76	50,30	0,95%
FTSE/ATHEX ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	7.794,06	7.807,30	-13,24	-0,17%
FTSE/ATHEX ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.341,00	7.390,40	-49,40	-0,67%
FTSE/ATHEX ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.286,57	5.345,06	-58,49	-1,09%
FTSE/ATHEX ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.275,66	5.268,80	6,86	0,13%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/X.A. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΑΛΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	4,380	3,30%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	320,000 -3,03%
ALTER EGO MEDIA A.E. (ΚΟ)	4,785	3,03%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2,425 -2,61%
JUMBO (ΚΟ)	26,400	2,25%	ΕΙΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	2,085 -2,34%
ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	2,590	1,97%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	2,570 -2,28%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	4,780	1,70%	UNIBIOS (ΚΟ)	1,460 -1,68%
AUTONELLAS (ΚΟ)	11,180	1,64%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,768 -1,67%
PROFILE (ΚΟ)	5,100	1,39%	ΑΒΑΣ (ΚΟ)	2,095 -1,64%
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3,090	1,31%	ΟΛΠ (ΚΟ)	31,750 -1,55%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	9,500	1,28%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,630 -1,51%
NOVA ΠΡΟΠΕΡΤΥ ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	2,550	1,19%	TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	40,000 -1,48%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ		
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	51.962.228,55	ALTER EGO MEDIA A.E. (ΚΟ) 0,88%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	48.307.294,44	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ) 0,88%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	40.968.044,41	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ) 0,56%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	25.002.424,18	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ) 0,52%
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	7.637.876,52	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ) 0,46%
JUMBO (ΚΟ)	5.080.784,44	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ) 0,35%
TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	4.537.161,25	ΑΒΑΣ (ΚΟ) 0,26%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4.332.743,88	AUTONELLAS (ΚΟ) 0,23%
ΔΕΗ (ΚΟ)	4.175.692,46	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ) 0,23%
ΟΤΕ (ΚΟ)	3.786.462,34	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP 0,18%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ			
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	148	484	7.398
FTSE/X.A. Τράπεζες	10	82	1.454
FTSE/X.A. Large Cap	138	402	5.944
MSCI GREECE REBASED	0	0	0
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.036	41.612	353.933
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	19	584	18.215
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	82	474	3.822
ΑΚΤΟΡ Α.Ε. ΣΥΜ/ΧΩΝ (ΚΟ)	51	511	15.060
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	361	20.911	110.100
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	0	0	368
AUTONELLAS (ΚΟ)	2	2	135
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	27	129	431
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	0	0	47
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	6	13	166
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	17	68	7.180
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	25	299	1.554
ΕΙΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	49	154	7.223
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	263	6.083	18.193
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	4.558
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	5	741
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	8	46	11.638
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	6	70	2.840
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	40	141	4.981
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	35	160	12.332
JUMBO (ΚΟ)	6	10	419
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	21	96	8.515
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	105	323	6.947
MIG (ΚΟ)	0	0	256
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	43	142	6.735
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	369	2.983	13.734
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	1.015
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	0	0	61
ΟΤΕ (ΚΟ)	23	82	3.211
ΟΛΠ (ΚΟ)	2	2	133
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	317	7.657	62.481
ΔΕΗ (ΚΟ)	74	382	23.957
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	146
TITAN CEMENT (ΚΑ)	25	88	753
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	56	197	5.986
Δικαιώματα σε Δείκτες	8	65	622
FTSE/X.A. Large Cap	8	65	622
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	101	339
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	0
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	6
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	0
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	50
ΔΕΗ (ΚΟ)	3	101	283
Συνολική Δραστηριότητα	2.195	42.262	362.292

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	169.731.719,54
ΠΟΛΥΜΕΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	7.637.876,52
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	5.080.784,44
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.021.697,25
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.919.247,90
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	4.537.161,25
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	4.523.003,73
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	3.829.028,81
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΩΝΙΑ	3.786.462,34
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	2.358.289,45
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.924.242,30
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.691.089,07
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.250.167,83
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	1.122.846,31
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.111.375,68
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	865.239,01
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	848.376,25
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	323.765,91
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	304.365,51
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	224.726,14
ΤΡΟΦΙΜΑ	202.193,56
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	173.180,07
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	148.687,38
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	135.729,58
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	133.468,85
ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	120.949,90
Α.Ε.Α.Π. ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	118.212,80

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΕΤΕ (COCA-COLA)	9,5	1,28%
ΕΕΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	40,84	-0,10%
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	2,425	-2,61%
ΠΕΙΡ (ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	4,78	1,70%
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	2,024	-1,36%
ΜΥΤΙΛ (METLEN)	36,82	0,88%
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	17,07	-0,12%
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	26,4	2,25%
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	15,1	1,07%
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	12,91	-0,69%
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	40	-1,48%
ΜΟΗ (ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ)	21,4	-0,09%
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	18,58	0,22%
ΟΡΤΙΜΑ (OPTIMA BANK)	14,62	0,00%
ΕΛΠΕ (HELLENIC ENERGY)	7,85	-0,19%
CENER (CENERGY HOLDINGS)	9,36	-0,85%
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,46	-1,37%
ΔΑΑ (ΔΙΕΘΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	8,792	-0,48%
ΑΡΑΙΓ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ)	11,02	0,82%
ΣΑΡ (ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	12,9	-0,46%
ΑΚΤΡ (ΑΚΤΟΡ)	5,23	0,97%
ΒΙΟ (VIOHALCO)	5,68	-1,05%
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	5,94	0,51%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,35	-0,42%
ΕΙΧΑ (ΕΙΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	2,085	-2,34%

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 11 Μαρτίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,7700	4,7900	4,7898	-0,0250	18.509	4,7800	4,7900	4,7800	-0,21
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	5,4000	5,4800	5,4397	-4,8300	26.339	5,4000	5,4400	5,4200	-1,09
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,5500	1,5800	1,5605	-1,1410	36.262	1,5650	1,5800	1,5800	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1350		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0480	0,0500	0,0485	0,0300	16.203	0,0480	0,0485	0,0480	0,00
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,6600	3,7400	3,7041	0,1690	3.276	3,6600	3,7200	3,6600	-1,08
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2,5600	2,6000		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2500		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0180	0,0185	0,0183	-0,3680	16.296	0,0190	0,0205	0,0185	-15,91
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)	0,0675	0,0675	0,0675	0,5980	650	0,0555	0,0000	0,0675	9,76
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0145	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0450	0,0550		
ΕΙΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3760	0,4240		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)						0,0275	0,0300		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0345	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2080		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0090	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0050	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0035	0,0035	0,0035	0,0500	255.695	0,0035	0,0040	0,0035	16,67
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0175		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0190	0,0190	0,0190	-0,1000	3.188	0,0190	0,0200	0,0190	-5,00
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *						0,0000	2,9400		
ΚΟΝΕ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1000	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0490	0,0525		
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,7700	0,7700	0,7700	0,0000	1.000	0,7700	0,7800	0,7700	0,00
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						4,0000	4,4000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1780	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0450		
ΡΟΙΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0135	0,0000		
ΣΤΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,2680	0,3100	0,2712	-1,1320	2.231	0,2680	0,2980	0,2680	-4,96
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						1,1500	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,8200	0,8250	0,8209	-0,4480	5.821	0,8050	0,8200	0,8200	-0,61
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,2840	0,2980		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	3,7200	3,7800	3,7228	-5,7190	1.280	3,7200	3,7800	3,7200	-1,59
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0345	0,0420		
ΚΕΟ	KEO PLC	2,3200	2,3400	2,3225	0,2480	2.018	2,3400	2,4200	2,3200	0,00
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,7050		
ΜΙΛΕ	BLUE ISLAND PLC	1,2600	1,2600	1,2600	-2,9280	307	1,2600	1,3000	1,2600	-3,08
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,3340	0,3420		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,0500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,1540	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0,2040	0,2700	0,2267	0,0720	32.000	0,0000	0,2580	0,2560	13,27
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,2820	0,2820	0,2820	-0,2000	1.235	0,2820	0,2840	0,2820	-0,70
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΔΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0770	0,0770	0,0770	0,0000	45.000	0,0770	0,0790	0,0770	0,00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,1630		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,9400	0,9500		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Χωρίς εκπλήξεις
τα «Δύο Συνέδρια»
στην Κίνα

Οι ετήσιες συνεδριάσεις της ανώτατης νομοθετικής και πολιτικής συμβουλευτικής αρχής της Κίνας, γνωστές ως «Δύο Συνέδρια», ξεκίνησαν στις 4 Μαρτίου και αναμένεται να ολοκληρωθούν στις 11 Μαρτίου 2025. Μέχρι στιγμής οι συνεδριάσεις δεν επιφύλαξαν εκπλήξεις. Ο στόχος αύξησης του ΑΕΠ τέθηκε περίπου στο 5% για το 2025, ίδιος με τους στόχους για το 2023 και το 2024. Στην έκθεση κυβερνητικών εργασιών η κινεζική κυβέρνηση παρέθεσε πληθώρα βασικών οικονομικών παραμέτρων, συμπεριλαμβανομένων του στόχου πληθωρισμού 2% και δημοσιονομικού ελλείμματος 4%. Ειδικότερα, επιμέρους μέτρα όπως η σημαντικού ύψους ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη του αναπτυξιακού στόχου. Οι ενισχυμένες κεφαλαιακά τράπεζες θα μπορέσουν με πιστωτική επέκταση να στηρίξουν την εγχώρια ζήτηση και την κατανάλωση σε μία περίοδο που οι εξαγωγές της Κίνας θα αντιμετωπίσουν εμποδία από τους επιβαλλόμενους δασμούς των ΗΠΑ. Καθίσταται σαφές από τα μέχρι στιγμής δημοσιευμένα ενημερωτικά έγγραφα των συνεδρίων ότι προτεραιότητα έχει η τόνωση της εγχώριας ζήτησης, με έμφαση στην προώθηση νέων καταναλωτικών προτύπων όπως η ψηφιακή και η πράσινη κατανάλωση με την εν λόγω στροφή να αντανακλά μια συνεχή δέσμευση για διαφοροποίηση της

οικονομικής βάσης της Κίνας στη μεταπανδημική εποχή. Πέραν της οικονομικής, διαφοροποίηση παρατηρείται και στη γεωπολιτική στάση της Κίνας. Καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου στην Ουκρανία, η Κίνα απέφυγε σταθερά να καταδικάσει τις ενέργειες της Ρωσίας, παρέχοντας αντ' αυτού συνεχή οικονομική υποστήριξη. Οι εντάσεις στις διαιλαντικές σχέσεις έγιναν αντιληπτές από το Πεκίνο ως ευκαιρία εμβάθυνσης των δεσμών με τη Μόσχα. Ενώ γίνονται προσπάθειες επαναπροσέγγισης ΗΠΑ - Ρωσίας, την ίδια στιγμή, αναλυτές, στο πλαίσιο σχετικής συζήτησης του ινστιτούτου Brookings στις 6 Μαρτίου, θεωρούν ότι αυτό δεν θα αλλάξει την ευθυγράμμιση της Ρωσίας με την Κίνα. Παράλληλα, η δισυνένδεση της Κίνας με τον Παγκόσμιο Νότο θα παραμείνει ακρογωνιαίος λίθος της εξωτερικής της πολιτικής, που θα την καταστήσει υποστηρικτή μιας πολυπολικής παγκόσμιας τάξης. Καθώς οι ΗΠΑ παραθέτουν την «Αμερική Πρώτα» προσέγγιση, η Κίνα κεφαλαιοποιεί αυτή τη στροφή, παρουσιάζοντας τον εαυτό της ως πιο σταθερό και αξιόπιστο εταίρο. Η αυξανόμενη οικονομική παρουσία της Κίνας στον Παγκόσμιο Νότο υπογραμμίζει τη δέσμευσή της για την προώθηση βαθύτερων δεσμών, ειδικά καθώς οι ΗΠΑ κινούνται προς μια πιο προστατευτική οικονομική ατζέντα.

* EUROBANK RESEARCH

Τι σταθμίζουν οι οίκοι για νέες
αναβαθμίσεις της Ελλάδας

Ελλειμμα ισοζυγίου, γεωπολιτικά, προοπτικές ανάπτυξης στο επίκεντρο

της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Οι αυξημένοι γεωπολιτικοί κίνδυνοι, το ακόμα υψηλό έλλειμμα στον λογαριασμό τρεχουσών συναλλαγών, η διατήρηση της ανάπτυξης μετά τη λήξη του Ταμείου Ανάκαμψης αλλά και το πολιτικό σκηνικό βρίσκονται στο ραντάρ των οίκων αξιολόγησης και αναμένεται να καθορίσουν την ταχύτητα με την οποία η βαθμολογία της Ελλάδας θα μπορέσει να επιστρέψει στην κατηγορία αξιολόγησης «Α» που είχε πριν από περίπου 15 χρόνια. Αν και το «στοίχημα» της επενδυτικής βαθμίδας

Εκτιμάται ότι ο δρόμος για επιστροφή στην κατηγορία αξιολόγησης «Α» είναι μακρύς και θα χρειαστούν έξι με επτά χρόνια.

κερδήθηκε σε μεγάλο βαθμό – καθώς «εκκρεμεί» η απόφαση της Moody's –, ο δρόμος μπροστά εκτιμάται πως είναι μακρύς, με την κατάκτηση του «Α» να απέχει 6-7 χρόνια ακόμη. Ο χορός των αξιολογήσεων για φέτος ξεκίνησε θετικά, με την DBRS την περασμένη Παρασκευή να ανεβάζει την Ελλάδα ένα σκαλοπάτι πάνω από την επενδυτική βαθμίδα και τον BBB με σταθερή προοπτικές, και να ευθυγραμμίζεται με την αξιολόγηση της Scope Ratings, η οποία τον Δεκέμβριο ήταν η πρώτη που έκανε αυτό το βήμα. Επόμενος σταθμός είναι η ετυμηγορία της Moody's αυτή την Παρασκευή 14 Μαρτίου, η οποία διατηρεί ακόμη την Ελλάδα κάτω από το investment grade. Σύμφωνα με παράγοντες της

Την περασμένη Παρασκευή η DBRS ανέβασε την Ελλάδα ένα σκαλοπάτι πάνω από την επενδυτική βαθμίδα και στο BBB με σταθερές προοπτικές. Επόμενος σταθμός είναι η ετυμηγορία της Moody's αυτή την Παρασκευή 14 Μαρτίου, η οποία διατηρεί ακόμη την Ελλάδα κάτω από το investment grade.

αγοράς, οι πιθανότητες για μία θετική εξέλιξη από τη Moody's είναι μοιρασμένες. Τον περασμένο Σεπτέμβριο αναβάθμισε τις προοπτικές της Ελλάδας σε θετικές, κάτι που έχει ανοίξει τον δρόμο για αναβάθμιση και της αξιολόγησης. Από τότε έχουν περάσει έξι μήνες και την προηγούμενη φορά που αναβάθμισε το rating της Ελλάδας είχαν επίσης μεσολαβήσει έξι μήνες από την ημέρα της αναβάθμισης του outlook (Μάρτιος 2023 - Σεπτέμβριος 2023). Ωστόσο έχουν περάσει (μόνον;) 18 μήνες από την προηγούμενη αναβάθμιση της αξιολόγησης, η οποία ήταν και διπλή, κάτι που ίσως και να παίζει (περιοριστικό) ρόλο στις πιθανότητες για νέα κίνηση τώρα. Αξίζει να αναφέρουμε πως για να αναβαθμίσει

η Moody's την Ελλάδα τον Σεπτέμβριο του 2023 χρειάστηκε να περάσουν περίπου τρία χρόνια (από τον Νοέμβριο 2020). Πάντως, ο Στέφεν Ντουκ, επικεφαλής αναλυτής της Moody's, έχει ξεκαθαρίσει πως οι συνεχιζόμενες βελτιώσεις στους δείκτες χρηματοοικονομικής ευρωστίας του τραπεζικού συστήματος και οι ενδείξεις ταχύτερης μείωσης των NPEs που έχουν περάσει στους servicers, καθώς και η συνεχιζόμενη υπεραπόδοση των δημοσιονομικών στόχων που οδηγούν σε ταχύτερη μείωση του χρέους και τα σημάδια επιτάχυνσης της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων, θα ήταν θετικά πιστωτικά. Μετά τη Moody's ακολουθεί η S&P στις 18 Απριλίου, η Fitch

στις 16 Μαΐου και η Scope Ratings στις 30 Μαΐου. Ο δεύτερος γύρος αξιολογήσεων του έτους ξεκινάει στις 5 Σεπτεμβρίου με την DBRS και ακολουθούν 19 Σεπτεμβρίου η Moody's, 17 Οκτωβρίου η S&P, 7 Νοεμβρίου η Scope και 14 Νοεμβρίου η Fitch. Πάντως, όπως έδειξε και η ανάλυση της DBRS την Παρασκευή, οι προκλήσεις για τη βαθμολογία της Ελλάδας είναι αρκετές. Αν και ο οίκος διαμήνυσε ουσιαστικά πως η χώρα «άξιζε» την αναβάθμιση λόγω της δημοσιονομικής υπεραπόδοσης και του βελτιωμένου τραπεζικού τομέα, κτύπησε ωστόσο και κάποια... «καμπανάκια». Ειδικότερα, όπως σημείωσε, το επίμονο έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών της Ελλάδας και η υψηλή

αρνητική Καθαρή Διεθνής Επενδυτική Θέση επιβαρύνουν την εξωτερική της θέση και τις πιστοληπτικές αξιολογήσεις. Επίσης, ο οίκος παρατήρησε πως «οι πρόσφατες εξελίξεις, συμπεριλαμβανομένου του αποτελέσματος των ευρωεκλογών πέρυσι, δείχνουν μειωμένη στήριξη προς το κυβερνών κόμμα», αν και πρόσθεσε πως η κυβέρνηση διαθέτει ισχυρή πλειοψηφία στο Κοινοβούλιο, γεγονός που παρέχει πολιτική σταθερότητα και συνέχεια. Κατά την DBRS, η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο Ελλάδα 2.0, όπως η αντιμετώπιση αδυναμιών στη Δικαιοσύνη, τη δημόσια διοίκηση και η ενίσχυση του δημόσιου συστήματος υγείας, θα πρέπει να παραμείνει βασική προτεραιότητα. Επιπλέον, ο οίκος επισήμανε πως οι κίνδυνοι στις δημοσιονομικές προοπτικές παραμένουν και σχετίζονται με την επιβράδυνση της ανάπτυξης που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ασθενέστερα δημοσιονομικά έσοδα και με την ανανεωμένη πίεση στις τιμές των τροφίμων και της ενέργειας που θα απαιτούσαν πρόσθετα μέτρα στήριξης. Παράλληλα, υπογράμμισε πως οι οικονομικές προοπτικές εξαρτώνται από γεωπολιτικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών προστατευτικών μέτρων που ενδέχεται να επιηρεάσουν την ανάπτυξη στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Στο τρέχον περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας, η ενίσχυση των επενδύσεων και της παραγωγικότητας είναι αυτά που θα βοηθήσουν την Ελλάδα να αντιμετωπίσει τις διαρθρωτικές προκλήσεις και να διατηρήσει περαιτέρω την ανάπτυξη πέρα από τη λήξη των κεφαλαίων του NGEU, τόνισε η DBRS.

Με οριακές ζημιές
έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Οριακές ζημιές κατέγραψε στη χθεσινή συνάντηση το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 227,90 μονάδες, σημειώνοντας πτώση της τάξης του 0,42%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €329.796,49.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 138,00 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές σε ποσοστό 0,57%.

Όσον αφορά τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, ζημιές σε ποσοστό 0,56% κατέγραψε ο δείκτης της Κύριας Αγοράς, ενώ κέρδη σημείωσε ο δείκτης των Επενδυτικών σε ποσοστό 0,09% και της Εναλλακτικής Αγοράς 0,04%. Δεν παρουσίασε μεταβολή ο δείκτης των Ξενοδοχείων.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €143.277,10 (τιμή κλεισίματος €5,42 – πτώση 1,09%), της Ελληνικής Τράπεζας με €88.653,40 (τιμή κλεισίματος €4,78 – πτώση 0,21%), της Demetra Holdings με €56.587,85 (τιμή κλεισίματος €1,58 – χωρίς μεταβολή), της Logicom με €12.134,56 (τιμή

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 138,00 μονάδες, καταγράφοντας ζημιές σε ποσοστό 0,57%.

κλεισίματος €3,66 – πτώση 1,08%) και της Woolworth (Cyprus) Properties με €7.255,08 (τιμή κλεισίματος €0,256 – άνοδος 13,27%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 3 κινήθηκαν ανοδικά, 10 κινήθηκαν καθοδικά και 5 αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 156.

Ανθεκτική η ελληνική οικονομία,
«κλειδί» οι μεταρρυθμίσεις

της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Για την ανάγκη δημιουργίας ενός περισσότερο βιώσιμου αναπτυξιακού μοντέλου στην Ελλάδα κάνει λόγο ο οίκος αξιολόγησης DBRS, καθώς αν και η ελληνική οικονομία έχει καταγράψει ισχυρές επιδόσεις τα τελευταία χρόνια, το τρέχον περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας και το προσεχές... τέλος των κεφαλαίων του Ταμείου Ανάκαμψης θα δοκιμάσουν την ανθεκτικότητά της, όπως επισημαίνει.

Σύμφωνα με τον οίκο, κατά τη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων ετών, και παρά τα πολλαπλά σοκ, όπως η πανδημία και η ενεργειακή κρίση, η ελληνική οικονομία επέδειξε αξιοσημείωτες «αντοχές». Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ υπερέβαινε τον μέσο όρο της Ευρωζώνης κάθε χρόνο από το 2021, με τις τελευταίες προβλέψεις να δείχνουν ότι η τάση αυτή θα συνεχιστεί. Αυτό, όπως τονίζει η DBRS, είναι αποτέλεσμα της ανάκαμψης έπειτα από χρόνια αρνητικής ανάπτυξης, αλλά και της βελτίωσης των θεμελιωδών μεγεθών της λόγω δημοσιονομικών και οικονομικών προσαρμογών.

Κάνοντας μια μίνι αναδρομή στο παρελθόν, ο οίκος επισημαίνει πως το ελληνικό μοντέλο μη βιώσιμης ανάπτυξης και η έλλειψη μεταρρυθμίσεων ήταν αυτά που οδήγησαν τη χώρα σε παρατεταμένη κρίση, η οποία ξεκίνησε το 2009 και είχε ως αποτέλεσμα το πραγματικό ΑΕΠ να μειωθεί κατά περίπου 26% έως το 2018.

Θα συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι του μέσου όρου της Ευρωζώνης και φέτος, λέει η DBRS.

Η ένταξη στη Ζώνη του Ευρώ σηματοδότησε μια περίοδο ισχυρού ετήσιου ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ κοντά στο 4% το 1996-2007, ωστόσο αυτή η «φαινομενικά ταχέως αναπτυσσόμενη δυναμική οικονομία» της Ελλάδας βασίστηκε κυρίως στον εξωτερικό δανεισμό, κάτι που οδήγησε σε μη βιώσιμα δημοσιονομικά και εξωτερικά ελλείμματα. Το μοντέλο της ανάπτυξης που

στηρίχθηκε στην κατανάλωση οδήγησε σε εκτόξευση της ζήτησης για κατοικίες, προϊόντα λιανικής και υπηρεσίες, προκαλώντας άνοδο στους μη εμπορεύσιμους τομείς της οικονομίας, όπως τα ακίνητα, οι κατασκευές, οι τράπεζες και το λιανικό εμπόριο. Όπως τονίζει ο οίκος, η ιδιωτική κατανάλωση ήταν ο κύριος συντελεστής του ΑΕΠ το 1995-2000, με μερίδιο 68%, με τις συνολικές εξαγωγές να είναι μόλις στο 17% ΑΕΠ (έναντι 55% και 26%, αντίστοιχως, στην Ε.Ε.). Η τάση αυτή συνεχίστηκε ακόμη και μετά την ένταξη της Ελλάδας στη Ζώνη του Ευρώ το 2001, με αποτέλεσμα οι συνολικές εξαγωγές και ιδιαίτερα οι εξαγωγές αγαθών να παραμείνουν χαμηλές. Η Ελλάδα γνώρισε επίσης άνοδο στις επενδύσεις το 2001-2008, οι οποίες ωστόσο συγκεντρώθηκαν κυρίως σε μη παραγωγικούς τομείς της οικονομίας, όπως τα ακίνητα, οδηγώντας σε μη βιώσιμη πιστωτική επέκταση και τελικά σε υψηλές δημοσιονομικές ανισορροπίες. Πλέον, οι οικονομικές επιδόσεις της Ελλάδας είναι περισσότερο προσανατολισμένες στις εξαγωγές

Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ υπερέβαινε τον μέσο όρο της Ευρωζώνης κάθε χρόνο από το 2021, με τις τελευταίες προβλέψεις να δείχνουν ότι η τάση αυτή θα συνεχιστεί.

και στις επενδύσεις, λιγότερο προσανατολισμένες σε κατανάλωση - χρέος και εμφανίζουν λιγότερες ανισορροπίες σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν, τονίζει η DBRS. Αν και με υψηλό βαθμό αβεβαιότητας, η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι του μέσου όρου της Ευρωζώνης και φέτος, χάρη στις εισροές κεφαλαίων της Ε.Ε., στην έντονη ιδιωτική κατανάλωση και στον ενισχυμένο τραπεζικό τομέα, όπως εκτιμά.

Ωστόσο, οι αναδυόμενες προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των γεωπολιτικών κινδύνων, θα δοκιμάσουν την οικονομική ανθεκτικότητά της Ελλάδας στο μέλλον, προειδοποιεί ο οίκος. Αυτό, όπως τονίζει, θα απαιτήσει επαγρύπνηση στην προώθηση μεταρρυθμίσεων που θα τονώσουν τις επενδύσεις και την παραγωγικότητα, ώστε η χώρα να αντιμετωπίσει τις διαρθρωτικές προκλήσεις και να διατηρήσει περαιτέρω την ανάπτυξη και μετά το τέλος του Ταμείου Ανάκαμψης.

Deloitte.

Καινοτομία μέσω της μάθησης

Αναπτύξτε τις προσωπικές και επαγγελματικές σας δεξιότητες

© 2025 Deloitte Limited

Deloitte
Academy

Σαρώστε
για να μάθετε
περισσότερα

